

Nærings- og fiskeridepartementet

Rapport

Forenklingsarbeidet for næringslivet

2021–2025

Innhold

Forord	5
1 Om forenklingsarbeidet	7
1.1 Innledning	7
1.2 Mål og resultater 2021–2025	8
1.3 Viktige forenklingstiltak fremover	10
1.3.1 EHF-faktura	10
1.3.2 Bærekraftsrapportering	11
1.3.3 Digitale lommebøker	11
2 Nye rapporteringsplikter	12
2.1 Nettoregnskap vs. bruttoregnskap	12
2.2 Regelrådets kartlegginger	12
3 Offentlig-privat samarbeid	14
3.1 Digital samhandling for forenkling og effektivisering i næringslivet	14
3.2 Finanssektoren (DSOP)	14
3.2.1 Digital samhandling ved eiendomshandel	14
3.2.2 Selskapsetablering	15
3.2.3 Data for ajourhold av OTP i privat sektor	15
3.3 OPS Landbruk	15
3.4 Standardiseringsarbeidet	16

4 Forenklingsarbeidet i enkelte etater	18
4.1 Regelrådet	18
4.2 Skatteetaten	19
4.3 Direktoratet for byggkvalitet	19
4.4 Brønnøysundregistrene	20
4.5 Digitaliseringsdirektoratet	20
4.6 Statistisk sentralbyrå	21
4.6.1 Næringslivets oppgavebyrde knyttet til statistikkproduksjonen	21
4.6.2 Hva aksjeselskaper kan bli pålagt å svare på i løpet av et år	21
4.6.3 Utviklingstrekk	23
5 Internasjonale utviklingstrekk	24
5.1 EU	24
5.1.1 Forenklingsmål og stresstesting	24
5.1.2 Omnibus-pakkene	25
5.2 Sverige	26
5.3 Danmark	27
5.4 Storbritannia	28
6 Beregning av forenklingsgevinster	29
6.1 Definisjon av administrative kostnader	29
6.2 Pris – tid og lønnskostnad	30
6.3 Antall aktiviteter, populasjon og frekvens	31
6.4 Nærmere om beregningene og konsistente forutsetninger	31
6.4.1 Inflasjonsjustering	31
6.4.2 Særskilt om beregning av gevinstene ved e-fakturering	32
6.4.3 Tidligere rapport – rettelser	32
7 Forenklingstiltakene	33
7.1 Regelforenklinger – estimerte tiltak	34
7.2 Digitalisering mm. – estimerte tiltak	43
7.3 Regelforenklinger – ikke-estimerte tiltak	73
7.4 Digitalisering mm. – ikke-estimerte tiltak	88
Referanser	112
Sluttnoter	113

Forord

.....

Tid er en knapp ressurs – særlig for små og mellomstore bedrifter som hver dag skal holde hjulene i gang, skape arbeidsplasser og utvikle nye produkter og tjenester. Forenklingsarbeidet dreier seg mye om å frigjøre verdifull tid for næringslivet. Derfor har regjeringen hatt en klar ambisjon: Vi ville redusere bedriftenes kostnader knyttet til offentlige krav og innrapportering med 11 milliarder kroner i året innen 2025.

Tiltak som er gjennomført eller er vedtatt og under gjennomføring i vår regjeringsperiode, gir årlige forenklinger for næringslivet på rundt 7 milliarder kroner når vi inkluderer forslaget om gjennomgående bruk av elektronisk faktura (EHF) som regjeringen har sendt på høring. Det er en viktig start. Jo flere som sender og mottar elektroniske fakturaer, desto større blir den samlede effekten. Samtidig bidrar det til å bekjempe økonomisk kriminalitet. Tiltak for økt bruk av EHF er øverst på forenklingslisten til Regnskap Norge. Med EHF-faktura på plass vil det bane veien for å bruke standardformatet digitalt i hele kjøpsprosessen, ikke bare til fakturering. Ifølge Regnskap Norge kan denne utnyttelsen gi næringslivet en årlig effektiviseringsgevinst på ytterligere 9 milliarder kroner. Dette vil gi en betydelig lettelse i de administrative kostnadene for næringslivet og er et løft som vil merkes.

Digitalisering er en viktig drivkraft i forenklingsarbeidet. Direkte informasjonsflyt mellom virksomhetenes fagsystemer og myndighetene reduserer behovet for manuell utfylling av skjemaer, både på papir og digitalt. Dette gir ikke bare innsparing i kroner og øre, men også mer effektiv ressursbruk og bedre datakvalitet. Regjeringen ser en betydelig mulighet for forenklinger og tidsbesparelser for næringslivet gjennom bruk av digitale lommebøker. Vi vil utforske hvordan denne teknologien kan bidra til å effektivisere informasjonsflyt og arbeidsprosesser.

Også EU legger vekt på forenkling, og Europakommisjonen har blant annet lansert omfattende tiltakspakker for å gjøre regelverket – særlig innen bærekraft – mer tilgjengelig og håndterbart. Dette vil også komme norske bedrifter til gode, ved å redusere byrdene og gjøre det enklere å etterleve kravene.

Forenkling er ikke bare et offentlig ansvar. Det skjer mye godt forenklingsarbeid i privat sektor. Offentlig-privat samarbeid har over lang tid gitt gode resultater. Antakelig har den innovasjon som privat sektor har stått for, i form av utvikling av gode fagsystemer, vært noe av det som har effektivisert den daglige administrasjon i bedriftene mest. Norske virksomheter er i front på dette området.

Vi har tett og god dialog med næringslivet og deres organisasjoner i forenklingsarbeidet. Det har vært avgjørende for å identifisere relevante utfordringer og finne praktiske løsninger. Jeg vil takke alle som bidrar – både med innspill, innsikt og konstruktivt samarbeid.

Forenklingsarbeidet har bred politisk støtte, og mange av tiltakene som omtales i rapporten, er resultat av langsiktig arbeid som har gått på tvers av flere stortingsperioder og regjeringer. Et eksempel på dette er ny digital skattemelding, som viser at resultater kommer når vi investerer tid og ressurser i målrettet modernisering.

Siden 2011 har Nærings- og fiskeridepartementet kartlagt og dokumentert forenklingsgevinster. Denne sluttrapporten gir en samlet oversikt over tiltak og effekter i perioden 2021–2025. Samtidig ser vi fremover. Allerede tidlig i neste stortingsperiode vil vi kartlegge ytterligere forenklingstiltak, og gjennomføre tiltak gjennom perioden som gir ytterligere lettelser for bedriftene.

Norske virksomheter fortjener en enklere hverdag. Denne rapporten dokumenterer at vi er på rett vei.

28. august 2025

Cecilie Therese Myrseth
næringsminister

1 OM FORENKLINGSARBEIDET

1.1 Innledning

Gjennom flere tiår har skiftende regjeringer hatt som ambisjon å gjennomføre forenklinger i regelverk og effektivisere rapporteringen for næringslivet gjennom digitalisering. En rekke forenklingsmål er blitt satt de siste 20 år. I 2005 fastsatte regjeringen Stoltenberg II et mål om å redusere næringslivets administrative kostnader knyttet til etterlevelse av regelverk betydelig innen utgangen av 2012. I 2011 ble ambisjonen ytterligere forsterket ved at det ble fastsatt et konkret mål om å redusere de administrative kostnadene med 10 milliarder kroner innen 2015. Samtidig ble det etablert et forenklingsprosjekt som skulle være en pådriver for regjeringens forenklingsarbeid.

Solberg-regjeringen satte i 2013 et konkret mål om å redusere næringslivets årlige kostnader knyttet til myndighetspålagte rapporteringskrav med 15 milliarder kroner innen 2017, basert på kostnadsnivået i 2011.¹ I den påfølgende politiske plattformen ble det signalisert fortsatt høye ambisjoner for forenklingsarbeidet, med et mål om ytterligere å redusere næringslivets årlige administrative kostnader med 10 milliarder kroner i perioden 2017–2021.²

Målet med forenklingsarbeidet er å bruke samfunnets ressurser bedre og styrke konkurranseevnen til norsk næringsliv. Det handler om å gjøre arbeidsprosessene i bedrifter mer effektive blant annet ved å utnytte teknologi til å automatisere oppgaver som tidligere ble utført manuelt.

Forenklingsarbeidet for næringslivet har bred politisk oppslutning og følger hovedsakelig to hovedspor. Dels dreier det seg om å forenkle lover og forskrifter for å redusere etterlevelseskostnadene, og dels om å gjøre det enklere for bedriftene å håndtere rapporteringspliktene til myndighetene.

Forenklingstiltak for næringslivet må veies opp mot behovet for kontroll. Forenklingsarbeidet har derfor ikke som ensidig mål å redusere antall regler, men snarere å sikre at reguleringer og informasjonskrav både ivaretar samfunnets behov og samtidig påfører næringslivet minst mulig administrativ byrde. Dette legger til rette for økt verdiskaping. Imidlertid er ikke disse hensynene nødvendigvis motstridende siden forenklinger også kan bidra til mer effektiv og risikobasert kontroll. Særlig kan digitalisering og bedre koordinering mellom offentlige etater forenkle rapporteringsprosesser, samtidig som informasjon blir mer tilgjengelig og lettere sammenlignbar. Dette forbedrer kontrollmulighetene og bidrar til en mer ressurseffektiv bruk av kontrollinstansenes kapasitet.

Økt digital samhandling mellom myndighetene og næringslivet gjør det mulig å innhente informasjon i sanntid, noe som kan effektivisere saksbehandlingen og heve kvaliteten både for bedrifter og offentlige instanser. Dette oppnås blant annet gjennom digitaliserte rapporteringsløsninger og ved implementering av prinsippet om «kun én gang», dvs. at næringslivet ikke skal måtte rapportere de samme opplysningene til ulike offentlige myndigheter.

1.2 Mål og resultater 2021–2025

Stortinget vedtok i juni 2021 følgende anmodning til regjeringen Solberg: «Stortinget ber regjeringen fastsette et mål om 11 mrd. kroner reduksjon i næringslivets administrative kostnader knyttet til pålagte regler og skjemavelde fra det offentlige innen 2025».³

Regjeringen Støre videreførte denne ambisjonen i Hurdalsplattformen og satte seg som mål å redusere næringslivets kostnader knyttet til pålagte regler og utfylling av offentlige skjemaer med 11 mrd. kroner innen 2025.

Tiltak i denne perioden som kutter eller vil kutte næringslivets årlige kostnader med å oppfylle lover og regler, er vist i tabell 1.1. Gevinstene realiseres enten gjennom direkte sparte kostnader eller ved spart tid. Gevinstene realiseres på ulike tidspunkter, men vil i stor grad ha effekt før 2026. I tillegg er det forenklinger under arbeid som vil gi ytterligere store besparelser i tiden fremover. Dette er ikke engangseffekter, men besparelser som kommer hvert år fremover.

I tillegg er det gjennomført en rekke forenklingstiltak der gevinstene ikke er estimert. Normalt skyldes dette mangel på informasjon om antall berørte aktører eller hvor stor nytten er for dem, og fordi det vil være uforholdsmessig ressurskrevende å få tak i tilstrekkelig sikker informasjon om disse forholdene.

Forenklingstiltakene gir også betydelige samfunnsøkonomiske gevinster utover positive effekter på tidsbruken til den enkelte bedrift eller reduksjon i andre etterlevelseskostnader. Besparelsene i forvaltningen og for innbyggerne kommer i tillegg. Disse gevinstene rapporteres ikke i denne rapporten.

Tabell 1.1 Estimerte forenklingstiltak, gevinstestimat i mill. kroner

Nr	Tiltak	Dep.*	Status**	Estimat
1	Arbeids- og velferdsetaten – forenkling av dialog og samhandling med tiltaksarrangører	AID	5	54
2	Arbeids- og velferdsetaten – forenklinger knyttet til avtaler om arbeidsmarkedstiltak	AID	5	28
3	Arbeids- og velferdsetaten – modernisert inntektsmelding	AID	4	15
4	Designsystemet – enklere etterlevelse av krav til universell utforming	DFD	5	200
5	Leverandørportal til tilgjengelighetserklæringen	DFD	5	54
6	Oppgjør etter dødsfall (DSOP Finans)	DFD	5	36
7	Rapportering om felt og funn til Søkeldirektoratet – digitalisering av RNB-prosessen	ED	4	36
8	Økt bruk av elektronisk handelsformat (EHF)	FIN	2	1004
9	Skattemeldingen – ny digital løsning for næringsdrivende, lønsmottagere og pensjonister	FIN	5	386
10	Treff-satsingen – systemstøtte på kontrollområdet og digital grensepasseringsløsning	FIN	4	375

Nr	Tiltak	Dep.*	Status**	Estimat
11	Ny ordning med ett utleggstrekk	FIN	4	220
12	Fremtidens innkreving	FIN	4	183
13	Avvikling av krav om skattetrekkskonto	FIN	4	95
14	Ny løsning for MVA-registrering og rapportering av merverdiavgift	FIN	5	71
15	Endring av definisjon av små foretak i regnskapsloven	FIN	5	50
16	Økt grense for direkte utgiftsføring	FIN	5	22
17	Oppbevaring av regnskapsmateriale i utlandet	FIN	5	11
18	Forenklingstiltak i Statistisk sentralbyrå	FIN	5	3
19	Digitale anmeldelser	JD	5	15
20	Vergekontroll (DSOP)	JD	4	4
21	Byggesaker – digital løsning for e-signering av ansvarsrett	KDD	5	1056
22	Oppdatering av matrikkelen – mer fullstendig og bedre tilgang til eiendomsinformasjon, samhandling med IKT-systemer	KDD	5	200
23	Fellestjenester PLAN – digital varsling om planoppstart	KDD	5	60
24	Forenklingstiltak i Enova	KLD	5	19
25	Tilde – søknader, tillatelser og rapportering om miljø og klima	KLD	4	7
26	En enklere og mer effektiv eiendomsoverdragelse – digitalisering av egenerklæringsskjema	LMD	4	64
27	Brukervennlige registertjenester (BVR)	NFD	4	290
28	Ny registerplattform for Brønnøysundregistrene – modernisert løsreregister, enhetsregister, foretaksregister og frivillighetsregister	NFD	5	269
29	Økte terskelverdier for revisjonsplikt	NFD	5	210
30	Digitalisering av due diligence-prosess ved omsetning av næringseiendom og aksjeselskaper – GRUNN (OPS Bygg og anlegg)	NFD	4	200
31	Digitale helsesertifikater fra Mattilsynet	NFD	4	112
32	Signatur og prokura – tilgang til fødselsnummer for finansinstitusjoner	NFD	5	104
33	Sjøfartsdirektoratet – forenklingstiltak	NFD	5	91

Nr	Tiltak	Dep.*	Status**	Estimat
34	Virkemiddelapparatet 2.0 – Én vei inn	NFD	5	44
35	Forskningsrådet – digitalisering av tilskudds-prosessene	NFD	4	24
36	Norges geologiske undersøkelse – forenklete innrapporteringer mm.	NFD	5	15
37	Digital selskapsetablering	NFD	5	6
38	Digitale informasjonstjenester hos Statens vegvesen	SD	5	770
39	Vegportalen – digitalisering av veglister	SD	5	156
40	Aktivitetsskalenderen – Fremkommelig vei	SD	5	125
41	Forenklinger på jernbaneområdet – verktøy for enklere beregning av CO2e-utslipp – Entur	SD	4	72
42	Digital prosess for transportløyvegarantier (DSOP Finans)	SD	5	45
43	Antatt effekt av 50 ikke-estimerte tiltak		5	200
	Sum			7001

* Departementsforkortelser: AID: Arbeids- og inkluderingsdepartementet, DFD: Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, ED: Energidepartementet, FIN: Finansdepartementet, JD: Justis- og beredskapsdepartementet, KDD: Kommunal- og distriktsdepartementet, KLD: Klima- og miljødepartementet, LMD: Landbruks- og matdepartementet, NFD: Nærings- og fiskeridepartementet, SD: Samferdselsdepartementet.

** Status-kategorier: 1: Under arbeid, 2: Høring, 3: Forslag fremmet, 4: Vedtatt, under gjennomføring, 5: Gjennomført.

Summen av estimerte tiltak utgjør om lag 7 mrd. kroner i årlig nytte for næringslivet. Ser en bort fra tiltaket om pliktig e-fakturerings, jf. punkt 1.3.1 og 6.4.2, dvs. at kun tiltak med status *gjennomført eller vedtatt, under gjennomføring* regnes med, summerer estimerte tiltak seg til om lag 6 mrd. kroner. Alle estimerte beløp er i 2025-kroner. Kvalitetssikring av tidligere innmeldte tiltak og estimer fra departementene har ført til enkelte endringer sammenlignet med det som tidligere er meddelt Stortinget i svar på skriftlige spørsmål.

1.3 Viktige forenklingstiltak fremover

1.3.1 EHF-faktura

Skattedirektoratet har på oppdrag fra Finansdepartementet utredet krav til digital bokføring og bruk av e-faktura mellom private virksomheter. Målet er forenklinger for næringslivet og økt kvalitet i rapporteringen til myndighetene. Offentlige virksomheter har siden 2019 måttet tilby e-faktura når de handler med private bedrifter. Hovedregelen er at fakturering til og fra det offentlige skal være elektronisk. For handel mellom private aktører er det ikke slike krav.

Et ev. krav til digital bokføring, og pliktig e-faktura mellom private virksomheter kan spare bedrifter mye tid og penger, for eksempel ved enklere fakturahåndtering og færre purringer. Bedre digital dataflyt gjør det også enklere å lage bærekraftsrapporter og kan bidra til å bekjempe økonomisk kriminalitet.

1.3.2 Bærekraftsrapportering

Endringen i regnskapsloven, vedtatt av Stortinget 11. juni 2024, likestiller bærekraftsrapportering med finansiell rapportering. Foretak som er pliktige til å utarbeide en bærekraftsrapport, skal nå levere denne som del av årsberetningen til Regnskapsregisteret. Endringen følger av EUs regelverk, som Norge er forpliktet til å implementere. Rapporteringen skal gi innsikt i både hvordan virksomheten påvirker bærekraftsområder, og hvordan bærekraftsforhold igjen påvirker virksomheten økonomisk. Det betyr at foretakene må vurdere både sin påvirkning på samfunnet og konsekvensene samfunnet har for egen drift.

Brønnøysundregistrene har fått ansvar for å samle inn bærekraftsrapportering i Norge. I 2025 lanserte de en minimumsløsning som gjør det mulig å levere bærekraftsrapporter på lik linje med finansiell rapportering. Løsningen gjelder først for store foretak av allmenn interesse, men vil etter hvert omfatte flere selskaper som får rapporteringsplikt. I denne første versjonen skjer innrapporteringen ved innsending av filer. Målet er å videreutvikle Regnskapsregisteret til også å håndtere strukturerte data, og dermed legge til rette for en mer moderne og effektiv innrapportering i fremtiden.

1.3.3 Digitale lommebøker

EU arbeider med å utvikle et omfattende regelverk og en felles teknisk infrastruktur for digitale lommebøker. Arbeidet i EU startet med personlommebøker for innbyggere og omfatter nå i tillegg virksomhetslommebøker. For norske bedrifter kan dette bety en betydelig forenkling av mange administrative og dokumentasjonsrelaterte prosesser.

En virksomhetslommebok gjør det mulig for en bedrift å motta og bruke digitale bevis, som skatteattester eller firmaattester, direkte i digitale prosesser. Dette gjør det lettere å dokumentere seriositet, overholde regelverk og delta i offentlige anskaffelser – uten å måtte hente inn og sende inn dokumentasjon manuelt. Bevisene hentes én gang, og kan deretter gjenbrukes og deles etter eget ønske. I tillegg er informasjonen oppdatert i sanntid og kan trekkes tilbake ved behov.

Administrativ effektivisering er en av de viktigste gevinstene. I stedet for at virksomheter må be myndigheter om ulike dokumenter til hvert formål, kan de med en digital lommebok selv få tilgang til egne data fra offentlige registre og dele dem digitalt med samarbeidspartnere, kunder eller kontrollmyndigheter. Dette fjerner behovet for manuelle prosesser og hjemmelsvurderinger for datadeling fra det offentlige – et kjent hinder i dag.

Lommebøkene styrker bedriftsstyring og bærekraftsarbeid. Når virksomheter selv kan hente ut sammenstilte, standardiserte og verifiserbare data, gir det bedre innsikt og kontroll over egen status og muliggjør enklere rapportering og dokumentasjon mot både myndigheter, investorer og kunder.

Teknologien bygger på standardiserte og verifiserbare bevis, noe som sikrer likebehandling og gjenkjennelighet på tvers av landegrensar. Bedrifter i Norge vil dermed kunne samhandle enklere med europeiske partnere. For eksempel kan et digitalt bevis utstedt av en norsk myndighet aksepteres av en offentlig aktør i et annet EU-land.

Digitaliseringsdirektoratet har ansvar for koordineringen av arbeidet med digitale lommebøker i Norge.

2 NYE RAPPORTERINGSPLIKTER

.....

Det har blitt fremhevet at næringslivet stadig pålegges nye administrative byrder, og at nye enkeltkrav ofte vurderes isolert uten å ta hensyn til den samlede belastningen, særlig for små og mellomstore bedrifter. Bransjeorganisasjoner i næringslivet har understreket at innføringen av nye rapporteringsplikter reduserer de positive effektene av forenklingsarbeidet, og at det er den samlede nettoeffekten av regelverksendringer som er av praktisk betydning for bedriftene.

2.1 Nettoregnskap vs. bruttoregnskap

Forenklingsarbeidet dreier seg om tiltak som reduserer næringslivets administrative kostnader og øvrige etterlevelseskostnader knyttet til regelverk. Det kan dreie seg om mindre omfattende krav eller enklere oppfylning av kravene, f.eks. innføring av digitale rapporteringsløsninger. Målet er å fjerne unødvendige kostnader eller byrder for næringslivet. Med unødvendige byrder menes plikter som regelverket setter, og som kan fjernes eller gjøres mindre belastende uten at det påvirker måloppnåelsen.

Samtidig som teknologiske nyvinninger og digitalisering gir gode muligheter for å redusere rapporteringsbyrdene, er det andre samfunnsmessige endringer som trekker i motsatt retning. Regelverk som påfører virksomhetene etterlevelseskostnader, kan imidlertid ha høy nytteverdi for samfunnet. Hensynet til bærekraft og klimautfordringen medfører mer rapportering. Det samme gjør hvitvaskingsregelverket og hensynet til et seriøst arbeidsliv. Samtidig er data fra disse rapporteringene noe bedriften selv kan benytte i sin omdømmebygging.

I forenklingsarbeidet har det ikke vært norsk politikk å operere med et nettomål, dvs. at man fra realiserte forenklingsgevinster skal trekke fra nye administrative kostnader som kommer til i den aktuelle perioden. Regelverk og rapportering er etablert for å ivareta sentrale samfunnshensyn, og arbeidet med forenkling må balanseres mot disse hensynene. Når det er politisk bestemt og ansett nødvendig med ny rapportering for å oppnå målet med ny regulering, er det ikke naturlig – etter definisjonen på forenkling – å trekke slik ny rapportering inn i forenklingsregnskapet. Nytt regelverk skal imidlertid utformes slik at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder. Inntil nå har Regelrådet hatt som oppgave å bidra til at næringslivet ikke påføres slike unødvendige byrder.

2.2 Regelrådets kartlegginger

Ved forslag til nytt regelverk er forvaltningen etter utredningsinstruksen forpliktet til å kartlegge, og om mulig tallfeste, vesentlige virkninger, bl.a. for næringslivet.

Av 300 kartlagte forslag i 2024 vurderer Regelrådet at sju hadde et høyt omfang av nye kostnader, mens 81 hadde et middels omfang og 162 et lavt omfang. Et høyt omfang av nye kostnader innebærer at forslaget medfører betydelige kostnader for mange berørte. Middels omfang av nye kostnader innebærer at forslaget medfører høye kostnader for noen berørte, eller lave

kostnader for mange berørte. Lavt omfang av nye kostnader innebærer at de nye kostnadene anses som marginale. Det kan for eksempel være forslag der den eneste nye kostnaden er å gjøre seg kjent med nytt regelverk.

Regelrådets kartlegging viser følgelig at kun et fåtall saker i 2024 har et stort omfang av nye kostnader for næringslivet, dvs. både mange berørte og høye kostnader. Forslag som innebærer netto besparelse, er forslag der Regelrådet vurderer at besparelser eller lettelser for næringslivet er klart større enn nye kostnader. Av de 300 kartlagte forslagene, var 50 i denne kategorien i 2024. En oversikt over tallene for årene 2019–2024 er vist i tabell 2.1:

Tabell 2.1 Regelrådets kartlegging av omfang av nye kostnader for næringslivet 2019–2024

Kostnadsomfang	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Stort	6	6	4	4	2	7
Middels	75	83	62	64	72	81
Lite	183	174	164	153	149	162
Netto besparelse	58	53	65	58	65	50
Sum	322	316	295	279	288	300

Utviklingen i regelverkskostnader for hele næringslivet over et tidsrom på 10–15 år er det vanskeligere å si noe sikkert om. Omfattende digitalisering og fagsystemer, såkalte ERP-systemer, har isolert sett redusert oppgavebyrdene for virksomheter som har tatt slik teknologi i bruk.⁴ Det er også gjennomført viktige forenklingstiltak i perioden. På den andre siden har nye krav på områder som person- og forbrukervern og bærekraft medført økte rapporteringsforpliktelser og til dels omlegging av administrative rutiner.

Noen eksempler på regelverk fra de senere år som medfører vesentlige etterlevelseskostnader for berørt næringsliv er: Taksonomiforordningen, direktivregler om bærekraftsrapportering, hvitvaskingsloven, personopplysningsloven, reglene om aktivitets- og redegjørelsesplikten i likestillings- og diskrimineringsloven og åpenhetsloven. Mye av dette har vært felles europeisk regelverk og dermed i prinsippet ikke konkurransevidende vis-à-vis våre nærmeste konkurrentland.

3 OFFENTLIG-PRIVAT SAMARBEID

.....

3.1 Digital samhandling for forenkling og effektivisering i næringslivet

Norge har kommet langt innen digital samhandling mellom næringsliv og offentlig sektor, og regjeringen har i sin politiske plattform fremhevet digitalisering som et sentralt virkemiddel for både forenkling og innovasjon i offentlig sektor. Digitaliseringen av samfunnet gir nye muligheter for effektiv og sikker informasjonsutveksling, noe som kan redusere administrative kostnader og gir bedre opplevde tjenester og servicegrad for både næringsliv og innbyggere. Samtidig er det også ofte behov for nye offentlige investeringer for å gjennomføre digitaliseringsprosjekter som gir forenklinger. For enkelte myndigheter må behovet for forenkling også veies opp mot behovet for kontroll, f.eks. for å forebygge økonomisk kriminalitet.

For å realisere ytterligere gevinster, er det et mål å øke tempoet i digitaliseringen og styrke samarbeidet mellom offentlig og privat sektor. Mange av disse initiativene skjer gjennom offentlig-private samarbeidstiltak rettet mot digitalisering av sentrale prosesser i næringer som finans, landbruk, havbruk og bygg og anlegg. Hovedmålet er å styrke konkurranseevnen i hver enkelt næring og modernisere den offentlige forvaltningens digitale samhandling med næringslivet.

3.2 Finanssektoren (DSOP)

DSOP-programmet (Digital Samhandling Offentlig Privat) i finanssektoren er det mest modne samarbeidsprogrammet mellom offentlig og privat sektor. Deltakere er Skatteetaten, Brønnøysundregistrene, Digitaliseringsdirektoratet, NAV, Politiet, Kartverket og finansnæringen. Programmet har som mål å digitalisere og effektivisere samfunnskritiske prosesser gjennom konkrete prosjektleveranser.

DSOP er organisert etter en porteføljetilnærming, der prosjekter prioriteres basert på samlet nytte og innsats for alle involverte parter. Programmet bygger på en ubyråkratisk styringsmodell som vektlegger samarbeid, nyttebalanse og felles måloppnåelse. Selv om det i enkelte prosjekter kan være ulik fordeling av kostnader og gevinster, skal den samlede nytten overstige innsatsen for alle aktører over tid.

Programmet har allerede levert flere vellykkede løsninger, som samtykkebasert lånesøknad, digital konkursbehandling, digital eiendomshandel, maskinell kontroll av signaturrett og prokura, samt selskapsetablering.

3.2.1 Digital samhandling ved eiendomshandel

I forbindelse med en eiendomshandel er det mye informasjon og mange dokumenter som må utveksles mellom bank og megler. Dette har tradisjonelt foregått via telefon, e-post eller postgang. Den nye tjenesten gjør det mulig for bank og megler å utveksle all informasjon og alle

dokumenter digitalt. Løsningen legger samtidig til rette for at kjøper og selger kan signere alle nødvendige dokumenter elektronisk, og at eiendommen kan tinglyses elektronisk hos Kartverket. Alt fra oversendelse av kjøpekontrakter og pantedokumenter til kontroll av kundens finansiering i budrunder skal kunne håndteres digitalt i løsningen.

De målbare gevinstene omfatter betydelige tidsbesparelser for kjøper, selger, bank, megler og Kartverket, samt raskere gjennomføring av oppgjør. I tillegg gir tiltaket flere samfunnsgevinster, som redusert papirbruk, færre behov for fysiske møter knyttet til papirsignering, og en sikrere utveksling av sensitiv kundeinformasjon.

3.2.2 Selskapsetablering

Når man skal etablere et selskap, måtte man før gjennom en tidkrevende og kompleks prosess som innebærer mye papirarbeid for både etablereren, banken og Brønnøysundregistrene. Utfordringen for gründere og selskapsetablerere lå blant annet i kravet om en bankkonto med innbetalt aksjekapital ved opprettelse av organisasjonsnummer, samt kravet om et organisasjonsnummer ved opprettelse av en bankkonto. Den nye løsningen effektiviserer og forenkler prosessen med å etablere nye selskaper gjennom digitalisering, der man kobler sammen stiftelse av selskap med etablering av bankkonto og registrering i Brønnøysundregistrene. Hele etableringsprosessen kan gjennomføres på bankens digitale flate.

Blant de målbare gevinstene er at banken, etablereren og Brønnøysundregistrene sparer tid i prosessen. Som en samfunnsgevinst bidrar dette til at nystartede selskaper kan komme raskere i gang med sin virksomhet.

3.2.3 Data for ajourhold av OTP i privat sektor

Pensjonsselskapene henter hver måned inn informasjon fra bedriftskundene for å beregne avsetninger til fremtidige pensjonsutbetalinger (obligatorisk tjenstepensjon). I tillegg er de samme bedriftskundene pålagt å sende tilsvarende informasjon om inntekt og arbeidsforhold til offentlig sektor (a-ordningen og Aa-registeret). Dette medfører dobbeltrapportering for bedriftene. Løsningen legger til rette for at pensjonsselskaper får tilgang til informasjon fra Skatteetaten og Nav for å ajourholde obligatorisk tjenstepensjon. Dette vil gi pensjonsselskapene bedre datakvalitet og arbeidstakere riktige pensjon, samtidig som det vil føre til mindre rapportering for arbeidsgivere.

Målbare gevinster inkluderer tidsbesparelser for både pensjonsselskapene og arbeidsgiverne. Bedre datakvalitet vil bidra til økt pensjonssparing og sikre at flere arbeidstakere får den pensjonen de har krav på. I tillegg vil bedre tilgang til riktige data, kombinert med at tilsynsansvaret overføres til Skatteetaten, gjøre det lettere å avdekke forsøk på sosial dumping.

Blant samfunnsgevinstene er økt trygghet for arbeidstakerne, som får bekreftet at arbeidsgiver betaler inn korrekt beløp til pensjonsselskapene. Samtidig får arbeidsgivere en forsikring om at konkurrentene følger regelverket, og at konkurransen dermed skjer på like vilkår.

3.3 OPS Landbruk

OPS Landbruk ble etablert i 2017, med utgangspunkt i et forenklingsprosjekt for næringslivet organisert av Nærings- og fiskeridepartementet, og med sikte på å skape en kostnadseffektiv utvikling i mat- og landbrukssektoren gjennom digital samhandling mellom offentlig og privat sektor.

Hovedformålet defineres ved at OPS Landbruk skal bidra til verdiskaping, økt beredskap og en bærekraftig utvikling av landbruks- og matsektoren, gjennom økt digital samhandling og erfaringsutveksling mellom offentlige og private aktører.⁵ Delmål er

- > Legge til rette for samarbeid om digitalisering mellom offentlig og privat sektor.
- > Legge til rette for enklere deling av data i offentlig og privat sektor med mål om å legge til rette for maskin-til-maskin-deling.
- > Gjennom arbeidet bidra til standardiseringer som er sentrale for å forenkle datadeling, herunder standardiseringer av grensesnitt, og en felles semantisk forståelse av begreper som er relevante for digitalisering i landbruks- og matnæringen.
- > Bidra til å styrke kunnskapsgrunnlaget for sektoren.
- > Legge til rette for erfaringsutveksling og heve kompetansenivået om digitalisering i landbruks- og matsektoren.

Deltakere i OPS Landbruk er: Norges Bondelag, Norsk Landbrukssamvirke, Felleskjøpet Agri, Nortura, TINE, Norsk Landbruksrådgivning, Mattilsynet, Landbruksdirektoratet, Brønnøysundregistrene, Nibio, Veterinærinstituttet, Den Norske Veterinærforening, Animalia og Stiftelsen Norsk Mat. Norsk Landbrukssamvirke er sekretariat og bindeledd mellom eiermøte, styringsgruppe og ressursgruppe. Brønnøysundregistrene har en koordinerende rolle for offentlig sektor.

OPS Landbruk har i den senere tid lagt enda større vekt på å legge til rette for samarbeid om digitalisering mellom offentlig og privat sektor, herunder blant annet å bidra til standardiseringer som er sentrale for å forenkle datadeling i norsk landbruk og matproduksjon. OPS Landbruk arbeider med å utvikle og beskrive semantiske informasjonsmodeller som kan benyttes på tvers av sektorer, hvor også Standard Norge og ISO har vist interesse for initiativet og modelleringen. Norge leder en ad hoc arbeidsgruppe om «Livestock» i ISO innenfor dette arbeidet. I OPS Landbruk, og blant deltakerne, jobbes det i tillegg med å modellere og standardisere for bedre digital samhandling om geografisk stedfesteinformasjon. Dette er en videreføring av det tidligere Skifte-register-arbeidet i OPS Landbruk. Nibio har blant annet publisert en rapport om deling av presis stedfestet skifteinformasjon i landbruket (Botnevik m.fl., 2025).

3.4 Standardiseringsarbeidet

I Norge er det tre hovedorganisasjoner som har ansvar for utvikling og forvaltning av standarder: Standard Norge, Norsk Elektroteknisk Komité (NEK) og Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom). Standard Norge er en nøytral og uavhengig medlemsorganisasjon for standardisering. Standard Norge er Norges medlem i Den internasjonale standardiseringsorganisasjonen ISO og den europeiske standardiseringsorganisasjonen CEN og har enerett på å fastsette og utgi Norsk Standard. Standard Norge utvikler, publiserer og forvalter standarder innenfor de fleste områder i samfunnet. NEK har ansvaret for norsk standardiseringsarbeid innen el- og ekom, og er ansvarlig for utarbeidelse og godkjenning av norske elektroniske standarder. NEK er det norske medlemmet i den europeiske standardiseringsorganisasjonen innen elektronikk CENELEC og den tilsvarende globale organisasjonen IEC. Nkom er et norsk fagorgan for telestandardisering, og er et bindeledd for norske myndigheter, norsk industri og det øvrige norske samfunnet inn mot standardiseringsarbeidet.

Standarder er frivillige dokumenter utviklet gjennom en konsensusbasert prosess. De kan spille en viktig rolle i å forenkle og effektivisere regelverk. Ved å referere til standarder, for eksempel i veiledninger til forskrifter, kan man oppnå større fleksibilitet, redusert detaljstyring og en mer

dynamisk tilpasning til teknologisk utvikling. Særlig aktuelt er dette på områder preget av rask teknologiutvikling, høy kompleksitet eller behov for internasjonal harmonisering.

Ved å henvise til standarder i regelverket, angir man en måte å ivareta krav på. Standarder skal naturligvis ikke erstatte lover og forskrifter, men vise vei for regelverksbrukerne. Bruken av standarder i regelverk kan være en effektiv måte å involvere berørt næringsliv på. Det kan sørge for at regelverket står seg over tid og bidra til at de som lager regelverket, er oppdatert på den teknologiske utviklingen innfor sitt felt.

Forenklingspotensialet er bredt akseptert internasjonalt. I Europa gir EU-kommisjonen og EFTA-sekretariatet europeisk standardisering i oppdrag å utarbeide europeiske standarder og her er bruken av standarder i regelverk i stor grad koordinert fra høyt nivå. Verdens handelsorganisasjons (WTO) avtale om tekniske handelshindringer (WTOs TBT-avtale) skal sikre at nasjonale forskrifter, standarder og prosedyrer for samsvarsvurdering ikke skaper unødvendige hindringer for internasjonal handel. Bruken av standarder trekkes fram som harmoniserende og et verktøy som fremmer effektivitet og produksjon. I Norge brukes standarder i regelverksutforming på en rekke områder som for eksempel samfunnssikkerhet, petroleum og bygg og anlegg.

Standardisering er viktig for forenklingsarbeidet for næringslivet i Norge fordi det bidrar til å redusere kompleksiteten i regelverket og gjøre det lettere å forstå og etterleve krav. Ved å vise til anerkjente standarder i regelverk og veiledninger, kan man erstatte detaljerte forskriftskrav med fleksible og teknologinøytrale løsninger. Dette gjør det enklere for næringslivet å tilpasse seg nye krav uten å måtte forholde seg til hyppige regelverksendringer.

Standarder utvikles gjennom konsensusprosesser og involverer ofte næringslivets aktører, noe som gir økt eierskap og relevans. Det styrker dialogen mellom myndigheter og næringsliv og gjør det lettere å utvikle regelverk som er praktisk anvendbart. I tillegg fremmer standardisering internasjonal harmonisering og reduserer tekniske handelshindringer, noe som er særlig viktig for eksportrettede norske bedrifter.

4 FORENKLINGSARBEIDET I ENKELTE ETATER

.....

4.1 Regelrådet

Regelrådet er et forvaltningsorgan underlagt Nærings- og fiskeridepartementet, og ble etablert i 2016 som en del av daværende regjeringens forenklingsarbeid for næringslivet. Flere land hadde på det tidspunktet opprettet egne regelråd i tråd med anbefalinger fra OECD om å etablere mekanismer og institusjoner til å overse og sikre kvalitet i utredning av forslag til nytt og endret regelverk. Regelrådet ble opprettet etter en rekke undersøkelser som viste at offentlige tiltak, regelendringer og lovforslag ikke ble tilstrekkelig utredet.

Regelrådets samfunnsoppdrag er å bidra til økt verdiskaping ved at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt og endret regelverk og skal vurdere om konsekvensene av regelverksendringer som berører næringslivet er godt nok utredet. Dette skal utføres ved å:

- > Utarbeide uttalelser til forslag til nytt eller endret regelverk som påvirker næringslivets rammebetingelser
- > Gi veiledning til forvaltningen om utarbeidelse av konsekvensvurderinger, inkludert for EØS-relevant regelverk
- > Følge og bidra til den faglige utviklingen nasjonalt og internasjonalt.

Regelrådet består av et uavhengig råd og et sekretariat. Rådet består av seks medlemmer der erfaring fra kommune, privat sektor, næringsliv og academia er representert. Sekretariatet består av åtte ansatte.

Erfaringer med rådets virksomhet viser at uttalelsene åpner for dialog og informasjonsutveksling med regelverksprodusentene. Gode utredninger og høringsdokumenter gir grunnlag for gode beslutninger og regelverk som både fungerer etter hensikten samtidig som en unngår unødvendige kostnader for næringslivet. Regelrådets arbeid er forankret i utredningsinstruksen og dens veileder (Regelrådet, 2025).

Når et regelverk først er vedtatt, gjelder det gjerne i lang tid. Regelverket bør derfor bygge på en grundig utredningsprosess. Regelrådet ser at faglig godt sammensatte offentlige utvalg (NOU), gir en solid start på reguleringsprosesser, særlig når det evaluerer eksisterende regelverk som et grunnlag for å utvikle et nytt.

I forlik om revidert statsbudsjett i juni 2025 besluttet stortingsflertallet å legge ned Regelrådet.

4.2 Skatteetaten

Skatteetaten har de siste årene gjennomført en rekke tiltak for å forenkle og digitalisere skatteprosesser for næringslivet, med mål om å redusere administrative byrder og forbedre brukeropplevelsen.

Et av de mest betydningsfulle tiltakene er innføringen av en ny digital skattemelding for næringsdrivende. Tidligere måtte bedrifter forholde seg til opptil 60 ulike skjemaer med over 6 500 felt. Den nye løsningen, utviklet i samarbeid med systemleverandører og bransjeorganisasjoner, integrerer skattemeldingen direkte i bedriftenes egne regnskapssystemer. Dette gjør det enklere for bedrifter å levere korrekte opplysninger og reduserer risikoen for feil. Skatteetaten anslår at denne endringen kan spare samfunnet for opptil 800 millioner kroner årlig, hvorav om lag halvparten er besparelser for næringslivet.

Skatteetaten har også lansert programmet Fremtidens innkreving, som er en omfattende digital transformasjon av statlig innkreving. Programmet, som strekker seg over åtte år, har som mål å gjøre innkreivingsprosesser enklere og mer effektive for både næringslivet og offentlig sektor. Gjennom dette programmet får næringsdrivende bedre oversikt over krav og betalinger via digitale kanaler som regnskapssystemer og nettbanker. Skatteetaten estimerer at programmet kan gi netto nåverdi på 7,2 milliarder kroner.

4.3 Direktoratet for byggkvalitet

Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) spiller en sentral rolle i å forenkle og digitalisere plan- og byggesaksprosessene i Norge. Gjennom målrettede tiltak har direktoratet bidratt til betydelige effektiviseringsgevinster for både næringslivet og offentlig sektor. Et av de mest betydningsfulle tiltakene er utviklingen av Fellestjenester BYGG, en Altinn-basert plattform som legger til rette for digitale byggesøknader. Denne løsningen har gjort det mulig for utbyggere å sende inn komplette byggesøknader digitalt, noe som har redusert antall mangelfulle søknader og dermed forkortet saksbehandlingstiden i kommunene. Over halvparten av profesjonelle aktører benytter nå denne plattformen.

Digitaliseringen har ført til betydelige økonomiske besparelser. For eksempel har innføringen av digitalt nabovarsel alene spart samfunnet for over én milliard kroner i portokostnader siden 2018. Videre har digital e-signering av ansvarsrett resultert i en årlig innsparing på over én milliard kroner for bransjen. DiBK har også tatt i bruk kunstig intelligens for å forenkle byggesaksprosessen. Et eksempel er verktøyet «Planslurpen», som automatisk henter ut nøkkelinformasjon fra reguleringsplaner, slik at brukere enkelt får tilgang til relevant informasjon om byggregler for sin tomt. Dette verktøyet ble tildelt prisen «Årets fyrlykt 2024» for sin innovative tilnærming.

DiBK har vært en pådriver for samarbeid mellom offentlige og private aktører for å standardisere og effektivisere byggesaksprosessen. Gjennom prosjekter som Drømmeplan og GeoLett 2.0 arbeider direktoratet for å gjøre reguleringsplaner mer brukervennlige og tilgjengelige, samt forenkle deling og bruk av temadata i plan- og byggesaksprosessen. For å videreføre digitaliseringen og forenklingen av byggesaksprosessen, har regjeringen bevilget 20 millioner kroner årlig til DiBK fra 2025. Målet er å utvikle et regelverk som er bedre tilpasset digital bruk og å ta i bruk ny teknologi, inkludert kunstig intelligens, for å effektivisere prosessene ytterligere. I revidert nasjonalbudsjett for 2025 ble DiBK ytterligere styrket. Midlene skal gå til å automatisere byggesaksprosesser, blant annet kommunens vedtak om igangsettelse, brukstillatelse og ferdigattest for byggeprosjekter.

4.4 Brønnøysundregistrene

Gjennom pålitelige registre og digitale løsninger bidrar Brønnøysundregistrene til økt verdiskaping, bedre oversikt og tryggere rammebetingelser for næringslivet.

I prosjektet for ny registerplattform (BRsys) utvikler Brønnøysundregistrene mer moderne og automatiske løsninger som forenkler og effektiviserer saksbehandlingen, i tillegg til at det bedrer informasjonssikkerheten. Lansering av Løsøreregisteret på ny registerplattform har ført til at saksbehandlingstiden for enkelte sakstyper, som for eksempel næringspant, er redusert fra 3–4 dager til 8 sekunder. Dette medfører igjen raskere tilgang på kapital, som over en tidsperiode på 15 år er beregnet å gi en samfunnsøkonomisk gevinst på over 2 mrd. kroner.

Prosjektet for brukervennlige registertjenester (BVR) utvikler innrapporterings- og tilgjengeliggjøringstjenester til og fra Brønnøysundregistrenes nye registerplattform og gir gevinster for næringslivet i form av forenklet innrapportering og uthenting av data. Målet er 100 prosent digital registerforvaltning. I 2024 ble 96,5 prosent av alle innrapporteringer levert digitalt, og 74,2 prosent av sakene ble behandlet automatisk.

4.5 Digitaliseringsdirektoratet

Den nasjonale digitaliseringsstrategien for 2024–2030, Fremtidens digitale Norge, har som mål å gjøre Norge til verdens mest digitaliserte land innen 2030 (Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, 2024). Strategien legger vekt på å forenkle hverdagen for næringslivet gjennom flere tiltak.

Strategien fremmer økt deling og bruk av data, noe som skal legge til rette for datadrevet innovasjon i næringslivet. Dette innebærer at offentlige data gjøres mer tilgjengelige, slik at bedrifter kan utvikle nye tjenester og produkter basert på disse dataene.

Det satses på å forbedre den digitale infrastrukturen, inkludert høyhastighetsbredbånd og mobildekning over hele landet. Dette vil spesielt komme små og mellomstore bedrifter til gode, ved å gi dem bedre tilgang til digitale verktøy og markeder.

Altinn II ble lansert i 2010, og har nå utdatert teknologi. Det er nødvendig å oppgradere plattformen for å ivareta krav til sikkerhet, regulatoriske rammebetingelser, etterlevelse av personvern/krav til GDPR og tjenesteeiernes funksjonelle behov. Dersom moderniseringsarbeidet ikke gjennomføres, vil sikkerheten og stabiliteten i Altinn bli svekket. Som en følge av dette må alle SSB sine skjematomatjenester i Altinn II reetableres på Altinn 3-plattformen innen juni 2026. For oppgavegirerne vil omleggingen gi mer brukervennlige skjemagrensesnitt som også tilfredsstiller kravene til universell utforming, inkludert responsivt design.

Strategien inkluderer videre utvikling av en nasjonal infrastruktur for KI, som skal støtte næringslivet i å ta i bruk KI-teknologi. Dette skal bidra til økt effektivitet og innovasjon i ulike bransjer. Gjennom disse tiltakene søker strategien å redusere administrative byrder, forbedre effektiviteten og legge til rette for innovasjon og vekst i næringslivet.

4.6 Statistisk sentralbyrå

4.6.1 Næringslivets oppgavebyrde knyttet til statistikkproduksjonen

Statistisk sentralbyrå (SSB) benytter offentlig innsamlede data til statistikkproduksjon så langt det er mulig. SSB har avtaler med om lag 30 andre offentlige etater som omfatter tilgang til over 100 ulike registre til bruk i statistikkproduksjonen. Lar det seg ikke gjøre å gjenbruke offentlige data, er alternativet å gjennomføre direkte datainnsamling fra næringsliv og privatpersoner. Datainnsamlingen mot næringslivet er i all hovedsak opplysningspliktig, og SSB måler oppgavebyrden i alle lovpålagte datainnsamlinger rettet mot næringslivet en gang i året gjennom en spørreundersøkelse. I 2024 er oppgavebyrden for næringslivet målt til 64 årsverk; dette er uendret fra 2022 og 2023.⁶

De fem undersøkelsene med flest besvarelser er:

6. Egenmeldt sykefravær (RA-0182). Antall innsendinger: 39 498.
7. Månedlig omsetning for varehandel og bilverksteder (RA-0187). Antall innsendinger: 36 000.
8. Ledige stillinger (RA-0678). Antall innsendinger: 31 440.
9. Omsetning for tjenestenæringer (RA-0801). Antall innsendinger: 26 000.
10. Ny næringskode (RA-0819). Antall innsendinger: 25 000.

De fem undersøkelsene med høyest tidsbruk:

1. Jernbanetransport år gods (RA-0797). Median tidsbruk: 555 minutter.
2. Kollektivtransport – fylke år (RA-0758). Median tidsbruk: 540 minutter.
3. Oppstillingsplan årsregnskap filialer av utenlandske skadeforsikringsselskaper. Median tidsbruk: 240 minutter.
4. Oppstillingsplan årsregnskap filialer av utenlandske livsforsikringsselskaper. Median tidsbruk: 240 minutter.
5. Fjernvarme og fjernkjøling (RA-0232). Median tidsbruk: 210 minutter.

4.6.2 Hva aksjeselskaper kan bli pålagt å svare på i løpet av et år

Hvor mange undersøkelser et aksjeselskap trekkes ut til å være med på i løpet av et år vil blant annet avhenge av størrelsen på selskapet. Tabell 4.1 på neste side viser hvor mange undersøkelser aksjeselskaper ble pålagt å svare på i løpet av 2024. Tabellen viser også hvordan fordelingen var for ulike størrelsesgrupper; 0–9 ansatte, 10–19 ansatte, 20–49 ansatte og 50 eller flere ansatte. 90 prosent av aksjeselskapene ble ikke pålagt å svare på noen undersøkelser fra SSB i 2024. Det mest byrdefulle tilfellet var ett aksjeselskap som måtte svare på til sammen 24 undersøkelser i løpet av 2024. Populasjonen av aksjeselskap totalt i tabell 3 er basert på et uttrekk av aksjeselskaper med underenhet fra Enhets- og foretaksregisteret per januar 2025.

Tabell 4.1 Antall undersøkelser aksjeselskaper ble trukket ut til å svare på i løpet av 2024

Antall undersøkelser	Antall ansatte				Antall foretak
	0-9	10-19	20-49	50+	
0	269 753	9 602	3 866	424	283 645
1	11 523	4 047	2 504	584	18 658
2	2 078	1 318	1 404	675	5 475
3	455	419	695	697	2 266
4	121	146	346	617	1 230
5	34	52	197	443	726
6	14	18	131	316	479
7	1	10	83	242	336
8		3	43	213	259
9	2		16	157	175
10	2	1	8	111	122
11	1	1	2	100	104
12	1			50	51
13				39	39
14			1	30	31
15				7	7
16				7	7
17				1	1
18				1	1
20				1	1
21				1	1
24				1	1
Totalt antall	283 985	15 617	9 296	4 717	313 615

4.6.3 Utviklingstrekk

Det er flere faktorer som bidrar til at oppgavebyrden for næringslivet endrer seg over tid. Nye undersøkelser som settes i gang som følge av behov for ny statistikk eller undersøkelser som avvikles fordi statistikker legges ned eller undersøkelser erstattes med registerdata eller andre typer sekundærkilder, vil bidra til henholdsvis økning eller reduksjon i oppgavebyrden. Forbedringer i eksisterende skjemaløsninger eller økt andel data som leveres maskin-til-maskin vil også kunne bidra til nedgang i oppgavebyrden. To pågående initiativ som vil kunne påvirke oppgavebyrden framover, er:

Alle SSBs skjemaundersøkelser rettet mot næringslivet utvikles og driftes på Altinn-plattformen. Dagens versjon av Altinn, inkludert dagens tjenesteutviklingsløsning, skal erstattes med Altinns nye plattform Altinn Tjenester 3.0 innen juni 2026.

Utviklingsarbeid for å ta i bruk transaksjonsdata på ulike områder i statistikkproduksjonen vil kunne redusere oppgavebyrden på lengre sikt. En detaljert gjennomgang av hvordan registerdata og andre typer sekundærkilder benyttes i utarbeiding av offisiell statistikk i SSB er gitt i et notat av Jensen og Langseth (2024).

5 INTERNASJONALE UTVIKLINGSTREKK

.....

5.1 EU

Europeisk konkurransekraft er løftet opp som en av hovedprioriteringene for den nye Europa-kommisjonen. Det er lagt fram flere utredninger og flere initiativer for å gjøre Europa mer konkurransedyktig.

På oppdrag fra Rådet for Den europeiske union la Enrico Letta, tidligere italiensk statsminister, fram rapporten *Much more than a market* i april 2024 (Letta, 2024). Letta foreslår tiltak for å styrke det indre markedet, inkludert satsing på forskning, utdanning og innovasjon, økte investeringer i grønn og digital industri, forbedret klima- og energipolitikk, bedre helseberedskap, støtte til små og mellomstore bedrifter, samt forenkling av regelverk og styrket økonomisk samarbeid. Målet er et mer robust og integrert indre marked som er bedre rustet for framtiden.

I september 2024 presenterte Mario Draghi, tidligere president i Den europeiske sentralbanken, rapporten *The Future of European Competitiveness* (Draghi, 2024a og 2024b). I rapporten anbefales økt produktivitet gjennom teknologi og innovasjon, investeringer i bærekraftig industri, økonomisk sikkerhet, strategisk autonomi, og raskere beslutningsprosesser. Både Letta- og Draghi-rapporten retter søkelyset mot det forfatterne anser som nødvendige reformer for å sikre EUs langsiktige vekst.

Den 25. januar 2025 la Kommisjonen fram et konkurranseevnekompass for EU (Europakommisjonen, 2025a). Kompasset etablerer konkurranseevne som et av EUs overordnede prinsipper. Budskapet er at Europa bare kan matche sine konkurrenter hvis EUs politikk og medlemslandenes nasjonale politikk har de samme målene og forsterker hverandre. Kompasset har identifisert fem horisontale tiltak for å styrke konkurranseevnen på tvers av alle sektorer: forenkling, fjerne barrierer i det indre marked, finansiering, ferdigheter og kvalitetsjobber, bedre koordinering.

5.1.1 Forenklingsmål og stresstesting

Den 12. februar 2025 publiserte Kommisjonen dokumentet *A simpler and faster Europe* som skisserer en ambisiøs handlingsplan for å redusere administrative byrder, akselerere implementeringen av EU-lovgivning og forbedre effektiviteten (Europakommisjonen, 2025b).

Kommisjonen anslår at de gjentakende administrative kostnadene i EU beløper seg til 150 milliarder euro. Kommisjonen har som mål å spare 37,5 milliarder euro innen utgangen av sin periode. Det tilsvarer en reduksjon på 25 prosent. For små og mellomstore bedrifter (SMB) er målet en reduksjon på 35 prosent. Hver kommissær skal hvert år legge fram en statusrapport for Parlamentet og Rådet om hvordan EU-regler blir fulgt opp, og hvilke forenklinger som er gjort. Kommisjonen vil også lage en samlet rapport hvert år som viser hvilke kostnader som er spart, hvilke utfordringer som fortsatt finnes, og hvilke forbedringer som planlegges.

Siden den første kunngjøringen i mars 2023, har Kommisjonen allerede foreslått mulige besparelser tilsvarende ca. 5 milliarder euro gjennom initiativer som tollreformen og justering av terskler i regnskapsdirektivet.

Hver kommissær skal i tillegg gå gjennom sitt ansvarsområde for å finne lover og regler som er unødvendige, unødvendig kompliserte, eller kan forenkles. Det skal gjøres årlige fitness checks – grundige vurderinger av om regelverket i en bestemt politisk sektor fortsatt fungerer godt. Målet er å finne regler som skaper unødig byråkrati, overlapper hverandre, mangler noe, er uklare eller utdaterte. Dette skal også gi et bedre bilde av hvordan alle reglene samlet påvirker folk og næringsliv. Kommisjonen ønsker også en bedre SMB- og konkurransedyktighetstesting. Fremtidige konsekvensanalyser skal tydelig skissere effektene på SMB, med avbøtende tiltak for å redusere regulatoriske byrder.

5.1.2 Omnibus-pakkene

Kommisjonen har lansert en rekke Omnibus-pakker som skal bidra til å redusere unødvendig byråkrati og skape et regelverk som fremmer innovasjon, vekst, arbeidsplasser og investeringer. Begrepet *omnibus* brukes for å beskrive et lovforslag som skal endre flere eksisterende rettsakter i ett, fremfor å håndtere hver endring i en egen prosess. Kommisjonens vurdering er at hvis Omnibus-forslagene vedtas, kan forslagene redusere de administrative byrdene betydelig.

Omnibus I

Forslag til den første Omnibus-pakken kom i slutten av februar 2025 og fokuserer på reguleringer for økonomisk bærekraft (CSRD, CSDDD og taksonomi). Målet er mer harmoniserte rapporteringsforpliktelser og å forhindre økende negative virkninger for underleverandører, ofte små- og mellomstore bedrifter. Omnibus I vil tilpasse rapporteringskalendere, justere finansielle indikatorer og endre terskler for å oppmuntre til investering. EØS-EFTA-statene uttaler i en kommentar at selv om EØS EFTA-statene i stor grad støtter Omnibus-forslagene som hittil er lagt fram og målet om å redusere unødvendige administrative byrder for små og mellomstore bedrifter, understreker de viktigheten av at forenklingsagendaen ikke undergraver sentrale mål knyttet til klima, miljø og sosiale rettigheter.⁷

CSRD – bærekraftsrapportering

CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) gjelder periodisk rapportering fra foretak om miljømessige, sosiale og styringsmessige forhold, inkludert forhold som gjelder arbeidstakere, menneskerettigheter og bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser. Det skal bidra til å legge til rette for omstilling til en mer bærekraftig økonomi ved å sikre at investorer og andre brukere får relevant og pålitelig informasjon om virksomhetenes klima- og miljøpåvirkning, og deres eksponering mot klimarisiko og annen bærekraftsrelatert risiko. Regnskapsloven ble endret i 2024 med sikte på gjennomføring av direktivet, men rettsakten er ennå ikke innlemmet i EØS-avtalen.

EU har vedtatt å utsette rapporteringsplikten etter CSRD med to år for store foretak som per i dag ikke omfattes av direktivet og små og mellomstore børsnoterte selskaper.⁸ Det betyr at disse selskapene først må rapportere for regnskapsårene 2027 og 2028, i stedet for 2025 og 2026. Medlemslandene må gjennomføre direktivendringene i nasjonal rett innen 31. desember 2025. Foretak som hadde rapporteringsplikt for regnskapsåret 2024, påvirkes ikke av regelverksendringene, og vil ha rapporteringsplikt til de eventuelt faller ut av virkeområdet dersom tersklene for rapporteringsplikt heves. Formålet med det såkalte «stopp-klokken-direktivet» er å gi foretak økt forutsigbarhet i påvente av mulige forenklinger i EU-regelverket, og unngå at selskaper eventuelt må rapportere for kun ett eller to år.

Det foreslås også å heve terskelen for hvilke foretak som omfattes, til store foretak med over 1 000 ansatte. Dette vil redusere antallet berørte selskaper med opptil 80 pst., også i Norge. For selskaper som ikke omfattes av CSRD-direktivet, skal det etter forslaget utvikles en frivillig

rapporteringsstandard basert på rammeverket til European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG). Denne standarden – kalt Voluntary Standard for Micro and Small Enterprises (VSME) – er spesielt rettet mot små og mellomstore bedrifter. Selskaper med rapporteringsplikt skal som hovedregel ikke etterspørre ytterligere data fra underleverandører med færre enn 1 000 ansatte. Kommisjonen får samtidig mandat til å forenkle de tekniske rapporteringsstandardene og kravene til attestasjon lettes noe dersom forslaget vedtas.

CSDDD – Aktsomhetsdirektivet

Aktsomhetsdirektivet (Corporate Sustainability Due Diligence Directive), vedtatt i EU i 2024, pålegger store selskaper – definert som foretak med over 1 000 ansatte og en omsetning på over 450 millioner euro – å gjennomføre aktsomhetsvurderinger knyttet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og klima- og miljøpåvirkning, både i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Direktivet er vurdert som EØS-relevant, men er foreløpig ikke implementert i Norge. Barne- og familiedepartementet har det nasjonale ansvaret.

Gjennomføringsfristen for de aller største foretakene (over 5 000 ansatte) er utsatt ett år, til 26. juli 2028, jf. Stopp klokken-direktivet. Direktivet utsetter også medlemslandenes gjennomføringsfrist for aktsomhetsdirektivet til 26. juli 2027.

I forslaget til endringsdirektiv fra EU-kommisjonen foreslås det en rekke forenklinger i aktsomhetsdirektivet. Kravet til virksomheters risikokartlegging foreslås å begrenses til direkte forretningspartnere. Resterende ledd av aktivitetsskjeden skal likevel vurderes nærmere dersom det foreligger troverdige opplysninger om at det foreligger negativ påvirkning i disse leddene. Et såkalt «SMB-skjold» hindrer større selskaper i å kreve mer informasjon fra små og mellomstore bedrifter enn det som følger av den frivillige VSME-standard. I tillegg reduseres vurderingshyppigheten av iverksatte tiltak fra årlig til hvert femte år. EU-kommisjonen foreslår å publisere veiledning til virksomhetene om aktsomhetsvurderinger innen juli 2026, med mål om å redusere behovet for ekstern juridisk bistand.

Taksonomien

Taksonomiforordningen er et rammeverk som inneholder kriterier for foretak og investorer for klassifisering av økonomisk aktivitet som miljømessig bærekraftig. Forordningen skal gjøre det lettere for investorer å sammenligne investeringsmuligheter og gi selskaper incentiver til å gjøre sine forretningsmodeller mer bærekraftige.

Rapporteringskravene etter taksonomiforordningen vil fremover kun gjelde for selskaper med over 1 000 ansatte og en omsetning på mer enn 450 millioner euro. Samtidig innføres det betydelige forenklinger i rapporteringsmalene for både finansielle og ikke-finansielle foretak. Antallet datapunkter som skal rapporteres, reduseres med nærmere 70 prosent, noe som vil lette den administrative byrden for de berørte virksomhetene.

5.2 Sverige

Den 10. april 2024 opprettet Sverige *Förenklingsrådet* som skal redusere bedriftenes regelbyrder, samt fremme svensk konkurranseevne, innovasjon og nye forretningsmodeller.⁹ Rådet skal innhente, motta og analysere forslag til forenklingstiltak, og videre identifisere og analysere områder av særlig interesse for næringslivet. Rådet skal innenfor identifiserte områder legge fram velbegrunnede, konkrete og gjennomarbeidede forslag til regjeringen om forenklingstiltak som reduserer bedriftenes regelverksbyrder. Rådets forslag skal inneholde en vurdering av hvordan bedriftenes administrative kostnader blir påvirket av forslaget, en konsekvensutredning av forslaget i henhold til forskriften om konsekvensutredninger samt en redegjørelse for forslagets

gjennomførbarhet.¹⁰ Forenklingsrådet skal jobbe med eksisterende lovgivning i motsetning til det svenske Regelrådet som ser på nye forslag til reguleringer.¹¹

I mai samme år opprettet den svenske regjeringen *Implementeringsrådet*.¹² Implementeringsrådet skal løfte bedriftsperspektivet tidlig i EU-prosessen og arbeide for å unngå overimplementering, såkalt *gold-plating*. Implementeringsrådets mandat strekker seg til 2027. Målet er å redusere bedriftenes regelverksbyrder, administrative kostnader og andre implementeringskostnader som oppstår som følge av kommende, nye og endrede EU-rettsakter. Implementeringsrådet skal løpende overvåke EU-kommisjonens initiativer til nye rettsakter og endelig vedtatte rettsakter og identifisere kommende rettsakter som kan ha stor påvirkning på bedriftenes byrder. Implementeringsrådet skal også analysere spørsmål i kommende rettsakter som er av særlig interesse for svenske bedrifter som regjeringen bør være oppmerksom på før eller under forhandlingene. Videre skal implementeringsrådet utarbeide anbefalinger til regjeringen om gjennomføringen av prioriterte rettsakter i svensk rett. Implementeringsrådet skal også utarbeide en sluttrapport der de gjør rede for hvordan den svenske prosessen for gjennomføring av EU-rettsakter kan forbedres. Disse nye rådene skal jobbe side om side med det svenske Regelrådet.

I en rapport fra Tillväxtverket fra juni 2025 kommer det fram at det svenske Regelrådet vurderte kun 61 prosent av myndighetenes konsekvensvurderinger i 2024 som gode nok. For å styrke regelgivernes evne til å vise hvordan nye regler påvirker næringslivet, foreslår Tillväxtverket at Regelrådet blir involvert tidligere i prosessen – særlig på områder med stor betydning for næringslivet.

5.3 Danmark

Ervervslivets EU- og Regelforum er et uavhengig organ som gir anbefalinger til den danske regjeringen om forbedring av reguleringer mv. med mål om å gjøre hverdagen enklere for danske bedrifter. Forumet vedtar anbefalinger om tidlig interessevaretagelse i EU-saker, drøfter særlig utvalgte EU-forslag i forhandlingsfasen, og gir anbefalinger om implementeringen av nye EU-regler som berører næringslivet. Forumet kommer også med anbefalinger om endringer i eksisterende regelverk basert på mottatte innspill, etter initiativ fra medlemmene selv, eller som følge av at forumet har undersøkt et konkret tema.

Per april 2025 har forumet kommet med 259 anbefalinger. Regjeringen har et *følg eller forklar*-prinsipp knyttet til forumets anbefalinger. Det vil si at regjeringen er forpliktet til å enten følge anbefalingen, eller å forklare hvorfor de ikke vil følge den. Så langt viser statistikken at 115 anbefalinger følges helt, 54 anbefalinger følges delvis, 7 anbefalinger er foreløpig ikke besvart, 32 anbefalinger behandles av regjeringen, 30 anbefalinger følges ikke. De resterende 31 anbefalingene ble gitt før regjeringen innførte et *følg eller forklar*-prinsipp. Forumet publiserer alle anbefalinger og regjeringens svar på sin nettside.¹³ Forumet jobber også med konkrete temaer med mål om forenkling, blant annet temaene GDPR, data, entreprenørskap, kontroll og tilsyn og digitaliseringsklar lovgivning.

5.4 Storbritannia

Den 17. mars 2025 annonserte den britiske regjeringen en handlingsplan for vekst (HM Treasury, 2025). Planen skal oppfylle løftet om å redusere de administrative kostnadene ved regulering for bedrifter med en fjerdedel. Handlingsplanen inneholder til sammen 60 vekstfremmende tiltak utformet for å gjøre det enklere å drive virksomhet i Storbritannia. Et av tiltakene er at regulatorer vil bli innkalt til resultatgjennomganger to ganger i året. Regulatoren vil bli vurdert mot et sett med mål som er avtalt med bedriftene de påvirker. Det kan for eksempel være hvor raskt de tar beslutninger om søknader og nye lisenser for bedrifter og produkter.

Det nye systemet skal også støtte bedriftenes innovasjon i stedet for å legge hindringer for utvikling. *Regulatory Innovation Office* (RIO) skal samarbeide med bedrifter og regulatorer for å integrere et pro-innovativt regulatorisk system som skal gjøre det mulig for nye teknologier å nå markedet raskere.

Det britiske Regelrådet, *Regulatory Policy Committee*, skriver at erfaringer har vist at reduksjon av regulatoriske kostnader kun kan oppnås når regjeringen og statsrådene prioriterer og forplikter seg til å få det til.

6 BEREGNING AV FORENKLINGSGEVINSTER

Direkte kostnader for berørt næringsliv utgjør kun ett kostnadselement i en samfunnsøkonomisk analyse av et tiltak. Hvor mye arbeid som legges ned i å kvantifisere disse, må tilpasses proporsjonalitetsprinsippet som utredningsinstruksen hviler på. I det videre redegjøres det kort for en praktisk metode som ofte kan benyttes ved beregning av næringslivets administrative kostnader og andre etterlevelseskostnader som regelverk medfører. Til slutt i kapitlet omtales enkelte praktiske forhold og forutsetninger knyttet til estimatene.

6.1 Definisjon av administrative kostnader

Administrative kostnader (belastningen) per aktivitet er definert som kostnaden knyttet til de administrative aktivitetene næringslivet er pålagt å gjennomføre for å etterleve et myndighetspålagt informasjonskrav. Et regelverk kan inneholde flere informasjonskrav. Og ett informasjonskrav kan omfatte flere opplysningskrav eller aktiviteter som virksomhetene er pålagt å gjennomføre for å oppfylle regelverket. Den samlede administrative kostnaden er summen av kostnader knyttet til interne aktiviteter og kjøp av tjenester, samt eventuelle anskaffelser som det må investeres i for å oppfylle de administrative kravene. Administrative kostnader per aktivitet er det mest hensiktsmessige analysenivå. Formelen for å beregne disse er:

$$\text{Administrative kostnader per aktivitet} = P \times Q = (T \times W) \times (N \times F)$$

der

- P = Pris per aktivitet
- Q = Antall aktiviteter per år
- T = Antall timer som medgår
- W = Lønnskostnad per time
- N = Populasjon, antall berørte virksomheter
- F = Frekvens, antall ganger aktivitet utføres per år

De relevante administrative kostnader finnes ved å summere alle aktivitetskostnadene. Det er nye nødvendige aktiviteter som skal beregnes. Forutsetningen er at informasjon som det offentlige allerede har fra annen kilde, ikke skal etterspørres i nytt regelverk.

6.2 Pris – tid og lønnskostnad

Ved beregning av pris er de to komponentene tid og lønnskostnad utgangspunktet, se nærmere om disse faktorene nedenfor. Imidlertid kan det ved bruk av eksterne tjenester være hensiktsmessig å benytte en gjennomsnittlig enhetspris i stedet for å beregne $T \times W$.

Med tid (T) menes antall timer det tar for et foretak å gjennomføre de aktiviteter som kreves for å etterleve informasjonskravet, inkludert forarbeid. Eksempler på tidsbruk kan være å sette seg inn i informasjonskravet, samt hente inn, sammenstille, dokumentere, kontrollere og sende inn informasjon. Tidsbruken vil variere mellom virksomhetene. Det er tale om å kartlegge et gjennomsnitt for normalt effektive virksomheter, eventuelt splittet opp i størrelseskategorier dersom relevant. Det er flere praktiske tilnærminger som kan brukes:

- > Man kan undersøke om det allerede finnes tidsestimater for lignende lovgivning, kontakt Oppgaveregisteret.
- > Man kan beregne gjennomsnittlig tidsbruk ved å innhente tall fra et utvalg representative virksomheter, fortrinnsvis fra minimum 3–4. Ved forventning om stor variasjon, for eksempel mellom store og små virksomheter, bør dette påvirke størrelsen og sammensettingen av utvalget det innhentes tidsestimater fra.
- > I mangel på annet vil bransjeorganisasjoner kunne gi gode skjønnsmessige estimater.

Tidsbruk er normalt det estimatet som er beheftet med størst usikkerhet. Statistisk utsagnskraft øker med antall datapunkter som inngår i estimatet. Normalt vil tall fra 15–20 virksomheter gi et godt grunnlag. Men en slik grundig og ressurskrevende analysemetode bør forbeholdes de største tiltakene. I praksis benyttes ofte tidsestimater fra bransjeorganisasjoner. Regnskapsførere som håndterer rapportering for mange virksomheter, har et godt erfaringsmessig grunnlag for å gi relevante tidsestimater.

Ved beregning av timepris (W) må det skilles mellom interne og eksterne kostnader. Den interne timeprisen er brutto reallønn, dvs. lønn inklusiv skatt, arbeidsgiveravgift og sosiale kostnader, per time for den personen i virksomheten som utfører arbeidet med informasjonskravet. Dersom det allerede finnes informasjon vedrørende timepris for den aktuelle aktiviteten som gir en god indikasjon, skal denne benyttes. Om så ikke er tilfelle, benyttes en gjennomsnittlig månedslønn for de ulike personalkategoriene omregnet til timelønn, basert på SSBs lønnsstatistikk.

Den eksterne timeprisen er kostnader per time for en person utenfor organisasjonen som arbeider med informasjonskravet på foretakets regning. Disse kostnadene settes til markedspris ekskl. merverdiavgift.

Verdien av tid i arbeid skal ifølge rundskriv 109 punkt 6.1.4 (Finansdepartementet, 2021) justeres med forventet vekst i BNP per innbygger i siste tilgjengelige perspektivmelding fra Finansdepartementet. I siste perspektivmelding (Finansdepartementet, 2024) er denne veksten anslått til 0,5 pst. per år fram mot 2060.

6.3 Antall aktiviteter, populasjon og frekvens

Antall aktiviteter kan være basert på en fast frekvens eller være hendelsesbasert.

Populasjon (N) brukes i denne sammenheng om antall direkte berørte aktive norske virksomheter eller antall hendelser som regelverket gjelder for.

For å ta hensyn til vesentlige forskjeller mellom typer foretak mht. administrativ ressursbruk, kan det foretas en segmentering. Segmentering innebærer at populasjonen inndeles i grupper etter de kriterier som vurderes å være av størst betydning for ressursbruken. Det kan for eksempel segmenteres etter bransje eller virksomhetsstørrelse målt ved omsetning eller antall ansatte. Slik segmentering er relevant hvis det er vesentlige forskjeller i de administrative kostnadene for et gitt informasjonskrav på tvers av de berørte virksomhetene. Denne oppdelingen bidrar til å øke presisjonsnivået på beregningen av de samlede administrative kostnadene.

Med frekvens (F) menes antall ganger aktiviteten utføres av en virksomhet per år. Frekvens er relevant for krav som skal etterleves med en gitt regularitet. Regulariteten vil fremgå av regelverksforslaget. For hendelsesbaserte aktiviteter, for eksempel knyttet til søknader eller markeds-transaksjoner, settes frekvens til 1 siden antallet hendelser er gitt direkte ved populasjonstallet, dvs. $Q = N \times 1$.

6.4 Nærmere om beregningene og konsistente forutsetninger

6.4.1 Inflasjonsjustering

Estimatene på de 41 tiltakene som inngår i rapporten, er beregnet av ulike miljøer. Noen er beregnet av Nærings- og fiskeridepartementet, men de fleste er rapport fra aktuelt departement eller etat. Disse beregningene igjen kan være hentet fra omfattende samfunnsøkonomiske analyser utarbeidet av eksterne tjenesteleverandører, mens andre er utarbeidet internt basert på metoder som omtalt ovenfor. I praksis er det utfordrende å få på plass estimater som er helt konsistente med hensyn til felles forutsetninger. Estimater er per definisjon beregnet «på usikkert grunnlag».

Departementet har for å sikre prismessig konsistens uttrykt alle estimater i 2025-kroner. De fleste tiltak sparer tid for berørte virksomheter. I de tilfeller der det er oppgitt en lønnskostnad per time uten nærmere spesifisering av relevant personell som utfører oppgaven, er estimatene justert ved å benytte en timekostnad på 615 kroner. Dette er samme timelønnskostnad som brukes for 2025 i det offentlig private samarbeidsprosjektet DSOP for virksomhetene med unntak for banker, forsikringsselskaper, bobestyrere og eiendomsmeglere som har en høyere timesats.¹⁴ Justering av timelønnskostnaden vil gjøre estimatene mer konsistente mht. metode og representerer en forsiktig inflasjonsjustering. Øvrige estimater der departementet ikke har informasjon om timelønnssetninger, er inflasjonsjustert til 2025-kroner ved SSBs indeks for totale arbeidskraftkostnader.

6.4.2 Særskilt om beregning av gevinstene ved e-fakturering

Det er gjennomført flere analyser og beregninger av næringslivets effektiviseringsgevinster ved pliktig e-fakturering. Beregnede gevinster varierer mye.¹⁵ De forutsetningene som driver resultatene er utvikling i antall fakturaer totalt, utvikling i antall elektroniske fakturaer uten regulering (det såkalte null-alternativet) og tidsbesparelser ved elektronisk fakturering framfor pdf- eller papirfakturaer både på avsender- og mottaker-siden. To analyser fra 2020-tallet er Oslo Economics (2020) og Vista Analyse (2025). Begge rapporter påpeker den store usikkerheten som knytter seg til nevnte forutsetninger, noe som medfører at det må gjøres temmelig grove anslag. Sistnevnte analyse fra 2025, som er vedlagt Skattedirektoratets høringsnotat om saken, bygger på mange av de forutsetninger som Oslo Economics la til grunn i 2020. Imidlertid beregner 2025-analysen et lavere nyttenivå enn 2020-analysen, begrunnet med at teknologisk utvikling har medført at tidsbesparelsen ved elektronisk faktura antakelig er noe redusert med tiden.

Departementet har i sitt gevinstestimat som rapporteres i tabell 1.1 (Tiltak for økt bruk av elektronisk handelsformat (EHF)), brukt tallene og beregningene fra Vista Analyse, med to unntak: Mens Vista Analyse bruker timelønnskostnad lik 554 kroner, benytter departementet timelønnskostnad lik 615 kroner, i tråd med den sats som benyttes gjennomgående ellers i rapporten der timelønn er angitt. Uavhengig av dette er det etter departementets vurdering grunn til å oppjustere satsen siden arbeidet med fakturaer ikke utelukkende utføres av bedriftsinterne ressurser, men også outsources av noen virksomheter. Og timelønn ved bruk av eksterne ressurser antas å være høyere enn ved bruk av interne ressurser.

Departementets beregning legger også til grunn en reallønnsvekst i tråd med rundskriv om samfunnsøkonomiske beregninger (Finansdepartementet, 2021). Reallønnsøkning per år i analyseperioden er satt til 0,5 pst. i tråd med anslaget i Finansdepartementet (2024).

Videre, siden Vista Analyse kun har prissatt effekten i B2B-markedet, har departementet utvidet analysen med konservative anslag på gevinster som tiltaket gir i segmentene B2C og B2G. Selv om forslaget om pliktig e-fakturering retter seg mot B2B-segmentet, er det grunn til å tro at kravet også medfører økt bruk av e-fakturering i segmentene B2C og B2G.¹⁶ En positiv effekt i B2C-segmentet er også reduserte portokostnader, og departementet har lagt inn en moderat effekt for dette siden effekten må antas å reduseres betydelig i de neste årene.¹⁷ Effektene av reallønnsjustering og inkorporering av B2C og B2G i analysen gir relativt små utslag på nåverdi-beregningen.¹⁸ Ved kostnadsberegningen er det månedskostnad for elektronisk fakturering som inngår. Netto årlig nåverdi for tiltaket som rapporteres er basert på 10 års analyseperiode.

6.4.3 Tidligere rapport – rettelser

Departementet gjør oppmerksom på et tiltak som hadde tilordnet feil gevinstestimat i rapporten for forenklingsarbeidet 2017–2021 (Nærings- og fiskeridepartementet, 2021). Det dreier seg om tiltaket: *Ny digital løsning knyttet til eByggesøk for samtykkesøknad til Arbeidstilsynet*. Oppgitt estimat var 57 mill. kroner. Riktig estimat er 1/10 av dette, dvs. 5,7 mill. kroner.

På den annen side viser ny beregning av tiltaket Digital selskapsetablering at rapportert estimat var 6 mill. kroner for lavt i forrige rapport. Departementet har tatt med dette tiltaket som trådte i kraft 30.6.2022, også i denne rapporten, med ny beskrivelse, men der kun tilleggsestimatet på 6 mill. kroner er medregnet nå.

7 FORENKLINGSTILTAKENE

Tiltakene er delt i to grupper; estimerte tiltak og ikke-estimerte tiltak. Disse er igjen sortert i to hovedgrupper av tiltak: (1) regelforenklinger og (2) digitalisering mm. Alle oppgitte estimater er i millioner kroner og viser til årlig forenklingsgevinst for næringslivet.

Departementsforkortelser som er brukt i det videre er:

AID:	Arbeids- og inkluderingsdepartementet
DFD:	Digitalisering- og forvaltningsdepartementet
ED:	Energidepartementet
FIN:	Finansdepartementet
JD:	Justis- og beredskapsdepartementet
KDD:	Kommunal- og distriktsdepartementet
KLD:	Klima- og miljødepartementet
LMD:	Landbruks- og matdepartementet
NFD:	Nærings- og fiskeridepartementet
SD:	Samferdselsdepartementet

7.1 Regelforenklinger – estimerte tiltak

Tiltak 1	Endring av definisjon av små foretak i regnskapsloven
Dep	FIN
Status	Gjennomført
Estimat	50
Forslag	Høring – endringer i definisjonen av små foretak i regnskapsloven – gjennomføring av kommisjonsdirektiv som endrer størrelsesgrensene i regnskapsdirektivet
Forslagsdato	18.10.2023
Fremmet	Prop. 57 L (2023–2024) <i>Endringer i regnskapsloven mv. (bærekraftsrapportering)</i>
Fremmet dato	15.03.2024
Vedtak	Lovedtak 80 (2023–2024), jf. Innst. 343 L (2023–2024)
Vedtaksdato	05.06.2024
Regelverk	Regnskapsloven § 1-5
I kraft	01.11.2024
Omtale	Regnskapsloven § 1-5 definerer foretak og konsern etter størrelse i tråd med regnskapsdirektivets definisjoner. I tråd med forslag fra Finansdepartementet i Prop. 57 L (2023–2024), vedtok Stortinget i juni 2024 å øke terskelverdiene for balansesum og salgsinntekter i regnskapslovens definisjon av små foretak. Lovendringene ble satt i kraft 1. november 2024, med virkning for regnskapsåret 2024. Økningen av terskelverdiene utnytter et nasjonalt handlingsrom til å øke tersklene med inntil 50 pst. ut over minimum i regnskapsdirektivet. Endringene i definisjonen av små foretak vil ifølge SSB medføre at opptil 3 000 flere foretak kan benytte forenklingene for små foretak i regnskapsloven, herunder forenklete noteopplysninger og unntak fra krav om årsberetning og kontantstrømoppstilling.

Tiltak 2 Økt grense for direkte utgiftsføring

Dep	FIN
Status	Gjennomført
Estimat	22
Fremmet	Prop. 1 LS (2023–2024) <i>For budsjettåret 2024 – Skatter og avgifter 2024</i> , pkt. 5.3
Fremmet dato	06.10.2023
Vedtak	Lowvedtak 26 (2023–2024), jf. Innst. 4 L (2023–2024)
Vedtaksdato	14.12.2023
Regelverk	Skatteloven §§ 14-40 og 14-47
I kraft	20.12.2023, med virkning fra inntektsåret 2024
Omtale	Grensen for direkte utgiftsføring av driftsmidler er økt til 30 000 kroner fra 2024. Grensen for direkte utgiftsføring har siden skattereformen i 1992 vært 15 000 kroner. Endringen innebærer at grensen for avskrivning av rest på saldo økes tilsvarende. Endringen gir bedrifter raskere fradrag for mindre innkjøp og bidrar til forenkling og mindre byråkrati for mange. Tiltaket representerer også en skattelette tilsvarende renteverdien av frem-skyndede fradrag og senere skattebetalinger. Denne lettelsen anslås til om lag 10 mill. kroner årlig, men inngår ikke i estimatet på 22 mill. kroner som dreier seg om spart tid.

Tiltak 3**Oppbevaring av regnskapsmateriale i utlandet**

Dep	FIN
Status	Gjennomført
Estimat	11
Forslag	Høring – Oppbevaring av elektronisk regnskapsmateriale i utlandet
Forslagsdato	09.09.2024
Vedtak	Forskrift om endring i bokføringsforskriften (FOR-2025-01-27-79) fastsatt av Skattedirektoratet
Vedtaksdato	27.01.2025
Regelverk	Bokføringsforskriften §§ 5-3-15 og 7-5 og skattebetalingsforskriften § 5-11-2
I kraft	27.01.2025
Omtale	Bokføringspliktige kan nå oppbevare elektronisk regnskapsmateriale i alle EØS-land, Storbritannia og Sveits, uten krav til dispensasjonssøknad, jf. bokføringsforskriften § 7-5. Tidligere var det krav til dispensasjonssøknad ved oppbevaring utenfor de nordiske landene. Endringen innebærer at kravet til søknad erstattes av en mindre omfattende meldeplikt, noe som gir en viss lettelse av de økonomisk/administrative byrdene for næringslivet. Endringer i bokføringsforskriften § 5-3-15 annet ledd medfører at kravet om at kassasystemet i sin helhet må befinne seg i Norge, er erstattet med et krav om at systemet må være tilgjengelig i Norge.

Tiltak 4 Ny ordning med ett utleggstrekk

Dep	FIN
Status	Vedtatt, under gjennomføring
Estimat	220
Forslag	Høring av modernisering av regelverket for innkreving
Forslagsdato	17.04.2023
Fremmet	Prop. 37 L (2024–2025) <i>Lov om innkreving av statlige krav mv. (innkrevingsloven) og endringer i tvangsfullbyrdsloven mv.</i>
Fremmet dato	13.12.2024
Vedtak	Lowvedtak 43 (2024–2025), jf. Innst. 177 L (2024–2025)
Vedtaksdato	25.04.2025
Regelverk	Innkrevingsloven
I kraft	01.01.2026
Omtale	Ny innkrevingslov gir nye regler for innkrevingen hos Skatteetaten og alminnelig namsmann og sørger for en ny og helhetlig ordning for utleggstrekk, herunder nye arbeidsprosesser og IT-støtte som skal gjøre det enklere å administrere utleggstrekkene.

I loven etableres en ny ordning hvor det kun skal løpe ett utleggstrekk mot samme skyldner, som kan gå til dekning av flere krav som kreves inn av ulike namsmyndigheter. Utleggstrekket vil også fremstå som ett utleggstrekk for den trekkpliktige. Bakgrunnen for forslaget om ett utleggstrekk er at de ulike aktørene i dagens utleggstrekkprosess, herunder kreditor, skyldner, trekkpliktig og namsmannen, opplever ulike utfordringer med prosessen som vil kunne avhjelpes med ordningen ett utleggstrekk.

Nyttevirkningene for trekkpliktig kommer i form av ressursbesparelser for arbeidsgiver eller regnskapskontor som utbetaler lønn eller Nav som utbetaler ytelser. De vil ikke lenger måtte samordne og prioritere mellom flere ulike utleggstrekk, og kommunikasjon og innbetalinger vil kunne gjøres til ett sted. Virkningen for trekkpliktig er dermed redusert tid i håndteringen av utleggstrekk, og forenklet kommunikasjon med namsmyndighetene.

Gjennom Fremtidens innkreving vil nytt modernisert innkrevingssystem legge til rette for at trekkpliktige kan innhente og behandle trekkpåleggene automatisk. Det foreslås å endre reglene slik at trekkbeløpet skal betales samtidig som trekket gjennomføres for alle typer krav. Rapportering skal skje gjennom allerede etablerte ordninger, og samtidig med annen rapportering, slik at trekkprosessen for trekkpliktige kan automatiseres. Det legges også opp til at trekkpliktig ikke skal få personopplysninger om skyldner i større grad enn det som er nødvendig for å gjennomføre utleggstrekket.

Tiltak 5**Fremtidens innkreving**

Dep	FIN
Status	Vedtatt, under gjennomføring
Estimat	183
Forslag	Høring av modernisering av regelverket for innkreving
Forslagsdato	17.04.2023
Fremmet	Prop. 37 L (2024–2025) <i>Lov om innkreving av statlige krav mv. (innkrevingsloven) og endringer i tvangsfullbyrdsloven mv.</i>
Fremmet dato	13.12.2024
Vedtak	Lowvedtak 43 (2024–2025), jf. Innst. 177 L (2024–2025)
Vedtaksdato	25.04.2025
Regelverk	Innkrevingsloven
I kraft	01.01.2026, men noen overgangsregler, full effekt fra 2027
Omtale	Programmet gjennomføres i samarbeid med Nav, Brønnøysundregistrene, politiet og flere andre offentlige etater. Fremtidens innkreving tar utgangspunkt i at de nye innkrevingsprosessene skal være basert på innbyggernes liv og næringslivets prosesser. Betaling av skatter, avgifter og offentlige krav skal bli en del av sammenhengende tjenester i offentlig sektor og en integrert del av brukernes digitale økosystem. Brukeren skal få hjelp der hvor han henvender seg og skal ikke selv være nødt til å holde styr på hvilken etat som har ansvar for hva. Etablering av ny innkrevingslov er en viktig forutsetning for forenklingsarbeidet: Forslaget innebærer at reglene for Skatteetatens innkrevingsoppgaver samles i én lov under én innkrevingsmyndighet. Innkrevingen omfatter skatter og avgifter, herunder skatt til kommunene og fylkeskommunene gjennom fellesinnkrevingen av inntekts- og formuesskatt. Skatteetaten krever også inn mange ulike typer krav for statlige oppdragsgivere, og enkelte private krav, som underholdsbidrag og erstatning til voldsofre. Hovedformålet med den nye innkrevingsloven er å få en samordnet, systematisk og moderne lov som gir et oversiktlig og brukervennlig regelverk for skyldnerne, Innkrevingsmyndigheten og andre brukere. Loven må også legge til rette for digitale prosesser. Skatteetaten har de siste årene fått en utvidet innkrevingsportefølje. Et felles regelverk for alle kravtyper som kreves inn av Skatteetaten vil bidra til en helhetlig forvaltning av denne innkrevingen. De totale forenklingsgevinstene for næringslivet som følge av tiltaket Fremtidens innkreving er på 498 mill.kroner. Estimatet på 183 er basert på at tiltakene «Ny ordning med ett utleggstrekk», og «Avvikling av krav om skatte-trekkskonto» er trukket fra dette beløpet siden disse er oppført med egne estimater.

Tiltak 6 Avvikling av krav om skattetrekkskonto

Dep	FIN
Status	Vedtatt, under gjennomføring
Estimat	95
Forslag	Høring – forslag om endret forfallstidspunkt for forskuddstrekk mv. og avvikling av krav om skattetrekkskonto
Forslagsdato	25.03.2024
Fremmet	Prop. 91 L (2024–2025) <i>Endringer i skatteforvaltningsloven og skattebetalingsloven mv.</i>
Fremmet dato	04.04.2025
Vedtak	Lowvedtak 92 (2024–2025) og lowvedtak 96 (2024–2025), jf. Innst. 469 L (2024–2025)
Vedtaksdato	10.06.2025
Regelverk	Skattebetalingsloven §§ 5-12, 5-14 og 10-10 og Svalbardskatteloven § 5-2
I kraft	01.01.2026
Omtale	Når arbeidsgiver utbetaler lønn mv. skal arbeidsgiveren foreta forskuddstrekk. Fra 1. januar 2026 avvikles ordningen med at arbeidsgiver skal sette forskuddstrekket inn på en skattetrekkskonto i bank, for deretter å betale beløpet til Skatteetaten seks ganger i året, med forfall den 15. annenhver måned. I stedet skal arbeidsgiveren betale forskuddstrekket direkte til Skatteetaten når de utbetaler lønn. Endringen gjelder også skattetrekk av kildeskatt på lønn for utenlandske arbeidstakere og lønnstrekkordningen på Svalbard. Endringen legger til rette for digitale løsninger og gjør betalingen av trekket enklere for arbeidsgiver. I tillegg vil endringen styrke Skatteetatens kontroll med trekkplikten. Den nye ordningen inngår i arbeidet med å modernisere statlig innkreving.

Tiltak 7 Økt bruk av elektronisk handelsformat (EHF)

Dep	FIN
Status	Høring
Estimat	1004
Forslag	Høring – Pliktig digital bokføring og e-fakturerings mellom virksomheter
Forslagsdato	01.07.2025
Regelverk	Bokføringsloven §§ 3, 7, 10 og 13. Bokføringsforskriften
I kraft	01.01.2028 dersom vedtatt i tråd med forslaget
Omtale	Skatteetaten foreslår i et høringsnotat å innføre krav til pliktig digital bokføring for bokføringspliktige virksomheter. Videre foreslås det å innføre pliktig bruk av elektronisk faktura mellom bokføringspliktige virksomheter. Bruk av digital bokføring og e-faktura er allerede utbredt blant norske virksomheter. Forslaget vil øke den allerede høye frivillige andelen av bruk av digital bokføring og e-faktura. Dette vil kunne realisere forenklingsgevinster for norsk næringsliv og for offentlige virksomheter og legge til rette for utvikling av nye digitale løsninger. Forslaget bygger på eksisterende digitale formater og tekniske løsninger, som er utbredt i det kommersielle markedet for digitale regnskapssystemer og tjenester. Kravet om at elektronisk regnskapssystem skal ha funksjonalitet til å sende og motta e-faktura, kan likevel innebære behov for tilpasninger i enkelte systemer. Forslaget er todelt, henholdsvis pliktig digital bokføring og pliktig e-fakturerings, men fremmes som ett samlet forslag med ulik ikrafttredelse. Krav om å sende e-faktura til bokføringspliktige virksomheter foreslås innført med virkning fra 1. januar 2028. Kravet om digital bokføring foreslås innført med virkning fra 1. januar 2030. Se punkt 6.4.2 for detaljer knyttet til estimatet.

Tiltak 8 Økte terskelverdier for revisjonsplikt

Dep	NFD
Status	Gjennomført
Estimat	210
Forslag	Høring – Forslag til endringer i forskrift om terskelverdier for beslutning om å unnlate revisjon etter aksjeloven § 7-6
Forslagsdato	27.08.2021
Vedtak	Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet med hjemmel i aksjeloven § 7-6 første ledd nr. 1 og 2 og annet ledd annet punktum
Vedtaksdato	13.02.2023
Regelverk	Forskrift om terskelverdier for beslutning om å unnlate revisjon etter aksjeloven § 7-6
I kraft	01.05.2023 med virkning for regnskapsåret 2023
Omtale	Alle aksjeselskaper har i utgangspunktet plikt til å få årsregnskapet revidert. Aksjeloven § 7-6 åpner for at selskapets generalforsamling kan beslutte å unnlate revisjon av årsregnskapet dersom antall årsverk, driftsinntekter og balansesum er lavere enn fastsatte terskler. Terskelverdiene for at aksjeselskaper kan fravelge revisjon av årsregnskapet er hevet. Terskelverdien for driftsinntekter er hevet fra seks til syv millioner kroner. Terskelverdien for balansesum er hevet fra 23 til 27 millioner kroner. Det samme gjelder terskelverdien for aksjeinnskudd. Terskelverdien for aksjeinnskudd gjelder for selskaper som ikke har fastsatt sitt første årsregnskap. Unntaket skal fortsatt bare gjelde for aksjeselskaper hvor antall ansatte ikke overstiger ti årsverk. Forskriftsendringen innebærer at det fra og med 1. mai 2023 ble adgang til å fravelge revisjon etter de nye terskelverdiene med virkning for det inneværende regnskapsåret, dvs. regnskapsåret 2023 for de som følger kalenderåret.

Tiltak 9	Signatur og prokura – tilgang til fødselsnummer for finansinstitusjoner
Dep	NFD
Status	Gjennomført
Estimat	104
Forslag	Høring – forslag til endringer i enhetsregisterloven, foretaksregisterloven og foretaksnavneloven
Forslagsdato	08.08.2022
Fremmet	Prop. 41 L (2023–2024) <i>Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)</i>
Fremmet dato	12.01.2024
Vedtak	Lowvedtak 54 (2023–2024), jf. Innst. 236 L (2023–2024)
Vedtaksdato	12.04.2024
Regelverk	Enhetsregisterloven § 22
I kraft	01.07.2024
Omtale	For å gjøre det enklere for bank- og finansnæringen å få tilgang til opplysninger om fødselsnummer til blant annet daglig ledere, styremedlemmer og deltakere i virksomheter, ble et API med rolleopplysninger satt i produksjon i forbindelse med lovendring i Enhetsregisteret 1. juli 2024. Fra og med denne datoen ble regelverket knyttet til tilgang til fødselsnummer fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret utvidet til også å gjelde finansforetak.

7.2 Digitalisering mm. – estimerte tiltak

Tiltak 10	Arbeids- og velferdsetaten – forenkling av dialog og samhandling med tiltaksarrangører
Dep	AID
Status	Gjennomført
Estimat	54
I kraft	Januar 2023
Omtale	Arbeids- og velferdsetaten (Nav) har utviklet tjenester som skal bidra til å forenkle kommunikasjonen og samhandlingen mellom etaten og tiltaksarrangører. I starten av 2023 ble tjenesten Deltakeroversikt lansert for tiltaksleverandører, og brukes nå på ulike arbeidsmarkedstiltak. Tjenesten tilbyr en effektiv og trygg kanal for å motta opplysninger om tiltaksdeltakere fra Nav, og for å kommunisere tilbake til Nav om endringer i deltakelsene. Tjenesten erstatter andre utrygge og ineffektive kanaler som brevpost og e-post, og bidrar til forenklinger i administrative arbeidsoppgaver. Spørreundersøkelser viser at tiltaksleverandørene opplever at de bruker vesentlig mindre tid på ulike administrative oppgaver etter innføringen av Deltakeroversikten. Tjenesten videreutvikles i takt med utviklingen av nye interne systemer i Nav, noe som vi kunne bidra til ytterligere forenklinger hos tiltaksleverandørene. I den nye digitale løsningen for deltakerrapportering mellom Nav og tiltaksarrangører (Deltakeroversikten) har tidsbruken i snitt for tiltaksarrangørene blitt redusert med om lag 87 000 timer årlig. Med timespris tilsvarende 615 kroner utgjør dette om lag 54 mill. kroner årlig.

Tiltak 11 Arbeids- og velferdsetaten – forenklinger knyttet til avtaler om arbeidsmarkedstiltak

Dep AID

Status Gjennomført

Estimat 28

I kraft Februar 2023

Omtale Arbeids- og velferdsetaten jobber med å forenkle prosessen med å inngå avtaler om arbeidsmarkedstiltak for arbeidsgivere og refusjonshåndtering av disse. I 2019 ble avtaleløsning for arbeidstrening lansert, og har siden blitt utvidet til å omfatte flere arbeidsmarkedstiltak. For tilskudd til sommerjobb og lønnstilskudd så benytter etaten data fra a-ordningen for å beregne tilskuddet og utbetaling skjer automatisk når arbeidsgiver godkjenner informasjonen. Det planlegges å utvikle lignende løsninger på alle tilskudd for arbeidsgivere.

Undersøkelser viser at arbeidsgivere tidligere brukte ca. 60 minutter på å kreve refusjon for lønnstilskudd. Ved bruk av ny løsning oppgir arbeidsgivere at de bruker rundt 2 minutter på dette. I ny løsning for lønnstilskudd så utbetales det omtrent 150 000 refusjoner til arbeidsgivere årlig. Dette utgjør en besparelse på om lag 45 000 timer.

Tiltak 12 Arbeids- og velferdsetaten – modernisert inntektsmelding

Dep	AID
Status	Vedtatt, under gjennomføring
Estimat	15
I kraft	2024–2025

Omtale Inntektsmeldingen sendes til Arbeids- og velferdsetaten, når en arbeidstaker skal ha sykepenger, foreldrepenger, svangerskapspenger eller pengestøtte ved sykdom i familien eller en arbeidsgiver skal ha refusjon for tilsvarende utlegg for trygden etter at arbeidsgiverperioden har utløpt. Arbeids- og velferdsetaten mottar litt over en million inntektsmeldinger årlig. Inntektsmeldingen er mer enn informasjon om inntekter, som for eksempel også beregningsunntak, arbeidsgiverperioder (sykepenger), refusjonskrav etc. Reglene for beregningsunntak er definert i folketrygdloven § 8-28 og § 8-29. Over 50 prosent av arbeidsgiverne sender inntektsmeldingen for sykepenger manuelt. Resten sender fra et lønns- og personalsystem.

Moderniseringen av inntektsmeldingen er i gang og forventes ferdigstilt i løpet av 2025, i forkant av at Altinn 2 avvikles sommeren 2026. Arbeids- og velferdsetaten utvikler et nytt skjema med støtte fra medfinansieringsordningen. Skjemaet skal moderniseres slik at det både blir enklere for arbeidsgiver å fylle ut og at datakvaliteten i inntektsmeldingen blir bedre. Forbedret kvalitet i data til Arbeids- og velferdsetaten gir bedre effektivitet og etterlevelse, noe som gjør at Arbeids- og velferdsetatens saksbehandling blir mer treffsikker.

Forenklingseffekten for næringslivet er betydelig: Skjemaet vil preutfylles med med inntekter fra A-ordningen og annen informasjon som for eksempel perioder for sykepenger. Skjemaet skal kun sendes inn når Arbeids- og velferdsetaten har behov for den. Dette reduserer unødvendig administrasjon og risiko for feil.

Arbeids- og velferdsetaten har estimert at arbeidsgivere har spart 24 460 timer i 2024, mens potensialet på sikt er estimert til om lag 85 000 timer årlig. Potensialet på sikt er beheftet med usikkerhet, ettersom det er avhengig av automatiseringsgraden til lønns- og personalsystemene. Med en timepris på 615 kroner er besparelsen for næringslivet i 2024 anslått til om lag 15 mill. kroner.

Tiltak 13 Designsystemet – enklere etterlevelse av krav til universell utforming

Dep	DFD
Status	Gjennomført
Estimat	200
I kraft	20.03.2025
Omtale	Designsystemet er en felles verktøykasse og samarbeidsarena som gjør det enklere å utvikle digitale løsninger i tråd med kravene til universell utforming.

Offentlige virksomheter er i dag pålagt å følge WCAG 2.1 nivå AA, som en del av kravene i likestillings- og diskrimineringsloven. Også private virksomheter som tilbyr digitale tjenester rettet mot allmennheten er forpliktet til å sikre universell utforming, og det er forventet skjerpede krav i tiden fremover – særlig for aktører som opererer internasjonalt.

Etterlevelse av disse kravene krever både teknisk og designfaglig kompetanse, og kan være ressurskrevende å løse på egen hånd. Designsystemet tilbyr ferdige UI-komponenter, mønstre og retningslinjer som allerede er utviklet og testet for å tilfredsstille kravene til universell utforming. På den måten reduseres behovet for å gjøre egne vurderinger og utviklingsløp – noe som både sparer tid og gjør det lettere å etterleve regelverket fra starten av.

Designsystemet er gratis å bruke for både offentlige og private virksomheter. Det er åpen kildekode og kan brukes direkte eller tilpasses egne behov. I tillegg til å gjøre det enklere å etterleve regelverket, gir Designsystemet flere fordeler: (1) Effektiv utvikling: Komponenter kan gjenbrukes fremfor å utvikles på nytt i hvert prosjekt. (2) Reduserte kostnader: Feil som oppdages og rettes i én virksomhet kommer alle til gode. (3) Lik og forutsigbar brukeropplevelse: Brukere møter samme komponentoppførsel og interaksjonsmønstre på tvers av tjenester.

Dersom næringslivet tar i bruk Designsystemet, vil det ikke bare bidra til bedre etterlevelse av lovkrav, men også redusere tid og kostnader knyttet til utvikling og vedlikehold. Digidir har estimert at dersom 1 035 større bedrifter velger å bruke Designsystemet i stedet for å utvikle egne grunnpakker, kan det gi en samlet innsparing på opptil 3,1 milliarder kroner. En potensiell gjennomsnittlig årlig spart kostnad over en analyseperiode på ti år er da 310 mill. kroner. Som et konservativt anslag på gjennomsnittlig årlig spart kostnad som tiltaket medfører, har departementet på usikkert grunnlag satt det til 200 mill. kroner.

Videre utvikling og forvaltning av Designsystemet skjer i samarbeid med andre offentlige aktører: KS Digital, Brønnøysundregistrene, Utdanningsdirektoratet og Mattilsynet. Det er også etablert et bredt samarbeid om interaksjonsmønstre med blant annet Nav, Skatteetaten, Politiet og Oslo kommune.

Tiltak 14 Leverandørportal til tilgjengelighetserklæringen

Dep DFD

Status Gjennomført

Estimat 54

I kraft 27.05.2025

Omtale En tilgjengelighetserklæring er en lovpålagt selvdeklarerings som offentlige virksomheter er pliktige til å opprette for hver av sine nettsted og mobilapplikasjoner (ikt-løsninger). Erklæringene gir informasjon om hvor godt løsningene fungerer for personer med funksjonsnedsettelse. I dag lages disse i verktøyet uustatus.no, hvor det per 2025 er opprettet nærmere 7 900 erklæringer.

Digitaliseringsdirektoratet ved Tilsynet for universell utforming av IKT har lansert en leverandørportal til tilgjengelighetserklæringen. Nå er det enklere for næringslivet å gi informasjon til offentlig sektor og enklere for offentlig sektor å opprette erklæringer for tredjepartsløsninger.

Leverandørportalen bidrar til å gjøre samarbeidet mellom offentlige virksomheter og private leverandører mer strømlinjeformet, og forenkle deling av testresultater mellom den private leverandøren som har utviklet eller testet løsningen, og den offentlige virksomheten som tilbyr løsningen til innbyggerne. Dette sparer tid for begge parter og gjør det enklere å oppfylle lovkrav. Løsningen sparer mer enn 100 000 arbeidstimer hvert år, og gir en årlig effektivisering på 54 mill. kroner for næringslivet. Lignende løsninger har allerede anslagsvis spart tusenvis av timer i utdanningssektoren.

Tiltak 15 Oppgjør etter dødsfall (DSOP Finans)

Dep DFD

Status Gjennomført / Vedtatt, under gjennomføring

Estimat 36

I kraft 01.05.2025

Omtale Tiltaket forenkler prosessen for etterlatte etter dødsfall – gjennom digitalisering og deling av data i prosesser som tidligere var kompliserte og analoge/papirbaserte. Det er utviklet en digital løsning, Digitalt dødsbo, som gir nærstående oversikt over avdødes formue- og gjeldsforhold. Løsningen vil først og fremst gi store gevinster for etterlatte etter et dødsfall. I tillegg forventes det store tids- og ressursbesparelser i finans- og forsikringsnæringen samt blant andre offentlige aktører, ved at det opprettes maskin-til-maskin grensesnitt for å innhente opplysninger om kundeforhold, kontoinformasjon og digitale representasjoner av formuesfullmakt, skifteattest og skiftefullmakt. Løsningen vil i første omgang gjelde private skifter, men vil etter hvert utvides til å kunne brukes i forbindelse med alle skifteformer, inkl. offentlige skifter, noe som også vil gi store besparelser hos bostyrere; det er beregnet at det vil kunne dreie seg om over 300 mill. kroner årlig. To tingretter bruker allerede løsningen (Søndre Østfold og Buskerud), og innen utgangen av 2025 vil alle tingrettene få tilbud om tilgang.

Prosjektet er et samarbeid mellom finansnæringen, Digitaliseringsdirektoratet, Brønnøysundregistrene, Domstoladministrasjonen, Kartverket, Statens vegvesen, Landbruksdirektoratet og Skatteetaten.

Tiltak 16 Rapportering om felt og funn til Sjøkeldirektoratet – digitalisering av RNB-prosessen

Dep	ED
Status	Vedtatt, under gjennomføring
Estimat	36
I kraft	2026

Omtale Som ledd i myndighetenes oppfølging av petroleumsvirksomheten på norsk kontinentalsokkel, pålegges operatørselskapene å rapportere relevante data til Sjøkeldirektoratet. Disse dataene utgjør et sentralt grunnlag for utarbeidelsen av Revidert nasjonalbudsjett og Nasjonalbudsjettet. Sjøkeldirektoratet gjør kvalitetssikring, systematisering og videre bearbeiding av det innrapporterte datagrunnlaget, før dette oversendes til Finansdepartementet via Energidepartementet.

Den nåværende prosessen er i hovedsak manuell og preget av omfattende bruk av regnearkverktøy (Excel). Dette medfører at arbeidsflyten fremstår som lite effektiv, teknologisk utdatert og forbundet med betydelig datakvalitetsmessig og teknisk risiko.

Operatørselskapene har over lengre tid uttrykt behov for en mer moderne og hensiktsmessig løsning for datarapportering. Sjøkeldirektoratet er i gang med å utvikle en intern løsning for modernisering av prosessene knyttet til databehandling og rapportering. Parallelt yter direktoratet faglig bistand til næringen, Petoro og Gassco i videreutviklingen av Offshore Norges (ON) datahub. Formålet er å legge til rette for automatisert innsamling, rapportering og kvalitetssikring av data. Datahuben utvikles av Offshore Norge med utgangspunkt i eksisterende løsninger, finansiert av medlemsorganisasjonene. Sjøkeldirektoratet bidrar med faglige innspill gjennom prosjektet «Digital RNB-innrapportering».

Den primære gevinsten ved prosjektet er betydelig tidsbesparelse for næringen.

Tiltak 17 Skattemeldingen – ny digital løsning for næringsdrivende, lønns- mottagere og pensjonister

Dep FIN

Status Gjennomført

Estimat 386

I kraft 01.01.2024

Omtale Ny digital skattemelding gir 790 000 virksomheter en forenklet prosess ved levering av skattemeldingen. For næringslivet er over 60 skjemaer erstattet med temaer som gjenspeiler standard regnskapsoppstilling. Det vil si den skattepliktiges perspektiv. Det gjør det lettere å forstå sammenhengen mellom egen virksomhet og skatt. De skattemessige forholdene er innarbeidet i disse temaene, i sammenheng med øvrige skattearter. Skatteyttere blir bare presentert for de skatteforholdene som er relevante for dem. Alle skattepliktige brukte ny løsning for inntektsår 2023, levert våren 2024.

Ved omleggingen er det blitt ryddet i informasjonselementene og det er generelt lagt inn mye mer beregningsstøtte i løsningen. Dette vil gi god effekt for alle skattepliktige, men særskatteområdene vil ha spesielt stor effekt av økt beregningsstøtte. Alle starter med å laste ned siste gjeldende utkast. Det gjør det mulig å bytte systemleverandør, og enkelt få tak i tidligere års skattemeldinger i nytt system. Dette forenkler bytte av regnskapsfører og revisor.

Valideringstjenesten tilbyr de skattepliktige å utføre de samme kontrollene som uansett blir gjennomført ved innsending. Format og beregninger er en sentral del av de kontrollene som utføres. Via denne tjenesten formidles individuell veiledning basert på skatteforholdene i den enkelte skattemelding. På den måten får de tilbakemeldinger og kan rette før de sender inn, og slipper tidkrevende oppfølging i etterkant.

I tillegg forhåndsutfylles informasjon til selskap på fem områder. Det planlegges å forhåndsutfylle flere opplysninger i årene som kommer. I tillegg blir deltageroppgaven for deltagere i Selskap med deltagerfastsetting (SDF), inkludert utenlandsk SDF og NOKUS, forhåndsutfylt forutsatt at SDF har levert selskapsmeldingen før deltager leverer sin skattemelding. Denne forhåndsutfyllingen sparer de skattepliktige for tid med å finne de riktige opplysningene, og de blir korrekte ved innsending. På flere av områdene har det tidligere vært en del feil. Dette sparer begge parter for tid og det øker kvaliteten på innleverte skattemeldinger.

For upersonlige skattepliktige (selskap) må skattemeldingen fylles ut via et regnskaps- eller årsoppgjørssystem. Gjennom et teknisk grensesnitt mot skatteetaten veiledes selskapet på relevante skatteforhold, på samme måte som lønnstagere og pensjonister for individuell veiledning i sin skattemelding på nett. Den tette integrasjonen med de næringsdrivendes prosesser gjør det lettere å gjøre rett og reduserer de administrative kostnadene ved å levere skattemeldingen.

Det er laget en tilsvarsløsning for både personlig og upersonlig skattepliktige. Det gir dem lett tilgang og oversikt over all korrespondanse med skatteetaten, om direkte skatt pt, og de kan laste opp sine tilsvarende vedlegg i løsningen. Skattepliktig bidrar på denne måten til å journalføre sitt svar, noe som sparer interne ressurser. For skattepliktige som benytter denne løsningen oppleves kommunikasjonen som bedre, og behandlingstiden redusert. Videre kan skattepliktig svare med å akseptere vårt varsel, og da forseres saksbehandlingstiden ytterligere. Eksempelvis kan dette være aktuelt ved utbetaling. Vanlig saksgang er at skattepliktig har to uker på å komme med tilsvarende. Ved å akseptere med en gang vil utbetalingene komme fortere.

Tiltak 18 **Ny løsning for MVA-registrering og rapportering av merverdiavgift**

Dep FIN

Status Gjennomført

Estimat 71

I kraft 2021–2024

Omtale Skatteetaten har levert et nytt IT-system for merverdiavgift. Tiltaket har gitt en modernisert IT-plattform for registrering i Merverdiavgiftsregisteret og for rapportering og behandling av skattemeldinger for merverdiavgift. Det moderniserte systemet skal videreutvikles de neste årene, og tilpasses den øvrige utviklingen i samfunnet.

Tiltaket må også sees i sammenheng med Fremtidens Innkreving, som er et program for å modernisere Skatteetatens Innkrevingssystem. Skatteetaten har levert ny registreringsløsning for Merverdiavgiftsregisteret, som erstattet samordnet registermelding del 2. Den nye løsningen er en dialog-basert portal.

Behandlingstiden for de fleste av søknadene har gått ned fra opptil tre uker til nærmest umiddelbart. Dette betyr at man slipper merarbeid rundt terskelverdien på 50 000 kroner med å enten holde tilbake fakturaer eller etterfakturere dersom man går over terskelen.

Ny registreringsløsning var første steg i moderniseringen av mva-forvaltningen.

I modernisert løsning leverer de fleste mva-meldinger direkte fra regnskaps-system, noe som reduserer feilrapportering mellom virksomhet og Skatteetaten – og dermed redusert behov for manuelle kontroller. Skatteetaten samhandler med systemleverandører for at de skal kunne bygge inn våre valideringsregler i regnskapssystemene, slik at mva-meldingene er mest mulig riktige når de kommer inn til Skatteetaten. Løsningen videreutvikles med sikrere tilgangsstyring, bedre risikovurderinger, flere veiledningstjenester, mer digital samhandling og et mer effektivt internt saksbehandlings-system i løpet av de neste årene.

Tiltak 19 Forenklingstiltak i Statistisk sentralbyrå

Dep FIN

Status Gjennomført

Estimat 3

I kraft 2022–2025

Omtale SSB har gjennomført flere tiltak for å forenkle rapportering for næringslivet og redusere oppgavebyrden. I utvalgsundersøkelser er utsendingsrutinene forbedret. Tekstene i e-poster og meldinger i Altinn er forenklet, og antall utsendelser er redusert. Bedrifter som deltar over tid mottar nå kun én påminnelse, og kun hvis de ikke har svart. Kommunikasjonen rettes direkte til riktig kontaktperson, noe som reduserer unødvendig informasjon til andre ansatte.

Skjemaundersøkelsene knyttet til overnattingsstatistikken er forenklet, noe som har redusert rapporteringsarbeidet. Brev til næringslivet er samtidig forenklet i språk og innhold, med unødvendig tekst fjernet for å gjøre budskapet tydeligere. Innrapporteringssider på ssb.no er oppdatert med klarspråk og universell utforming, og gjort mer oversiktlige med klikkbare mellomtitler og oppdaterte svar på vanlige spørsmål. I tillegg har SSB utvidet muligheten for system-til-system-rapportering, slik at flere virksomheter nå kan sende inn data direkte fra egne systemer, blant annet innen hytteformidling og byggesak. Samlet sett gir disse tiltakene mer effektiv rapportering, mindre administrasjon og en enklere hverdag for bedrifter som omfattes av statistikkplikten.

SSB gjennomfører også flere tiltak for å forenkle rapportering og redusere byrden for næringslivet. Overgangen til Altinn 3 gir et mer brukervennlig grensesnitt for opplasting av vedlegg. Samtidig oppdateres alle skjema med klarspråk, noe som gjør dem enklere å forstå og fylle ut. For enkelte statistikker, som Varehandelsindeksen og Omsetning for tjenester, vil bruk av aggregerte betalingstransaksjoner fra betalingsformidlere erstatte innrapportering fra foretakene, med forventet innsparing på 3000 timer årlig. I tillegg legger SSB til rette for bruk av SAF-T-formatet, som muliggjør automatisk innhenting av regnskapsdata direkte fra foretakenes egne systemer. Dette kan på sikt erstatte deler av dagens manuelle skjemarapportering. Innen olje- og gassnæringen fases også manuell datalevering ut: Ved å hente data fra lisensregnskapsportalen (L2S) anslås det en årlig innsparing på rundt 1500 timer. Disse tiltakene gir samlet sett bedre løsninger og mindre administrativt arbeid for næringslivet.

Tiltak 20	Treff-satsingen – systemstøtte på kontrollområdet og digital grensepasseringsløsning
Dep	FIN
Status	Vedtatt, under gjennomføring
Estimat	375
I kraft	01.09.2024
Omtale	Treff-satsingen gir betydelige forenklinger for næringslivet ved grensepassering. Løsningen digitaliserer melde- og opplysningsplikten (MO) og muliggjør automatisert behandling av varer ved innførsel til Norge. Næringsaktører kan sende inn all nødvendig informasjon digitalt før eller samtidig med grensepassering, noe som effektiviserer tollprosessen og reduserer ventetid. Dette er viktig for Digitoll – det nye hovedløpet for innførsel av varer til Norge. Digitoll kombinerer digital innsending med maskinell risikovurdering og objektutvelgelse, som gir mer treffsikker kontroll og bedre etterlevelse av regelverk. Løsningen har fra utgangen av 1. tertial 2024 vært tilgjengelig for alle transportmåter (vei, ferge, fly-, post og kurerfrakt) på alle norske tollsteder lokalisert i Norge, Sverige og Finland. Ved utgangen av 2024 utgjør andelen transporter som benytter Digitoll om lag 5 prosent av totalt antall transporter på vei/ferge per måned. Næringslivets bruk av Digitoll blir pliktig i to trinn. Fra 1. februar 2026 innføres plikt til å oppfylle melde- og opplysningsplikten digitalt, og fra 1. september 2026 innføres plikt til å sende inn deklarasjon før eller ved grensepassering. Forenklingseffekten for næringslivet er betydelig: mindre papirarbeid, færre manuelle prosesser, og mer forutsigbar og effektiv logistikk. Dette gir bedre ressursbruk for transportører og importører og reduserer risiko for forsinkelser og feil.

Tiltak 21**Digitale anmeldelser**

Dep	JD
Status	Gjennomført
Estimat	15
I kraft	28.04.2025
Omtale	Den 28. april 2025 lanserte politiet løsningen som gjør det mulig for alle virksomheter å levere politianmeldelser direkte på politiet.no. Foreløpig inkluderer den tre kategorier lovbrudd: tyveri, skadeverk og innbrudd. Overvåkningsvideo og annen dokumentasjon kan følge anmeldelsen som vedlegg. Løsningen er svært ressursbesparende både for virksomhetene, innbyggerne og politiet.

Tiltak 22**Vergekontroll (DSOP)**

Dep JD

Status Vedtatt, under gjennomføring

Estimat 4

I kraft 2025

Omtale Verger som disponerer midler for en person som har verge har normalt regnskapsplikt. I regnskapet inngår årsoppgaver, kontoutskrifter for de kontoer vergen disponerer, skattemelding samt en egenerklæring fra vergen. Det er om lag 37 000 verger med regnskapsplikt per i dag.

Vergen innhenter kontoutskrifter fra banker og sender disse sammen med egenerklæringen til statsforvalteren. Dersom fristen for innsendelse til statsforvalteren oversittes, må statsforvalteren selv innhente disse opplysningene. Innhenting, oversendelse og behandling av dokumentene baserer seg i dag på manuelle prosesser og innskannede papirkopier

Formålet med prosjektet er at statsforvalterne skal kunne innhente nødvendige regnskapsdokumenter digitalt og direkte fra bankene og Skatteetaten. Dette vil medføre en betydelig tidsbesparelse for vergene, for ansatte i bank og Skatteetaten samt for saksbehandlere hos statsforvalterne. Opplysningene vil også ha høyere datakvalitet, som gir bedre muligheter for å benytte opplysningene i digitale verktøy. Eksempelvis kan opplysningene sammenstilles og sammenholdes på en slik måte at mulige avvik i vergens økonomioppfølging oppdages i større grad enn i dag.

Prosjektet har inngått avtale med Skatteetaten om digital innhenting av skattemeldingene og årsoppgaver, og Finansnæringen har godkjent hjemmelsgrunnlaget for automatisert utlevering av opplysninger fra finansinstitusjoner mv. Nødvendige endringer i vergemålsforskriften ble fastsatt i januar 2024. Prosjektet er tatt opp som et program i DSOP- prosjektet (Digital Samhandling Offentlig Privat). Dialogen med bankene og Bits (bank- og finansnæringens infrastrukturselskap) har vært positiv og påkobling mot de tekniske løsningene til bankene (implementeringsfasen), er gjennomført. Etter planen vil vergemålsmyndigheten motta minst 60–80 prosent av alle transaksjonsdata gjennom løsningen i 2025.

Tiltak 23 Byggesaker – digital løsning for e-signering av ansvarsrett

Dep	KDD
Status	Gjennomført
Estimat	1056
I kraft	01.01.2022
Omtale	I en byggesak må en ansvarlig søker påta seg et ansvar for søknadsprosessen, og i tillegg koordinere og fordele ansvar mellom de ansvarlig prosjekterende og ansvarlig utførende. De ansvarlige foretakene (søker, prosjekterende eller utførende) må erklære at de påtar seg et ansvar i byggesaken. Dette ble tidligere gjort i PDF-skjema. Nå har DiBK laget en tjeneste for dette på Fellestjenester BYGG, via bruk av den nasjonale fellesløsningen eSignering, noe som gjør det raskere å signere ansvarsrett. Dette gir betydelige tidsgevinster for næringslivet.

Tiltak 24 Oppdatering av matrikkelen – mer fullstendig og bedre tilgang til eiendomsinformasjon, samhandling med IKT-systemer

Dep	KDD
Status	Gjennomført
Estimat	200
I kraft	2019–2025
Omtale	Oppdatering av matrikkelen forenkler tilgangen på nødvendig kunnskap. Matrikkelen er et av landets tre basisregistre som brukes av samferdsels-systemer, helsesystemer, nødetater, SSB og kommunesektoren. Tinglysing av fast eiendom og andeler i borettslag er helt avhengig av matrikkelen for å kunne gjennomføres. Også saksbehandlingssystemer hos Nav og helse-sektoren bruker adresseinformasjon hentet fra matrikkelen, og er avhengig av at den er oppdatert. Matrikkelen er også avgjørende for å kunne tilby en rekke kommunale tjenester og en del av utgangspunktet for å kunne beregne kommunale avgifter og eiendomsskatt. Digitalisering av plan- og byggesaksbehandlingen og digital eiendomshandel forutsetter god kvalitet på matrikkel- og tinglysingssystemene.

Det har siden 2019 vært ett omfattende og pågående arbeid med modernisering av matrikkelen, som gjør at denne har en annen teknologisk basis enn tidligere og at nye løsninger utvikles. Matrikkelen er overført til en IT-plattform som gjør det lettere å etablere nye løsninger og for staten å satse på nye funksjoner i matrikkelen. Dette gir bedre informasjon om bygninger og adresser, noe som er viktig for å kunne digitalisere en rekke tjenester hos private bedrifter eller rapportere effektivt til offentlige myndigheter.

Tiltak 25 Fellestjenester PLAN – digital varsling om planoppstart

Dep	KDD
Status	Gjennomført
Estimat	60
I kraft	2021, full utnyttelse 2028
Omtale	Om lag 75 prosent av alle vedtatte reguleringsplaner fremmes av private. Alle forslagsstillere har plikt til å varsle offentlige organer og andre interessenter om planoppstart. Gjennom prosjekter i satsingen «Digitalisering av planprosessen» har Kommunal- og distriktsdepartementet prøvd ut nye metoder som skal føre til en bedre og mer effektiv planprosess. Prosessen er en del av et sektorovergripende samarbeid som skal øke produktiviteten i hele bygge- og eiendomssektoren.

KDD har etablert en løsning for digital varsling i forbindelse med oppstart av plansak, basert på erfaringene med digital nabovarsling i byggesak i Fellestjenester BYGG. I forbindelse med offentlig ettersyn og høring av planforslag er det behov for varsling av et stort antall aktører: Berørte myndigheter, grunneiere, festere, naboer og andre berørte parter skal gis anledning til å uttale seg om forslaget.

Selv om varsling i plansak ikke krever rekommandert sending (som i byggesak), er effektiviseringspotensialet stort, særlig i saker der mange skal varsles. Digital varsling vil også bidra til økt brukermedvirkning. Digital varslingstjeneste brukes nå i ca. halvparten av planoppstartene og har en økende tendens.

Videre skaper digital varsling gevinster for høringsinstanser som nå i stor grad mottar digitale varsler om planoppstart i digitale format, noe som gjør behandlingen og formuleringen av svar enklere og raskere. Det er planlagt en rekke aktiviteter knyttet til digitalisering av planprosessen som vil gi gevinster fra 2028 for både BAE-næringene og kommunene.

Det er kartlagt gevinster knyttet til redusert kapitalbinding i BAE-næringene og effektivisering for forslagstillere knyttet til kvalitetssikring ved hjelp av valideringstjenesten. Sistnevnte vil også gi gevinster for kommunene ved at valideringstjenesten vil avdekke eventuelle mangler på formelle krav i stedet for saksbehandler i kommunen.

Tiltak 26**Forenklingstiltak i Enova**

Dep KLD

Status Gjennomført / Vedtatt, under gjennomføring

Estimat 19

I kraft 2023–2025

Omtale Enova har iverksatt fire tiltak for å forenkle støtteordninger rettet mot næringslivet. To av tiltakene er gjennomført og har allerede gitt merkbare effekter. Forenklingen av budsjett- og lønnsomhetsmaler har gjort søknadsprosessen enklere og mer tilgjengelig, spesielt for små og mellomstore bedrifter, ved å tilby tydeligere veiledning og bedre tilpassede maler. Dette reduserer behovet for ekstern bistand.

Støtteordningene for energieffektivisering i næringsbygg benytter nå standardverdier og automatisert datainnhenting, noe som sparer tid og eliminerer krav om omfattende dokumentasjon. Automatisert saksbehandling har dessuten gitt raskere svar til søkerne.

To tiltak er vedtatt og under gjennomføring. Støtteprogrammet for varmesentraler benytter sjablongmessige støttesatser og differensierer mellom små og store prosjekter, noe som gir forutsigbarhet og lavere dokumentasjonsbyrde for mindre aktører. Automatisk behandling og god veiledning i søknadsprosessen bidrar til ytterligere effektivisering.

Optimalisering av kundereisen har redusert kompleksiteten i søknadsportaler og nettsider, og førte til en 28 pst. nedgang i henvendelser til kundesenteret, noe som tyder på økt brukervennlighet og tilfredshet i næringslivet.

Tiltak 27 Tilde – søknader, tillatelser og rapportering om miljø og klima

Dep	KLD
Status	Gjennomført / Vedtatt, under gjennomføring
Estimat	7
I kraft	2024–2026
Omtale	Industrien er en stor brukergruppe som bruker mye ressurser på arbeid mot myndigheter, og med strengere miljøkrav er ressursbruken sannsynligvis økende. En god samhandling med industrien som forurensere er avgjørende for å nå miljømålene, og det er derfor et stort og økende behov for verktøy som kan bidra til bedre forståelse av krav, raskere saksbehandling, bedre forståelse av regelverk, tydeliggjøre myndighetens behov og enklere byråkrati. Tilde løser dette gjennom å utvikle løsninger for enklere og mer transparent søknadsutfylling og egenrapportering, bedre forståelse av regelverk og mer effektiv saksbehandling. Tilde støtter opp under Regjeringens mål om digitalisering av offentlig sektor for å gi en enklere hverdag for næringsliv og innbyggere.

Tilde er en løsning som Miljødirektoratet utvikler smidig. Ny og viktig funksjonalitet for næringslivet lanseres fortløpende. Viktige søknadsskjemaer og rapportering for næringslivet og prosess-støtte for saksbehandlere er på plass. Løsningen er foreløpig rullet ut for de største aktørene som søker direkte til Miljødirektoratet. Statsforvalter behandler langt flere søknader fra mindre virksomheter. Etter planen vil løsningen ruller ut for statsforvalter på nyåret 2026, og også mindre bedrifter vil da kunne ta løsningen i bruk.

Tiltak 28 En enklere og mer effektiv eiendomsoverdragelse – digitalisering av egenerklæringsskjema

Dep	LMD
Status	Vedtatt, under gjennomføring
Estimat	64
I kraft	31.12.2025
Omtale	Konsesjonslovens utgangspunkt er at alt erverv (kjøp, gave, arv osv.) av fast eiendom krever konsesjon, dersom det ikke er unntak for det med hjemmel i lov. Dagens regelverk medfører at ny eier, ved en eiendomsoverdragelse, i stor utstrekning må dokumentere at ervervet er konsesjonsfritt. Dette gjøres ved bruk av grønt egenerklæringsskjema på papir som sendes via post. Tiltaket skal etablere en digital løsning for innsending av egenerklæringsskjemaene.

Tiltak 29 Ny registerplattform for Brønnøysundregistrene – modernisert løsreregister, enhetsregister, foretaksregister og frivillighetsregister

Dep NFD

Status Gjennomført / Vedtatt, under gjennomføring

Estimat 269

I kraft 2023–2027

Omtale Hensikten med prosjektet ny registerplattform (BRsys) er primært å sikre Brønnøysundregistrenes evne til fortsatt å kunne levere på samfunnsoppdraget. Prosjektet skal legge til rette for at alle nåværende og nye register-tjenester og registerlignende tjenester ved Brønnøysundregistrene kan etableres på en moderne, felles registerplattform basert på helhetlig arkitektur.

Prosjektets leveranser vil gi raskere saksbehandlingstid for Løsreregisteret, Enhetsregisteret og Foretaksregisteret. Dette gir grunnlag for raskere utbetaling av for eksempel lån fra bank/finansieringsselskaper. Det blir også enklere for næringslivet å utnytte data som følge av at det er mulig å innhente strukturerte data via maskin-til-maskin-grensesnitt (API), tilpasset den enkeltes behov. Tilgang på strukturert informasjon i API gjør det mulig å utvikle tjenester hos brukerne av registerdata, som igjen kommer brukerne av disse tjenestene til nytte. Det blir i tillegg raskere og enklere realisering av lovendringer og andre endringer i registrene, og bedre informasjons-sikkerhet og personvern. Prosjektets leveranser vil ivareta krav til universell utforming for brukerne.

Løsreregisteret og Ektepaktregisteret ble levert på ny registerplattform i siste tertial 2023. Rettsvern og prioritet etter klokkeslett ble satt i drift februar 2024. Umiddelbare tinglysinger gir raskere tilgang til kapital etter-som utbetaler kjenner risikoen/prioriteten med en gang. Den samlede nytteeffekten for næringslivet er estimert til 239 mill. kroner årlig.

I 2024 produksjonssatte BR de første registertjenestene for Enhetsregis-teret (ER) og Foretaksregisteret (FR). Fra november 2024 er ny løsning for enkeltpersonforetak i ER og FR satt i drift. Arbeidet med flere andre organi-sasjonsformer og nytt Frivillighetsregister er under gjennomføring. Nytte-effekten for næringslivet av nyregistrering, endring og sletting av ENK som følge av redusert saksbehandlingstid, er beregnet til 20 millioner kroner ved full effekt i 2028.

Tiltak 30 Sjøfartsdirektoratet – forenklingstiltak

Dep	NFD
Status	Gjennomført / Vedtatt, under gjennomføring
Estimat	91
I kraft	2023–2025
Omtale	Sjøfartsdirektoratet har gjennomført en rekke tiltak for å digitalisere og effektivisere sine tjenester, med betydelig fokus på forenkling og nytte for næringslivet. Et hovedgrep er etableringen av APS – Automatisk utstedelse av personlige sertifikater. Dette inkluderer digital søknadsbehandling, helautomatiserte sertifikater og en mobilapp som gir sjøfolk oversikt over sine sertifikater. Et nytt digitalt tilsynssystem er under utvikling for å automatisere arbeidsoppgaver, målrette tilsyn og effektivisere informasjonsflyten. Gevinster realiseres blant annet gjennom redusert skaderisiko og tidsbesparelser. E-tinglysning for NIS/NOR-fartøy har effektivisert prosesser som tidligere krevde fysisk innsending, og gir brukervennlig tilgang til digital registrering, signering og betaling. 80 pst. av fritidsbåtsegmentet er nå digitalisert. Flere tiltak er også i gang, som en ny løsning for tilskuddssøknader, påtegningsløsning for utenlandske sjøfolk og forenklet regelverk for passasjerskip. Felles for prosjektene er forenkling, automatisering og digital tilgjengelighet, som reduserer administrativ byrde og frigjør tid for næringslivet. Prosjektene viser et tydelig grep for å skape helhetlige og brukervennlige digitale tjenester i maritim sektor.

Tiltak 31 Virkemiddelapparatet 2.0 – Én vei inn

Dep	NFD
Status	Gjennomført
Estimat	44
I kraft	28.10.2024
Omtale	Regjeringen har gjennom «Virkemiddelapparatet 2.0» iverksatt en rekke tiltak for å gjøre det næringsrettede virkemiddelapparatet mer tilgjengelig, enklere og mer brukervennlig. Et av de mest sentrale tiltakene er opprettelsen av den digitale inngangen «Én vei inn» til virkemiddelapparatet. Bedrifter som vil ha hjelp fra det offentlige, slipper nå å bruke masse tid på å finne fram til rett sted på egenhånd. Bedriftene kan heller besøke enveiinn.no og fylle ut et enkelt spørreskjema. Estimert tidsbruk er rundt 15 min. Etter 1-2 arbeidsdager får bedriftene svar på hvilke virkemidler som kan være aktuelle og videre oppfølging fra relevante virkemiddelaktører.

Tiltak 32 Norges geologiske undersøkelse – forenklede innrapporteringer mm.

Dep NFD

Status Gjennomført

Estimat 15

I kraft 2021–2025

Omtale 1. Innrapportering av grunnvanns- og energiboringer, samt grunnvannsrapporter: NGU har digitalisert og forenklet rapporteringen av grunnvanns- og energiboringer, noe som har gjort det enklere for næringslivet å oppfylle krav i vannressursloven. Effektiviserte løsninger og bedre karttjenester gir raskere tilgang til data og enklere prosjektgjennomføring. Mellom 2021 og 2025 rapporterte 94 borefirma inn over 32 000 brønner. Tiltaket har gitt næringslivet en anslått årlig besparelse på 15–20 årsverk og ført til økt tilgang til geologiske data med bred nytteverdi.

2. Innrapportering til NADAG: NGU utvikler digitale løsninger for innrapportering til Nasjonal database for grunnundersøkelser (NADAG), som støtter den nye plikten til å melde inn grunnundersøkelser fra 2025. Et nytt API gir dataleverandører en effektiv måte å sende inn data på. Selv om innrapporteringen nå er obligatorisk, gir løsningen en viktig forenkling for næringslivet ved å samle informasjon på ett sted. Dette gir raskere tilgang til relevante data, og gjør risikovurderinger og prosjektarbeid mer effektivt og treffsikkert.

3. Videreutvikling av geologiske databaser: NGUs geologiske databaser og karttjenester gir næringslivet enkel og gratis tilgang til viktig informasjon som brukes i blant annet arealplanlegging, prospektering og beredskap. Gjennom digitale løsninger som API-er og integrerbare karttjenester forenkles både tilgang, oppdatering og gjenbruk av data. Ressursdatabasene bygges nå om for å gi bedre innsyn og reduserte kostnader i f.eks. letevirksomhet og samferdselsprosjekter. Antall nedlastninger har økt med 350 pst. fra 2022 til 2024, noe som viser stor nytteverdi og effektiviseringsgevinst for næringslivet.

4. Kartlegging av reduksjon av aktsomhetsgrenser under marin grense: NGU utvikler sammen med NVE nye metoder, blant annet basert på maskinlæring, for å kartlegge kvikkleirerisiko mer presist. Dette vil gjøre det mulig å «friskmelde» store områder under marin grense og redusere behovet for omfattende grunnundersøkelser. Resultatet blir forenklede aktsomhetskart og lavere kostnader knyttet til areal- og næringsutvikling. For næringslivet betyr dette enklere planprosesser, reduserte krav til utredning og et tryggere beslutningsgrunnlag for utviklingsprosjekter.

Tiltak 33**Brukervennlige registertjenester (BVR)**

Dep NFD

Status Vedtatt, under gjennomføring

Estimat 290

I kraft 2024–2028

Omtale Prosjekt Brukervennlige registertjenester (BVR) i Brønnøysundregistrene er et tiltak som skal modernisere og digitalisere tjenester for innrapportering og tilgjengeliggjøring, på de områdene som ikke dekkes av omfanget av prosjekt for ny registerplattform (BRsys). Prosjektet har som mål å gi alle brukergrupper enklere og mer effektiv innrapportering, med bedre veiledning og færre brukerfeil. Brukergruppene vil i tillegg få tilgang på mer data, på en raskere og enklere måte. Sammen med leveransene fra prosjekt BRsys, vil leveransene gi bedre datakvalitet. Dette øker bruken av, og tilliten til, informasjonen i de aktuelle registrene. Nyttevirkningene for næringslivet kan deles i virkninger under kategoriene innrapportering og tilgjengeliggjøring av informasjon.

I 2024 er det levert grunnfunksjonalitet og innhold for oppslagstjenestene Virksomhet og Min side. Tidsbesparelsen som følge av at rettsstiftelser for virksomheter ble lettere tilgjengelig via søk på brreg.no er estimert å gi en årlig nyttevirkning på 79 mill. kroner. I tillegg vil det være tidsbesparelser i form av enklere informasjonsuthenting ettersom rettsstiftelser på person og digitalt forsikringsbevis ble tilgjengelig via søk på brreg.no. Prosjektet startet opp i 2023, og ble fullfinansiert fra 2024. Prosjektet har gradvis realisering av gevinster. Gjennomsnittlig årlig nytte for næringslivet er 290 millioner 2025-kroner ved full effekt.

**Tiltak 34 Digitalisering av due diligence-prosess ved omsetning av nærings-
eiendom og aksjeselskaper – GRUNN**

Dep NFD

Status Vedtatt, under gjennomføring

Estimat 200

I kraft 2025–2026

Omtale Due diligence er en undersøkelse og vurdering av et selskap, og gjennomføres gjerne før et oppkjøp av det aktuelle selskapet. Hensikten med due diligence er å avdekke mulige risikoer, samt muligheter, for slik å kunne ta en velinformert beslutning. Dagens prosess er manuell, og det er ønskelig å digitalisere denne prosessen ved å etablere en datadelingstjeneste i Brønnøysundregistrene. Datadelingstjenesten vil gi økt digital samhandling og forenkling. Forenkling ved forretningsplanlegging, oppkjøp/fusjoner, rettede emisjoner og rapportering, samt forenkle samhandlingen mellom næringsliv og offentlig sektor, og redusere administrativ byrde ved å ha en kilde til kvalitetssikrede data om/for virksomheten.

Nyttevirkningene er først og fremst gjennom forenkling av prosessen kjøp og salg av eiendom, bærekraftsrapportering og bekjempelse av arbeids- og økonomisk kriminalitet.

Tiltak 35 Digitale helsesertifikater fra Mattilsynet

Dep NFD

Status Vedtatt, under gjennomføring

Estimat 112

I kraft 2024, full effekt fra 2027

Omtale Digitaliseringen av eksportsertifikater er en strategisk satsing som har styrket Mattilsynets evne til å levere effektive og forutsigbare tjenester til næringen. I stedet for å gå videre med en tidligere vurdert HUB-løsning, har Mattilsynet valgt å prioritere automatisering av saksbehandlingen og digital utveksling av sertifikater med mottakerland. Dette har gitt fleksible løsninger med raskere nytteverdi og bedre tilpasning til næringens behov.

Digitaliseringen har gjort det mulig å håndtere en vekst på 22,9 prosent i antall eksportsertifikater fra 2022 til 2024 uten økt bemanning på sertifikatkontorene. Prosessene er blitt mer strømlinjeformet og tilgjengelige, og gir næringen økt forutsigbarhet og bedre tilpasning til logistikk og produksjonsplanlegging.

I tillegg til de målbare økonomiske gevinstene har digitaliseringen gitt strategiske fordeler som er vanskelig å tallfeste, men som har stor betydning for næringen. Elektronisk sertifikatutveksling legger til rette for bedre planlegging av produksjon og logistikk, raskere adgang, og dermed ferskere varer, til markeder utenfor EU/EØS. Dette styrker både konkurranseevnen og verdikjeden i norsk eksportnæring. Den digitale samhandlingen bidrar samtidig til økt tillit og bedre forutsigbarhet i dialogen med myndigheter i mottakerland.

Når sertifikatene overføres elektronisk, får myndighetene bedre tid til å forberede seg og kan prioritere grensepasseringer, noe som bidrar til mer effektiv vareflyt og færre forsinkelser. I tillegg til de overordnede gevinstene har digitaliseringen også ført til konkrete forenklinger for næringen. Digital utveksling gjør at sertifikater kan mottas elektronisk, uten fysisk oppmøte. Automatisert saksbehandling gjør det mulig å få sertifikater behandlet også utenom kontorenes åpningstider. I løpet av 2024 ble 55 438 sertifikater utstedt via løsningen, hvorav 24 863 ble sendt digitalt.

Tiltak 36 Forskningsrådet – digitalisering av tilskuddsprosessene

Dep	NFD
Status	Gjennomført / Vedtatt, under gjennomføring
Estimat	24
I kraft	22.05.2024 (Skattefunn), våren 2026 (øvrige ordninger)
Omtale	Forskningsrådet har iverksatt et digitaliseringsprosjekt som skal effektivisere tilskuddsprosessene, også rettet mot næringslivet. Hovedgrepene omfatter en ny plattform med etablering av en digital inngangsport hvor ID-porten (fellesløsning i staten) brukes som påloggingsløsning, et nytt saksbehandlingssystem, forbedret CRM-funksjonalitet og utvikling av en helhetlig tjenestemodell. Sammen med tiltaket «En vei inn» skal dette gjøre det enklere for næringslivet å søke om støtte, få raskere veiledning og møte et mer koordinert virkemiddelapparat. Plattformen er allerede tatt i bruk i 2024 for en ordning, Skattefunn, med datautveksling i sanntid med Skatteetaten. For andre ordninger vil tiltaket tre i kraft våren 2026.

Forenklings- og standardiseringsperspektivet står sentralt. Digitaliseringen innebærer et moderne brukergrensesnitt, økt grad av selvbetjening og automatisering, samt bruk av informasjon fra ulike offentlige aktører gjennom blant annet maskinporten (fellesløsning i staten). Saksbehandlingen blir mer effektiv og skal støtte bedre beslutninger og lavere kostnader, i tillegg gir systemet rom for nye og forbedrede arbeidsprosesser for mobilisering og brukerdialog .

Nytten for næringslivet er anslåtte gevinster på 24 millioner kroner årlig gjennom tidsbesparelser og enklere prosesser for rundt 4500 søknader årlig. Også Forskningsrådet selv forventer besparelser på 4,4 millioner kroner. Samlet sett representerer prosjektet en strategisk modernisering som vil styrke samspillet mellom næringsliv og virkemiddelapparat.

Tiltak 37 Digital selskapsetablering

Dep NFD

Status Gjennomført

Estimat 6

I kraft 30.06.2022

Omtale I samarbeid med aktører fra næringslivet har Brønnøysundregistrene utviklet en helhetlig digital løsning med brukeren i sentrum. Tidligere var etableringsprosessen oppstykket og tidkrevende, med mange manuelle steg mellom ulike aktører. Gründere måtte blant annet utarbeide vedtekter, stifte selskap, innom banken for aksjekontroll og deretter sende dokumenter til Brønnøysundregistrene – ofte i flere omganger.

Den nye tjenesten, «Digital selskapsetablering», samler alle nødvendige steg i én digital prosess. Løsningen er tilgjengelig der brukeren allerede jobber, som i bankens nettsider, regnskapsprogrammer eller andre etablerings-verktøy. Det gir en sømløs opplevelse og reduserer behovet for å forholde seg til flere separate systemer.

Automatisering og gjenbruk av opplysninger bidrar til økt kvalitet, færre feil og bedre grunnlag for maskinell saksbehandling. Resultatene er tydelige: Prosessen som tidligere kunne ta opptil 30 dager, er nå redusert til under fem – med mål om registrering innen 24 timer.

Dette tiltaket ble rapportert i forrige forenklingsrapport også (Nærings- og fiskeridepartementet, 2021) med estimat på 75 mill. kroner. Estimert på 6 mill. kroner nå representerer et tillegg i nytte etter nye beregninger, dvs. samlet årlig nytte er estimert til 75 pluss 6 mill. kroner.

Tiltak 38 Digitale informasjonstjenester hos Statens vegvesen

Dep	SD
Status	Gjennomført
Estimat	770
I kraft	2022–2026
Omtale	Statens vegvesen fortsetter det tette samarbeidet med trafikanter, yrkes-transportører, logistikkaktører og kollektivselskaper for å finne nye og/eller forbedrede tjenester. Tjenestene er samlet i brukerflaten Vegvesen Trafikk.

Vegvesen Trafikk tilbyr tjenester som bidrar til økt forutsigbarhet for næringslivet gjennom å informere om hvordan planlagte aktiviteter og hendelser som har oppstått påvirker fremkommeligheten. Dette gir verdi for næringslivet ved at man blir gjort i stand til å ta opplyste valg med tanke på hvor og når man avvikler sine transportoppdrag og man avverger kostnader knyttet til venting og uplanlagte omveier. Blant annet ved å vise informasjon om trafikkflyt, stengningsprognoser for fjelloverganger, rutetabeller for ferjer og informasjon om holkerisiko. I tillegg tilbyr Vegvesen Trafikk en ruteplanlegger som er spesielt tilpasset tungbilbrukere ved at den tar hensyn til høydebegrensninger, vektbegrensninger (bruksklasser) og tilbyr informasjon om velferdstilbud rettet mot tungbilsjåfører knyttet til døgnhvileplassene.

Tjenestene i Vegvesen Trafikk baserer seg på kilder fra Statens vegvesen, men også fra Kartverket og Entur. Vegvesen Trafikk er en tjeneste som kontinuerlig videreutvikles i et behov- og kunde-perspektiv. Estimater på 770 mill. kr er basert på at Vegvesenet vil nå 15 000 tungbilbrukere. Per juni 2025 er antallet om lag 11 000. Vegvesenet estimerer at de vil nå 15 000 i løpet av 2026.

Tiltak 39 Vegportalen – digitalisering av veglister

Dep	SD
Status	5 Gjennomført
Estimat	156
I kraft	01.11.2023
Omtale	Veglister som viser tillatte vektorer og dimensjoner for kjøretøy på offentlig vei i Norge, er digitalisert. Korrekt bruksklassifisering av vei er viktig for å ivareta infrastrukturen, sørge for trafiksikkerhet samt å muliggjøre effektiv og trygg transport. Transportøkonomisk institutt har foretatt en gevinstvurdering for Vegportalen per februar 2024. Det er identifisert gevinster for næringslivets forhold til redusert utslipp, økt trafiksikkerhet og økt fremkommelighet. Næringslivet kan ved hjelp av Ruteplanleggeren utnytte sin kapasitet mer effektivt. For at Ruteplanleggeren skal kunne gi best mulig resultat er det viktig at Vegportalen tilbyr høyest mulig datakvalitet. Årlig nytte ble i 2024 beregnet til mellom 100 og 200 mill. kr.

Tiltak 40 Aktivitetskalenderen – Fremkommelig vei

Dep	SD
Status	Gjennomført
Estimat	125
I kraft	2025
Omtale	Statens vegvesen utvikler tjenester som skal øke fremkommeligheten og gi trafikantene bedre forutsigbarhet. For næringslivet betyr dette mer effektive transportløsninger og færre kostbare forsinkelser. Produktområdet Fremkommelig vei har lansert koordineringsverktøyet Aktivitetskalenderen, som gir byggherrer og entreprenører bedre oversikt og mulighet for samordning av veiarbeid. Bruken av verktøyet reduserer stenginger med anslagsvis 40 pst. per koordinering, noe som gir færre forsinkelser for næringstransport. Tidligfaseberegninger viser at dette kan gi næringslivet en årlig nytteverdi på 125 millioner kroner. Med ca. 22 000 veiarbeid årlig, er potensialet for ytterligere besparelser stort. Redusert stenging betyr bedre flyt for transportører, og særlig tungtransporten – hvor én forsinkelsestid anslås å koste 904 kroner. Aktivitetskalenderen er nå tilgjengelig for alle byggeledere i Statens vegvesen, og innsatsen videre vektlegger å øke bruken gjennom prosessforbedringer og bredere implementering. Resultatet er mer samordnet veiarbeid og betydelige forenklinger og innsparing for transportavhengig næringsliv.

Tiltak 41 Digital prosess for transportløyvegarantier (DSOP Finans)

Dep SD

Status Gjennomført

Estimat 45

I kraft April 2025

Omtale For å bedrive løyvepliktig transport i Norge (og EU/EØS) er det krav om at løyvehaver har en garantisum knyttet til seg. Garantier utstedes av ulike finansaktører som banker, forsikringsselskap og spesialister innen finansiering. Løyvemyndigheten hos Statens vegvesen forvalter registeret som holder oversikt over dette.

Fra april 2022 er det implementert en skjemabasert løsning der garantisten kan logge seg på Altinn og fylle ut den informasjonen som skal sendes til Statens vegvesen. Vedkommende vil også motta tilbakemeldinger direkte i Altinn, og disse tilbakemeldingene vil være standardiserte, noe som vil bidra til mindre usikkerhet. Det er også laget en løsning hvor de aktørene som ønsker det, får tilgang til et maskin-til-maskin-grensesnitt (API) som kan knyttes direkte inn mot aktørens fagsystem. På den måten vil innsending av informasjon til Statens vegvesen oppleves helt sømløst. Også her vil det komme standardiserte tilbakemeldinger.

De nye løsningene har i stor grad erstattet manuell oversending av informasjon via post eller e-post. Den nye løsningen er resultatet av et samarbeid mellom Statens vegvesen, Digitaliseringsdirektoratet, Sparebanken Vest, SpareBank 1 SMN og Bits AS.

Målbare gevinster: Løsningen vil gi en tidsbesparelse for både datakonsument (Statens vegvesen) og datatilbyder (aktører som opptrer som garantist i disse sakene). Løsningen vil sørge for bedre datakvalitet, raskere behandling og føre til mer likebehandling.

Tiltak 42 Forenklinger på jernbaneområdet – verktøy for enklere beregning av CO2e-utslipp – Entur

Dep	SD
Status	Vedtatt, under gjennomføring
Estimat	72
Omtale	Tiltaket etablerer en tjeneste for standardisert beregning av CO2e-utslipp fra kollektivtransport. Tjenesten gir operatører, virksomheter og myndigheter et felles faktagrunnlag for datadrevne beslutninger, insentiv-ordninger og bærekraftsrapportering. Sistnevnte er viktig i lys av krav i EUs direktiv om bærekraftsrapportering. Tjenesten kan bidra til å lette rapporteringsarbeidet på bærekraftige reiser ved automatisering der allerede og framtidige innsamlede reisedata tas i bruk. Dette gjøres på bakgrunn av en felles spesifisering for utslippsberegning i sektoren, og vil dermed sørge for enhetlige og sammenlignbare utslippsberegninger på personreiser i Norge.

Antatt effekt av 50 ikke-estimerte tiltak

Status	Gjennomført / Vedtatt, under gjennomføring
Estimat	200
Omtale	Det er 50 gjennomførte tiltak eller tiltak under gjennomføring som det ikke foreligger nyttekalkyler for. Gjennomføringen har for mange av dem utvilsomt innebåret besparelser for næringslivet, men i mange tilfeller ville kalkulering medført en betydelig ressursbruk. Departementet har forsiktig anslått en besparelse på 200 mill. kroner årlig for disse ikke-estimerte tiltakene sett under ett.

7.3 Regelforenklinger – ikke-estimerte tiltak

Tiltak 43	Bankpakken – enklere regler for mindre og ikke-komplekse banker
Dep	FIN
Status	Gjennomført
Regelverk	Finansforetaksloven og finansforetaksforskriften
I kraft	2022
Omtale	Den såkalte bankpakken er en reform av viktige deler av EUs bankregulering, som trådte i kraft i Norge i juni 2022. Bankpakken samlet har en del enklere regler for banker som defineres som «mindre og ikke-komplekse». Blant annet kan slike banker forholde seg til enklere versjoner av visse krav, særlig det nye kravet til stabil finansiering (NSFR). I tillegg er det lettelsener i myndighetsrapporteringen og kravene til offentliggjøring av informasjon. Lettelsene i myndighetsrapporteringen er foreløpig ikke store, men det skal vurderes ytterligere lettelsener i EU. I kravene til offentliggjøring av informasjon er det derimot store lettelsener for mindre og ikke-komplekse banker, og i noen grad også for andre banker, selv om de største bankene får noe utvidede krav. Et flertall av norske banker defineres som mindre og ikke-komplekse, noe som kan gi grunnlag for forenklinger også i kommende EU/EØS-regler. Hovedregelen er at banker som har forvaltningskapital under 5 mrd. euro (om lag 50 mrd. kroner), kan anses som mindre og ikke-komplekse.

Tiltak 44 Avvikling av merverdiavgiftsfritaket for elektroniske nyhetstjenester

Dep	FIN
Status	Gjennomført
Fremmet	Prop. 1 LS (2022–2023) <i>For budsjettåret 2023 - Skatter, avgifter og toll 2023</i> , punkt 7.3
Fremmet dato	30.09.2022
Vedtak	Lowvedtak 34 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023)
Vedtaksdato	20.12.2022
Regelverk	Merverdiavgiftsloven § 6-2 (opphevet)
I kraft	01.01.2023
Omtale	Fritaket for elektroniske nyhetstjenester i merverdiavgiftsloven § 6-2 omfatter i dag elektroniske nyhetstjenester i form av lyd og levende bilder. Dette gjelder for eksempel Nyhetskanalen til TV 2, men også utenlandske nyhetstjenester som BBC News, CNN m.fl. Bakgrunnen for fritaket var et ønske om å støtte slik nyhetsproduksjon på linje med nyheter i aviser. Det er TV-distributører (Telenor, Telia mv.) som omsetter nyhetskanaler til forbruker, og kan omsette deler av sine kanalpakker avgiftsfritt. I pakkingen må nyhetskanalene verdsettes slik at TV-distributørene kan omsette deler av kanalpakkene sine fritt for merverdiavgift. Ordningen er opphevet. Hele kanalpakken er nå avgiftspliktig slik at det ikke er behov for TV-distributørene å verdsette innholdet i kanalpakkene.

Tiltak 45 Generell merverdiavgiftsplikt ved omsetning av fjernleverbare tjenester over landegrensene

Dep	FIN
Status	Gjennomført
Forslag	Høring – generell merverdiavgiftsplikt ved omsetning av fjernleverbare tjenester over landegrensene
Forslagsdato	08.04.2022
Fremmet	Prop. 1 LS (2022–2023) <i>For budsjettåret 2023 - Skatter, avgifter og toll 2023</i> , pkt. 7.4.
Fremmet dato	30.09.2022
Vedtak	Innst. 4 L (2022–2023), Lovvedtak 34 (2022–2023)
Vedtaksdato	13.12.2022
Regelverk	Merverdiavgiftsloven § 11-3
I kraft	01.01.2023
Omtale	Innføring av generell merverdiavgiftsplikt på omsetning av fjernleverbare tjenester til forbrukere i Norge ble fremmet i 2023-budsjettet. Endringen innebærer at det ikke lenger må trekkes en grense mellom elektroniske og ikke-elektroniske fjernleverbare tjenester for å avklare om det foreligger merverdiavgiftsplikt. Endringen medførte videre at den materielle avgiftsplikten er uavhengig av om tjenesten omsettes i merverdiavgiftsområdet – som innenlands omsetning – eller i utlandet. Skillet mellom hvem som kjøper fjernleverbare tjenester vil fortsatt ha betydning når det gjelder selve oppkrevningsmetoden.

Tiltak 46 Endring i skattereglene om grenseoverskridende fusjon, fisjon og aksjebytte

Dep	FIN
Status	Gjennomført
Forslag	Høring – forslag til endring i skattereglene om grenseoverskridende fusjon, fisjon og aksjebytte
Forslagsdato	22.09.2021
Fremmet	Prop. 1 LS (2022–2023) <i>For budsjettåret 2023 – Skatter, avgifter og toll 2023</i> , punkt 5.7
Fremmet dato	30.09.2022
Vedtak	Lowvedtak 31 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023)
Vedtaksdato	20.12.2022
Regelverk	Skatteloven § 11-11 fjerde, femte og sjette ledd
I kraft	20.12.2022 med virkning fra og med inntektsåret 2022
Omtale	Etter skatteloven § 11-11 fjerde, femte og sjette ledd kan enkelte former for grenseoverskridende omorganiseringer på nærmere vilkår gjennomføres uten beskatning. Det gjelder aksjebytte der et norsk selskap er part, fusjon, fisjon og aksjebytte mellom utenlandske selskap, og fusjon og fisjon der et norsk selskap er overtakende part. Det var tidligere et vilkår for skattefritak at transaksjonen gjennomføres med skattemessig kontinuitet i utlandet, for at den ikke skulle utløse beskatning i Norge. Dette vilkåret ble fjernet med virkning fra inntektsåret 2022. Regelendringen innebar en forenkling for de skattepliktige og Skatteetaten. Vilåret om skattemessig kontinuitet i utlandet forutsatte at både de skattepliktige og Skatteetaten satte seg inn i andre staters rett for å vurdere om den innebar en kontinuitetsbehandling. Erfaring viste at dette var ressurskrevende for begge parter. Videre viste vilkåret seg i praksis å være vanskelig å oppfylle i visse tilfeller. Konsekvensen var at transaksjoner som var omfattet av bestemmelsene, kunne bli skattepliktige i Norge. Dette kunne lede til at de skattepliktige i stedet valgte andre og mer ressurskrevende former for omorganiseringer.

Tiltak 47 Utsatt inntektsføring av enkelte tilskudd og erstatninger i jordbruket
.....

Dep	FIN
Status	Gjennomført
Forslag	Høring – forslag om lovfesting av skattepraksis om tidfesting av tilskudd og erstatninger i jordbruket
Forslagsdato	02.06.2022
Fremmet	Prop. 1 LS (2022–2023) <i>For budsjettåret 2023 - Skatter, avgifter og toll 2023</i> , punkt 5.6
Fremmet dato	30.09.2022
Vedtak	Lowvedtak 31 (2022–2023), jf. Innst. 4 L (2022–2023)
Vedtaksdato	20.12.2022
Regelverk	Skatteloven § 14-29
I kraft	20.12.2022 med virkning fra og med inntektsåret 2023
Omtale	Med virkning fra og med inntektsåret 2022 er en skattepraksis om utsatt inntektsføring av enkelte tilskudd og erstatninger i jordbruket lovfestet. Hensikten med lovfesting var å gi den etablerte skattepraksisen, som innebærer et unntak fra hovedregelen (realisasjonsprinsippet), et tryggere hjemmelsgrunnlag. Norges Bondelag har i sin høringsuttalelse fremholdt at en lovfesting medfører at landbruksorganisasjonene vil slippe å rette konkrete henvendelser til Finansdepartementet eller Skattedirektoratet hver gang det oppstår spørsmål om tidfesting av slike ytelser. Dette mener de vil være ressursbesparende både for Finansdepartementet, Skattedirektoratet og landbruksorganisasjonene.

Tiltak 48	Skattereglene om kost for pendlere på brakke og pensjonat
Dep	FIN
Status	Gjennomført
Fremmet	Prop. 1 LS (2022–2023) <i>For budsjettåret 2023 – Skatter, avgifter og toll 2023</i> , pkt. 3.3
Fremmet dato	30.09.2022
Vedtak	Fastsatt av Finansdepartementet med hjemmel i skatteloven § 6-13 fjerde ledd
Vedtaksdato	20.12.2022
Regelverk	FSFIN § 6-13-1 (2)
I kraft	20.12.2022, med virkning fra og med inntektsåret 2023
Omtale	Tidligere hadde ikke pendlere som bor på brakke, rett til fradrag/skattefri dekning av kost dersom det var tilrettelagt for matlaging (kokemulighet). I forbindelse med statsbudsjettet for 2023 ble det vedtatt å utvide rett til fradrag/skattefri dekning av kost til brakker mv. med kokemulighet og videre å tydeliggjøre i reglene at tilsvarende også gjelder ved pendleropphold på pensjonat. Endringen innebærer en forenkling for arbeidsgivere som dekker kost til pendlere på brakke, da en ikke lenger må ta stilling til om brakken har kokemulighet eller ikke.

Tiltak 49 Lovfesting av tre typetilfeller fra skattefritakspraksis

Dep	FIN
Status	Gjennomført
Forslag	Høring om lovfesting av tre typetilfeller fra skattefritakspraksis
Forslagsdato	24.02.2023
Fremmet	Prop. 1 LS (2023–2024) <i>For budsjettåret 2024 - Skatter og avgifter 2024</i> , pkt. 5.7
Fremmet dato	29.09.2023
Vedtak	Lowvedtak 26 (2023–2024), jf. Innst. 4 L (2023–2024)
Vedtaksdato	14.12.2023
Regelverk	Skatteloven §§ 11-2 tredje ledd, 11-4 tredje ledd, 11-7 annet og fjerde ledd og 11-11 nytt åttende ledd
I kraft	20.12.2023 med virkning fra og med inntektsåret 2023
Omtale	Skatteloven har generelle regler om skattefritak for fusjon, fisjon og annen omorganisering av næringsvirksomhet. Disse reglene bidrar til at næringsvirksomhet blir organisert på en hensiktsmessig måte. I tillegg kan Finansdepartementet på avgrensede områder og på nærmere vilkår gi samtykke til skattefritak i konkrete tilfeller etter skatteloven § 11-21 og § 11-22. I de senere årene har Finansdepartementet mottatt flere søknader om, og rutinemessig innvilget, skattefritak for særlig tre typetilfeller. Dette gjelder grense-overskridende fusjon av verdipapirfond som er UCITS-fond, sammenslåing og deling av sparebanker der det opprettes en eller flere sparebankstiftelser i forbindelse med omorganiseringen og konvertering av fusjons- og fusionsfordringer. Med virkning fra inntektsåret 2023 ble det lovfestet generelle skattefritak for de tre ovennevnte typetilfellene. Endringene innebærer en forenkling og gir bedre forutsigbarhet for næringslivet. Selskapene sparer tid og kostnader som tidligere var knyttet til søknadsprosessen. Lovfestingen er også arbeidsbesparende for departementet.

Tiltak 50 Endring av kravet til kvalifikasjonsperiode for årlig skattleggingsperiode for primærnæringsdrivende med lav omsetning

Dep	FIN
Status	Gjennomført
Forslag	Høring – endring av kravet til kvalifikasjonsperiode for årlig skattleggingsperiode etter skatteforvaltningsforskriften § 8-3-3 første ledd for primærnæringsdrivende etter skatteforvaltningsforskriften § 8-3-7 som etablerer annen næringsvirksomhet med lav omsetning
Forslagsdato	18.01.2023
Vedtak	Fastsatt av Skattedirektoratet med hjemmel i skatteforvaltningsloven § 8-15 første ledd
Vedtaksdato	11.04.2023
Regelverk	Skatteforvaltningsforskriften § 8-3-3 annet ledd
I kraft	11.04.2023
Omtale	Fra 11. april 2023 ble skatteforvaltningsforskriften § 8-3-3 annet ledd endret. Endringen innebærer at primærnæringsdrivende som oppfyller vilkårene for en årlig skattleggingsperiode for sin primærnæringsdriving, ikke lenger må gjennomføre en 12-måneders kvalifikasjonsperiode før de kan benytte samme skattleggingsperiode for en nyetablert virksomhet med lav omsetning. Som en følge av dette vil den næringsdrivende påføres færre utgifter i forbindelse med regnskap, samt færre frister å forholde seg til.

Tiltak 51 Adgang for leverandører av kommunale tjenstepensjonsordninger til å få utlevert opplysninger fra registre og instanser

Dep	FIN
Status	Gjennomført / Vedtatt, under gjennomføring
Forslag	Høring – forslag om deling av opplysninger fra Skatteetaten og Arbeids- og velferdsetaten mv. med kommunale pensjonsleverandører til arbeidet med ny offentlig AFP mv.
Forslagsdato	28.06.2024
Fremmet	Prop. 10 L (2024–2025) <i>Endringer i forsikrings- og finansmarkedslovgivingen (samleproposisjon)</i>
Fremmet dato	08.11.2024
Vedtak	Lowvedtak 24 (2024–2025), jf. Innst. 75 L (2024–2025)
Vedtaksdato	16.12.2024
Regelverk	Forsikringsvirksomhetsloven §§ 4-17, 4-18 og 4-20
I kraft	01.01.2025
Omtale	Det er etablert hjemler for å gi leverandører av kommunale tjenstepensjonsordninger adgang til å få utlevert opplysninger fra ulike instanser og registre. Dette vil bl.a. kunne gi ikke ubetydelige besparelser for arbeidsgivere fordi allerede innrapporterte tall kan gjenbrukes av pensjonsleverandøren. Foreløpig er følgende gjennomført og lovreglene er satt i kraft fra 1.1.2025: (1) Tilgang til opplysninger fra a-ordningen, folketrygden (NAV) og Fellesordningen for AFP som er nødvendige til bruk for arbeidet med å beregne ny AFP for arbeidstakere/medlemmer i offentlig sektor. (2) Tilgang til opplysninger fra av om medlemmers forventede pensjon fra folketrygden. (3) En lovhjemmel slik at leverandører av kommunal tjenstepensjon kan treffe såkalte helautomatiserte avgjørelser, slik dette er definert i personopplysningsloven. I tillegg arbeides det med å gi (4) tilgang til opplysninger om medlemmenes lønns- og arbeidsforhold fra a-ordningen. Den største forenklings- og besparelseseffekten er antakelig knyttet til sistnevnte tiltak.

Tiltak 52	Endret beregningsmetode for fastsetting av formuesverdi for næringseiendom
Dep	FIN
Status	Gjennomført
Fremmet	Prop. 1 LS (2023–2024) <i>For budsjettåret 2024 – Skatter og avgifter</i> , punkt 4.2
Fremmet dato	29.09.2023
Vedtak	Fastsatt av Finansdepartementet med hjemmel i skatteloven § 4-10 åttende ledd
Vedtaksdato	18.12.2023
Regelverk	Forskrift til skatteloven (FSFIN) §§ 4-10-5 og 4-10-10
I kraft	18.12.2023, med virkning fra inntektsåret 2024
Omtale	Formuesverdien for næringseiendom baseres på nåverdien av eiendommens faktiske leieinntekter (for utleid eiendom) eller beregnede leieinntekter (for ikke-utleid eiendom). Beregnede leieinntekter per kvadratmeter differensieres etter geografisk beliggenhet, eiendomstype og størrelse. Brutto leieinntekter reduseres med et fradrag på 10 pst. for eierkostnader og divideres med en kalkulasjonsrente. Eierne av næringseiendom har også mulighet til å få nedsatt verdien ved å dokumentere en lavere markedsverdi enn den beregnede verdien (den såkalte sikkerhetsventilen). En utredning fra NTNU Samfunnsforskning levert til Finansdepartementet sommeren 2023, viste at gjeldende metode særlig overvurderte verdien av næringseiendom i distriktene. Dette innebar blant annet at mange måtte dokumentere markedsverdien av næringseiendom etter sikkerhetsventilen. For å sikre riktigere verdsettelse, endret Regjeringen derfor kalkulasjonsrenten med 1 prosentenhet for næringseiendommer utenfor storbyene Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger fra 2024. Endringen gir riktigere verdsettelse, og innebærer en forenkling ved at mange slipper å dokumentere markedsverdien gjennom sikkerhetsventilen.

Tiltak 53 Merverdiavgift og viderefakturerings

Dep	FIN
Status	Gjennomført
Vedtak	Veiledende uttalelse om viderefakturerings av varer og tjenester og omsetningsbegrepet
Vedtaksdato	04.11.2024
Regelverk	Merverdiavgiftsloven §§ 1-3 første ledd bokstav a, 3-1 og 8-1
I kraft	04.11.2024
Omtale	Regnskap Norge, Revisorforeningen og NHO har gitt uttrykk for at de anser regelverket og praksis rundt viderefakturerings som uensartet og uklart. Et av spørsmålene som tidvis volder tvil er om et selskap har foretatt anskaffelse for egen regning og risiko, for å videreselge den anskaffede varen eller tjenesten til et samarbeidende selskap. Alternativ klassifisering kan være at det aktuelle sel-skapet bare har utført en eller flere oppgaver knyttet til anskaffelsen, men at det er det samarbeidende selskapet som må anses å ha foretatt anskaffelsen. Disse to ulike klassifiseringene av en anskaffelse behandles på ulik måte mht. merverdiavgiften, og konsekvensene av å trække feil kan være vesentlige. Skattedirektoratet avga og publiserte 4. november 2024 veiledende uttalelse om viderefakturerings av varer og tjenester og omsetningsbegrepet.

Tiltak 54 Finanstilsynet – forenklinger i regelverk og bedre veiledning

Dep FIN

Status Vedtatt, under gjennomføring

Regelverk Verdipapirloven

I kraft 2021–2025

Omtale Finanstilsynet har gjennomført flere regelverksendringer og forbedringer som bidrar til å forenkle etterlevelse og øke forutsigbarheten for næringslivet. Endringer i verdipapirloven innebærer blant annet lettelser i informasjonskrav ved investeringstjenester og forenklinger i posisjongrenser ved handel i varederivater. Innføringen av EUs gjenopprettingsprospekt gjør prospektkravene enklere å forstå og etterleve, samtidig som de skal være mer brukervennlige både for utstedere og investorer. Finanstilsynet har også tydeliggjort kravene til ansvarsforsikring for betalings- og opplysningsfullmektiger, som gir større klarhet og reduserer usikkerhet for aktørene. I tillegg er det utarbeidet ny veiledning til reglene om flaggeplikt i verdipapirhandelloven, som gjør det enklere for aktørene å følge regelverket. Veilederen til hvitvaskingsloven er utvidet og oppdatert i tråd med nytt regelverk, og brukes mye av privat sektor. Frysveilederen om internasjonale sanksjoner er også oppdatert, blant annet med veiledning knyttet til Russland/Ukraina-sanksjonene. Til slutt har Finanstilsynet kartlagt praksis for revisjonsutvalg etter at nye regler trådte i kraft i 2021. Samlet sett gir disse tiltakene bedre veiledning og reduserer byrdene for næringslivet.

I tillegg vurderer og arbeider Finanstilsynet med flere tiltak som kan forenkle kravene for finansielle aktører. Et nytt EU-regelverk for verdipapirforetak er til vurdering i Norge. Det vil innebære lavere kapitalkrav og enklere krav til styring, sammenlignet med dagens regelverk som er tilpasset banker. Det utarbeides også et rundskriv som forklarer når betalingstjenester kan drives uten konsesjon innenfor et begrenset nettverk. Dette skal redusere misforståelser og gjøre det enklere for aktørene å følge regelverket. I tillegg er det planlagt et rundskriv som tydeliggjør beregningen av kapitalkrav for betalingsforetak og e-pengeforetak, noe som vil forenkle etterlevelsen for disse virksomhetene.

Tiltak 55 Brukthandelloven – enklere å drive handelsvirksomhet med de fleste typer brukte og kasserte varer

Dep	NFD
Status	Gjennomført
Forslag	Høring – Forslag til endringer i brukthandelsregelverket
Forslagsdato	24.07.2024
Fremmet	Prop. 86 L (2023–2024) <i>Endringer i brukthandellova (innskrenking av virkeområde)</i>
Fremmet dato	05.04.2024
Vedtak	Lowvedtak 68 (2023–2024), jf. Innst. 332 L (2023–2024)
Vedtaksdato	14.06.2024
Regelverk	Brukthandellova
I kraft	01.07.2024
Omtale	Endringene i brukthandelloven og brukthandelforskriften innebar en betydelig forenkling for en stor del av aktørene som selger brukte varer. Fram til nå har loven krevd polititillatelse og stilt omfattende krav til oppbevaring og protokollføring for alle som driver handelsvirksomhet med brukte og kasserte varer. Dette har gjort det unødvendig tungvint å drive lovlig handelsvirksomhet med brukte og kasserte varer. Stortinget vedtok sommeren 2024 å innskrenke lovens virkeområde til å kun gjelde handelsvirksomhet med brukte og kasserte varer som er særlig verdifulle og/eller kriminalitetsutsatte. Nærmere bestemt gjelder loven og forskriften nå kun for handelsvirksomhet med brukte og kasserte varer av edelt metall, edelstener og perler, kulturgjenstander, kunstverk, samleobjekter, antikviteter, motorvogner og tilhengere til motorvogner. Det betyr at brukthandel med for eksempel klær, møbler og sportsutstyr ikke lenger er omfattet av regelverket. Dette gir næringslivet bedre rammevilkår, reduserer unødvendig byråkrati og legger til rette for økt gjenbruk og sirkulær økonomi – samtidig som loven fortsatt bidrar til å forebygge kriminalitet på de områdene som er mest utsatt for dette.

Tiltak 56 Selskapsretten – digitale verktøy og prosesser i EØS som forenkler grenseoverskridende virksomhet (EU-direktiv)

Dep	NFD
Status	Gjennomført
Forslag	Høring – Gjennomføring av direktiv (EU) 2019/1151 om bruk av digitale verktøy og prosesser i selskapsretten (digitaliseringsdirektivet)
Forslagsdato	21.02.2022
Fremmet	Prop. 76 LS (2022–2023) <i>Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)</i>
Fremmet dato	31.03.2023
Vedtak	Lowvedtak 90 (2022–2023), jf. Innst. 412 L (2022–2023)
Vedtaksdato	16.06.2023
Regelverk	Foretaksregisterloven, enhetsregisterloven, aksjeloven med forskrifter
I kraft	01.07.2023 og 01.01.2024
Omtale	Digitaliseringsdirektivet, (EU) 2019/1151, skal gjøre det enklere å bruke digitale løsninger i selskapsretten på tvers av EØS-land. For norske bedrifter betyr dette en mer effektiv og brukervennlig hverdag, særlig ved etablering av selskaper og filialer og ved innsending av endringsmeldinger til Foretaksregisteret og Enhetsregisteret. Direktivet legger opp til at informasjon kun skal gis én gang – og deretter gjenbrukes – også på tvers av landegrenser. Norske virksomheter er allerede godt kjent med digitale løsninger gjennom Altinn, og direktivet harmoniserer slike verktøy i hele EØS. Blant annet innføres felles regler for bruk av eID og identitetsbekreftelse. Digitaliseringsdirektivet er gjennomført i norsk rett gjennom endringer i foretaksregisterloven, enhetsregisterloven, aksjeloven og i forskrifter til disse lovene. Lov- og forskriftsendringene trådte i kraft i to omganger, 1. juli 2023 og 1. januar 2024. Gjennomføringen av digitaliseringsdirektivet gjør det lettere for norske selskaper å operere i det indre marked og forenkler kontakten med myndigheter i hele EØS.

Tiltak 57 **Nytt regelverk for Enhetsregisteret og Foretaksregisteret**

Dep	NFD
Status	Gjennomført
Forslag	Forslag til ny lov om Enhetsregisteret, ny lov om Foretaksregisteret og nye forskrifter til lovene mv.
Forslagsdato	19.06.2024
Fremmet	Prop. 110 L (2024–2025) <i>Lov om Enhetsregisteret (enhetsregisterloven) og lov om Foretaksregisteret (foretaksregisterloven)</i>
Fremmet dato	10.04.2025
Vedtak	Lowvedtak 82 (2024–2025) og 83 (2024–2025), jf. Innst. 322 L (2024–2025)
Vedtaksdato	20.06.2025
Regelverk	Enhetsregisterloven, foretaksregisterloven
I kraft	01.01.2026
Omtale	Enhetsregisteret og Foretaksregisteret er de viktigste kildene til grunndata om norske virksomheter, både i næringslivet, frivilligheten og i offentlig sektor. De nye lovene legger til rette for økt bruk av digitale løsninger. Dette kan ha en positiv effekt for næringslivet i form av reduserte administrative og økonomiske byrder. Tids- og ressursbesparelser kan også innebære et lavere etableringshinder og gjøre det enklere å starte næringsvirksomhet. Det er også regler som vil gi Enhetsregisteret og Foretaksregisteret adgang til å treffe automatiserte avgjørelser, og gjennomføre sammenstilling og profilering. Lignende regler finnes bl.a. i skattebetalingsloven og folkeregisterloven. Automatisering kan gi mer effektiv ressursutnyttelse og redusert saksbehandlingstid. Loven er nødvendige for å realisere gevinstene av Brønnøysundregistrenes nye registerplattform. De nye lovene inneholder regler som skal bidra til å heve kvaliteten på registrene. Det blir bl.a. tydeligere hva registrene skal kontrollere. Korrekte opplysninger kan brukes av ulike offentlige myndigheter og private aktører og til flere formål. Dette er viktig for tilliten til registrene, og kan bidra til å forebygge økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet. Loven skal også gjøre regelverket enklere å forstå. Enklere regler gjør det lettere for virksomhetene å følge dem, og enklere for registrene å kontrollere at de blir fulgt. Det er også regler som begrenser mengden overskuddsinformasjon som sendes inn til og lagres i registrene. Det vil redusere risikoen for at tushetsbelagt informasjon kommer på avveie og energibruk ved datalagring. De nye lovene legger til rette for at virksomhetene lettere kan fange opp forsøk på selskapstyveri. Blant annet fastsetter lovene at utgående styremedlemmer, varamedlemmer til styret og daglig leder skal motta underretning når det registreres nye personer i disse rollene. Det gjør at forsøk på å overta kontrollen over virksomheten gjennom falske endringsmeldinger, kan oppdages og stoppes raskere.

7.4 Digitalisering mm. – ikke-estimerte tiltak

Tiltak 58	Sykmelding ved e-konsultasjon
Dep	AID
Status	Gjennomført
I kraft	01.07.2023
Omtale	Sykmelding ved e-konsultasjon: Stortinget har vedtatt en endring i folketrygdloven som åpner for å skrive sykmelding etter e-konsultasjon. Lovendringen trådte i kraft 1. juli 2023. Regelen gjelder for alle med sykmeldingsrett. Hovedregelen er fortsatt at en legeerklæring utstedes etter en fysisk undersøkelse av pasienten. De nye bestemmelsene åpner for at sykmelder i henhold til folketrygdloven også kan utstede legeerklæring etter e-konsultasjon uten etterfølgende fysisk undersøkelse hvis alle de følgende vilkårene er oppfylt: (1) Pasienten er kjent for legen, (2) pasientens diagnose er kjent for legen, (3) legen kan vurdere pasientens arbeidsevne uten fysisk undersøkelse og (4) legen anser at det er faglig forsvarlig å gjennomføre konsultasjonen som en e-konsultasjon. I henhold til folketrygdloven er det også tillatt å sykmelde en pasient etter e-konsultasjon hvis fysisk konsultasjon ikke er mulig og man raskt følger opp med en fysisk konsultasjon. Det er også tillatt å sykmelde etter e-konsultasjon ved allmennfarlig smittsom sykdom, jf. folketrygdloven § 8-7. Tiltaket anses å kunne gi økt effektivitet og fleksibilitet for fastlegen, og det anses enklere og tidsbesparende for pasienten.
Tiltak 59	Arbeids- og velferdsetaten – personlige tilretteleggings- og oppfølgingsavtaler ved oppstart av arbeidsmarkedstiltak
Dep	AID
Status	Gjennomført
I kraft	01.09.2022
Omtale	Tilretteleggings- og oppfølgingsavtaler er rettet mot tiltak i det ordinære arbeidslivet og inngås som en trepartsavtale mellom deltaker, arbeidsgiver og Arbeids- og velferdsetaten (NAV). Fra 1. september 2022 ble det innført en digital versjon av denne avtalen. Den digitale avtalen forenkler kommunikasjonen mellom arbeidsgiver eller tiltaksarrangør og NAV, og gir bedre oversikt over forpliktelsene knyttet til gjennomføringen av arbeidsmarkedstiltak. Der man tidligere måtte håndtere flere papirdokumenter og avholde fysiske møter, samles nå all relevant informasjon – inkludert avtalen om tiltaket og beskrivelsen av nødvendig tilrettelegging og oppfølging – i ett digitalt dokument. Løsningen innebærer en betydelig forenkling for både arbeidsgivere og deltakere. Siden innføringen har over 49 000 personer deltatt i tiltak med digital avtale, der personlig oppfølging og tilrettelegging har vært obligatoriske elementer før avtalen inngås.

Tiltak 60 Bruk av opplysninger fra a-ordningen

Dep	AID
Status	Gjennomført
I kraft	2021–2025
Omtale	A-ordningen er en samordnet måte for arbeidsgivere å rapportere opplysninger om inntekt og ansatte til NAV, SSB og Skatteetaten. Arbeids- og velferdsetaten benytter opplysninger om arbeids- og inntektsforhold fra a-ordningen for stadig flere nye tjenester hvor det er behov for å innhente disse opplysningene i saksbehandlingen. Per nå er det over 30 ytelser og andre områder som har behov for inntekt- og arbeidsforholdsopplysninger som har tatt dette i bruk. Det er videre etablert innsynsløsning for arbeidsgivere til Aa-registeret som bidrar til at arbeidsgivere har oversikt over innrapporterte opplysninger og bedre kan kvalitetssikre arbeidsforholdsopplysningene. Det er etablert en distribusjonsløsning for konsumenter av Aa-register opplysninger (offentlige virksomheter, finansnæring og eltilsyn) som reduserer rapporteringsbyrden av arbeidsforholdsopplysninger for næringslivet til de nevnte konsumentene. Arbeids- og velferdsetaten søker å gi innspill til tilpasning av regelverk slik at informasjon som arbeidsgivere innrapporterer til a-ordningen, kan benyttes i fastsetting av rettigheter. Et eksempel er å kunne innføre hendelsesstyrt innrapportering av arbeidsforholdsopplysninger. Et annet eksempel er regelverksutvikling som følge av behov for nye eller endrede opplysninger som rapporteres i a-meldingen.

Tiltak 61 Arbeids- og velferdsetaten – elektronisk melding av yrkesskade

Dep	AID
Status	Gjennomført
I kraft	Vedtak 10.6.2025, tidspunkt for ikrafttredelse er ikke fastsatt ennå.
Omtale	Arbeidsgivere og andre meldepliktige skal sende yrkesskademeldinger til Arbeids- og velferdsetaten elektronisk i stedet for på papir. Selv om dette innfører en ny plikt, innebærer det samtidig en betydelig forenkling for arbeidsgivere. Elektronisk melding gir raskere og sikrere innsending, bedre oversikt og mindre administrativt arbeid. Det vil også redusere feil, forbedre personvernet og legge grunnlag for mer effektiv saksbehandling hos etaten. For virksomheter betyr dette tidsbesparelser, uavhengig av om de benytter webportal eller API-løsning. På sikt gir det bedre tjenester for både arbeidsgivere og skadelidte.

Tiltak 62 Forenklinger i sykmelding

Dep	AID
Status	Vedtatt, under gjennomføring
Omtale	Arbeids- og velferdsetaten har startet et arbeid med å utvikle en ny sykmelding. Arbeidet er i en tidlig fase, og det er uklart hvor lang tid det vil ta før en ny sykmelding blir tilgjengelig for sykmeldere. Ambisjonen for arbeidet er å forenkle arbeidsprosessen for sykmeldere, men også å bidra til bedre kvalitet i dokumentasjonen av arbeidsuførhet. I tillegg har Arbeids- og velferdsdirektoratet og helsesektoren i fellesskap fått et oppdrag om å forbedre informasjonsutvekslingen mellom sektorene.

Tiltak 63 Modernisering av Altinn

Dep	DFD
Status	Vedtatt, under gjennomføring
I kraft	Juni 2026
Omtale	Digdir skal etablere en ny plattform med tilsvarende funksjonalitet som på Altinn II slik at tjenester som benytter Altinn plattformen i dag kan reetableres på ny plattform innen juni 2026. Ny og modernisert arkitektur sørger for at offentlige virksomheter kan samhandle digitalt, og at de har tilgang til nødvendig fellesfunksjonalitet på en mer fleksibel plattform enn tidligere. Altinn er en viktig fellesløsning for digital dialog mellom næringslivet, privatpersoner og offentlige etater. Det er tidligere kartlagt at Altinn sparer næringslivet for over 15 milliarder kroner pr år og at disse gevinstene er godt fordelt mellom ulike bransjer og størrelser på bedrifter. Forenklingen som Altinn har bidratt til og betydningen den har hatt for næringslivet gjennom de siste 20 årene er unik. Altinn har lagt til rette for at næringslivet kan bruke mer tid på verdiskaping, utvikling og innovasjon og mindre tid på unøddig rapportering. Altinn har over 100 000 unike brukere hver måned og det formidles over 90 millioner sendinger mellom offentlige virksomheter, innbygger og næringsliv hvert år. Moderniseringen av Altinn er sentral for å kunne opprettholde disse gevinstene.

Tiltak 64 Reguleringsmyndigheten for energi – digital samhandling mellom nettselskapene

Dep ED

Status Gjennomført

I kraft August 2023

Omtale Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har gjennomført hovedprosjektet for digital samhandling mellom nettselskapene. Som resultat av dette har nettselskapene som forsyner de aller fleste kundene opprettet selskapet Elbits som skal sørge for mer digital samhandling mellom selskapene, og gjennom dette sørge for forenklinger både for nettselskapene og andre involverte. Alle norske nettselskap kan bli medeiere i Elbits. Ved utløp av 2024 var 34 nettselskap, som til sammen forsyner 89 pst av nettkundene, medeiere. Elbits jobber for å samle, standardisere og tilgjengeliggjøre data på tvers av bransjen, slik at alle kan bygge produkter som effektiviserer både nettet og nettselskapene.

Høsten 2023 opprettet NVE, RME, Statnett (systemansvarlig/TSO) og Elbits Digitaliseringsforum sammen. En viktig driver for etablering av forumet var behovet for å identifisere felles avhengigheter i det selskapsvise digitaliseringsarbeidet. Formålet med forumet er å sikre felles strategisk retning for myndighetene, systemansvarlig/TSO, Elbits og nettselskapene i digitaliseringen av de sentrale prosessene som berører alle partene og for tilrettelegging av felles, delte data. Dette vil bety standardisering og forenkling for bransjen.

Tiltak 65 Havindustritilsynet – forenkling av innrapportering

Dep ED

Status Gjennomført

I kraft 2021–2025

Omtale Digital innrapportering: Havindustritilsynet har over flere år arbeidet med å forenkle og effektivisere innrapportering av ulike data. Gjennomførte tiltak er blant annet utvikling og forenkling av innrapportering fra næringen til Risikonivå norsk petroleumsvirksomhet (RNNP).

Det rapporteres i dag store mengder data fra selskapene til Havindustritilsynet som grunnlag for prosjektet Risikonivå i norsk petroleumsvirksomhet (RNNP). Havindustritilsynet har over tid arbeidet med å utvikle bedre og enklere systemer for innrapportering, og dette gjøres i samarbeid med næringen. Når det gjelder innrapportering av arbeidstimer så fører tilsynet statistikk over utførte arbeidstimer i petroleumsvirksomheten, som bl.a. brukes i RNNP. Tidligere ble arbeidstimene rapportert manuelt i egne excel-skjema fra hvert selskap. Siden 2021 har antall arbeidstimer blitt overført direkte fra bookingsystemet for helikoptertrafikk (DaWinci). Gevinsten er forenkling, mindre manuelt arbeid i selskapene og mer nøyaktige data. Videre ble skjema for uønskede hendelser tidligere sendt fra selskapene i pdf-format. Nytt fra 2021 er at selskapene legger inn data i et skjema på tilsynets nettsted, og at informasjonen automatisk overføres til aktuelle databaser. Gevinsten er også her forenkling, mindre manuelt arbeid både i Havindustritilsynet og i selskapene, samt mer nøyaktige data.

Enklere deling av tilsynsdata med Tilda: Tilda er en datadelingstjeneste som skal forbedre mulighetene for informasjonsdeling og samarbeid mellom tilsynsetatene i Norge. Tjenesten leveres av Brønnøysundregistrene, og målet er koordinerte, effektive og mer målrettede tilsyn. Tilda henter data fra de ulike tilsynsmyndighetenes fagsystemer og ulike registre via et felles standard grensesnitt. Havindustritilsynet hadde i 2023 et eget prosjekt for å koble seg til denne tjenesten, for å kunne dele data om planlagte tilsyn. I første omgang deles informasjon om tilsyn på landanlegg. Gjennom denne løsningen kan Havindustritilsynet også hente ut data om andre etaters tilsyn på landanlegg. Gevinsten er at både Havindustritilsynet og andre myndigheter får bedre informasjonsgrunnlag for tilsyn. Det blir også enklere å unngå samtidige tilsyn fra flere etater, noe som har vært etterspurt fra selskapene.

Det vil i tillegg også videre framover, herunder i samarbeid med næringen, arbeides med forenklinger i rapporteringen til RNNP, der dette er hensiktsmessig.

Tiltak 66 NVE – nettselskapenes rapportering – Plannett til erstatning for kraftsystemutredninger

Dep	ED
Status	Gjennomført
I kraft	Lansert august 2022, obligatorisk fra 01.03.2024
Omtale	I forbindelse med arbeidet med kraftsystemutredninger har selskapene fått tilgang til en løsning for digital innrapportering, PlanNett. Dette vil bety standardisering og forenkling for bransjen. NVE har fått tilbakemeldinger fra bransjen om at PlanNett sparer selskapene for tid i forhold til tidligere løsning. Tidligere måtte 14 regionale nettselskaper levere store rapporter til NVE hvert annet år. NVE har ikke anslått samlet besparelse gjennom hele verdikjeden av disse standardiserings- og forenklingstiltakene, men NVE antar at de vil utgjøre flerfoldige millioner kroner i året samlet for bransjen.

Tiltak 67 NVE – konsesjonsprosessen for nettanlegg

Dep	ED
Status	Vedtatt, under gjennomføring
I kraft	2023–2026
Omtale	For konsesjonssøknader har NVE utarbeidet nye og oppdaterte veiledere, hurtigspor og felles fremdriftsplaner med nettselskapene. Videre er det igangsatt et arbeid for å støtte konsesjonsprosessen med digitale verktøy for å sikre god utnyttelse av NVEs arbeidskraft, effektiv prosess-støtte og gjenbruk av data på tvers av aktører og prosesser. Dette arbeidet inkluderer en mer strukturert løsning for innsending av søknader og meldinger til NVE, der veiledning er integrert i løsningen. Foreløpig er denne løsningen satt i produksjon for nettområdet, men løsningen vil videreutvikles til øvrige domener i løpet av 2025 og 2026. Videre er det foreslått en rekke forenklinger i regelverk. Blant annet innføring av ny plikt for områdekonsesjonærer til å bygge nettilknytning til nettanlegg helt fram til nye kraftverk som knytter seg til nett opp til og med 22 kV. Denne endringen vil medføre at flere småkraftverk og solkraftanlegg ikke lenger behøver å søke NVE om en egen konsesjon for nettilknytning.

Tiltak 68 Søkeldirektoratets forenklingstiltak for næringslivet

Dep ED

Status Vedtatt, under gjennomføring

I kraft 2023

Omtale Ny løsning for vedlikehold av petroleumsregisteret: Petroleumsregisteret gir en oversikt over alle utvinningstillatelser, jf. petroleumslovens paragraf 3-3, og tillatelser for anlegg og drift av innretning for transport eller utnyttelse av petroleum, jf. petroleumslovens paragraf 4-3. Nytt register gir hurtigere tilgang til data som registreres og medfører et mer oppdatert og tilgjengelig register.

Ny løsning for lagring og deling av data i Diskos: Diskos er en nasjonal database som er opprettet og utformet av Sodir og oljeselskapene for lete- og utvinningsrelatert informasjon fra norsk kontinentalsokkel. Diskos lagrer data på vegne av selskapene og ressursmyndighetene. Samarbeidet har om lag 40 medlemmer som bidrar både økonomisk og teknisk. Sodir er operatør for samarbeidet. Diskos er også en offentlig portal hvor utvalgte data blir gjort tilgjengelig. Seismiske data utgjør størsteparten av dataene som er lagret i Diskos.

I 2023 ble Diskos flyttet til en skybasert løsning (Diskos 2.0). Den skybaserte løsningen gir økt brukernytte gjennom raskere tilgang til data til en lavere kostnad. Data lagret i skyen er bedre egnet for anvendelse med nye teknologier som maskin-til-maskin og KI-verktøy, noe som igjen driver produktivitet og innovasjon for brukerne. At brukerne ikke trenger å lagre data lokalt medfører betydelige kostnadsbesparelser for industrien. Per mai 2025 har Diskos 25 fullt betalende medlemmer og 21 assosierte medlemmer.

Automatisert innlesing av daglig produksjonsrapportering: Søkeldirektoratet er i ferd med å ferdigstille automatisert innlesing av produksjonstall for alle installasjoner/felt på norsk kontinentalsokkel. Dette vil bidra til økt kvalitet og mindre manuelt arbeid.

Visualisering av søknader til lisensrunden Tildeling i Forhåndsdefinerte Områder (TFO): Tiltaket dreier seg om visualisering med hjelp av dashboard av søknadsdata som kommer inn fra selskapene som søker i den årlige konsesjonsrunden på norsk kontinentalsokkel: Tildeling i Forhåndsdefinerte Områder (TFO). I 2023 etablerte Sodir ulike dashboard som nyttiggjør en geografisk database med søknadsdata. Dashboardene er tilpasset behov i ulike faser i TFO-prosessen. Tiltaket har forenklet og effektivisert det interne arbeidet i Sodir og samhandlingen med Energidepartementet. I tillegg gir det bedre evne til å håndtere kompleksitet og hensyn til nye næringer på norsk kontinentalsokkel.

Tiltak 69 Informasjon om alle satser for lønn og godtgjørelser på ett sted

Dep	FIN
Status	Gjennomført
Omtale	På skatteetaten.no foreligger det nå en samlet sats-oversikt som omfatter hele skatte- og avgiftsområdet. Gjeldende satser og tidligere års satser er tilgjengelig på siden. En effekt av tiltaket er at virksomheter, regnskapsførere og andre bruker mindre tid på å finne informasjon om korrekte satser.

Tiltak 70 Skatte- og avgiftskrav direkte inn i mobil- eller nettbank

Dep	FIN
Status	Gjennomført
I kraft	15.10.2023
Omtale	Fremtidens innkreving gir store gevinster for landets innbyggere, næringsdrivende, samfunnet i stort, og saksbehandlere i flere etater. Som en del av forenklingsarbeidet for næringsdrivende tilbys nå skatte- og avgiftskrav direkte i nettbank og regnskapssystem. Mange næringsdrivende tar kontakt med Skatteetaten for å finne ut hvor mye de skylder og har behov for å få en kontoutskrift for å skaffe seg oversikt. Derfor har Skatteetaten etablert tjenesten «Krav og betalinger». Tjenesten gir næringsdrivende en samlet oversikt over hva man skylder og har til gode direkte i nettbanken og/eller regnskapssystemet. Tjenesten skal bidra til at næringsdrivende får bedre oversikt over egen økonomi, her kan de se innbetalinger, utbetalinger, tilgodebeløp og motregninger, samt betalingsinformasjon. Dette bidrar til å gjøre dem i stand til å betale til rett tid. På den måten reduseres purringer, gjeldsproblemer og konkurs. Løsningen er et resultat av et samarbeid med finansnæringen gjennom det etablerte samarbeidet Digital samhandling offentlig privat (DSOP). Per mai 2025 er tjenesten tilgjengelig hos DNB, Sparebank 1 og Sparebanken Vest. I tillegg har også Fiken koblet seg på som første systemleverandør for regnskapssystemer. Tjenesten er åpen for alle, både banker og systemleverandører, som tilbyr løsninger for innsending av mva-melding, skattemelding eller a-melding. Siden tjenesten ble lansert i oktober 2023, har om lag 300 000 unike brukere tatt tjenesten i bruk.

Tiltak 71**Videreutvikling av standardformatet SAF-T Regnskap**

Dep FIN

Status Gjennomført

I kraft 01.01.2025

Omtale SAF-T Regnskap (Financial) er et standardformat for utveksling av regnskaps-data. SAF-T, eller Standard Audit File-Tax, er utviklet i fellesskap av bransjeorganisasjoner, systemleverandører og Skatteetaten, etter anbefaling fra OECD.

Skatteetaten har våren 2024 publisert SAF-T Financial versjon 1.30. Det er «strammet inn» på bruk av standardformatet, endret strukturer, utvidet datatyper i en rekke elementer, og lagt til nye elementer for å gjøre standardformatet mer brukervennlig, og for å nærme seg en enklere overføring fra system til system. Den nye versjonen vil gjelde fra 01.01.2025.

For bokføringspliktige blir det lettere å oversende regnskapsdata til offentlige myndigheter. Det vil også bli lettere å utføre interne kontroller i bedriftene, analysere data i spesialiserte systemer og dele data med andre. I tillegg blir det lettere å bytte regnskapssystem og å integrere ulike systemer. For multinasjonale selskaper gjør SAF-T det enklere å samkjøre regnskapsrapportering på tvers av land, ettersom flere europeiske land har innført lignende standarder. For Skatteetaten betyr den nye måten å innhente regnskapsdata på mer effektive kontroller og kortere saksbehandlingstid, gjennom automatisering og færre manuelle prosesser.

Tiltak 72 Reetablering av skjemaer på skatteetaten.no

Dep FIN

Status Vedtatt, under gjennomføring

I kraft 2026

Omtale Skatteetaten benytter seg av ny funksjonalitet i Altinn 3 for å reetablere tjenester på egen IT- plattform. Skjemaer blir tilgjengelige både på skatteetaten.no og gjennom Altinn. Totalt vil rundt 130 tjenester, hvorav 90 skjemaer reetableres, noe som gir en tettere integrasjon mellom Skatteetatens fagsystemer og innsendingstjenester. I første omgang er dette en «flytte- og ryddeprosess», men på sikt vil det gi større fleksibilitet til å utvikle og tilpasse tjenestene til beste for brukerne. De fleste skjemaer i dagens Altinn blir reetablert på Skatteetatens hjemmesider med nytt design, forbedret universell utforming og bedre sikkerhet, men stort sett uten store innholdsendringer. Samtidig bruker Skatteetaten denne muligheten til å rydde, slå sammen og slette. Enkelte skjemaer vil utgå, enten fordi de ikke lenger er relevante, eller fordi de har overlappende innhold og kan slås sammen.

Skjemaene vil også bli tilgjengelige når en bruker logger inn på Altinn, via nye integrasjoner mellom Altinn og Skatteetatens systemer. For eksempel vil produktet Dialogporten, som blir en del av Altinn 3, sammenstille digitale dialoger, tjenester, data og post på tvers av virksomheter og tekniske plattformer. På den måten vil for eksempel lønns- og regnskapssystemer kunne koble seg opp mot Dialogporten og hente ned denne informasjonen. Ønsker man å bruke Skatteetatens skjemaer direkte, fremfor for eksempel et lønns- eller regnskapssystem, kan disse åpnes gjennom innlogging direkte hos Skatteetaten.

Skatteetaten jobber for at maskin-til-maskin-innsending (M2M) på sikt skal erstatte flere tasteskjema fordi dette er den mest effektive løsningen og gir best kvalitet. Skatteetaten har tidligere tatt i bruk M2M for skattemeldingen og rapportering av MVA, og vil i denne omgang innføre det for aksjonærregisteroppgaven. Flere av de andre tjenestene som reetableres, vil få M2M i tillegg til dagens tasteskjema og/eller vedleggsskjema.

Tiltak 73 Finanstilsynets digitaliseringsprosjekt

Dep	FIN
Status	Vedtatt, under gjennomføring
I kraft	2022–2026
Omtale	Finanstilsynet gjennomfører i perioden 2022–2026 et større digitaliseringsprosjekt. Formålet med arbeidet er å sikre datagrunnlag av bedre kvalitet, få raskere tilgang til data og gode analyseløsninger slik at tilsynet treffer bedre beslutninger, oppnår større treffsikkerhet i det risikobaserte tilsynet og kan følge opp foretak raskere. Det bidrar til å øke Finanstilsynets måloppnåelse. Næringslivet og andre brukere skal få reduserte kostnader og bedre tjenester. Tiltaket reduserer kostnadene for næringslivet f.eks. ved validering av innrapporteringen nærmere rapportørene og næringen. Ved raskt å kunne gi tilbakemelding til rapportørene vil tiden benyttet til rapportering reduseres. Pre-utfylte skjemaer med allerede innrapporterte data og data som Finanstilsynet har hentet fra offentlige registre, er et annet eksempel på redusert tid benyttet til innrapportering for næringslivet.

Tiltak 74 Drømmeplan og Planslurpen

Dep	KDD
Status	Vedtatt, under gjennomføring
Omtale	Prosjektet Drømmeplan har som mål å forenkle og tilgjengeliggjøre reguleringsplaner for innbyggere og utbyggere. Prosjektet er spesielt rettet mot de som allerede har en bebygd eiendom og som ønsker å gjøre endringer, som å sette opp tilbygg, garasje eller bod. I dette prosjektet utvikles det digitale løsninger hvor det er mulig å søke opp en adresse og enkelt få opp relevant informasjon om hvilke reguleringsbestemmelser som gjelder. En av løsningene som er utviklet, er KI-tjenesten Planslurpen som er en digital KI-tjeneste som gjør byggesaksprosessen enklere ved at den forteller hvilke planer som gjelder for en eiendom. Tjenesten brukes av kommuner som ønsker å gjøre om eksisterende reguleringsplaner slik at de blir forståelige for folk flest. I tillegg blir planene mer digitalt lesbare. I 2024 har DiBK gjennomført oppstartsmøter med 22 kommuner som skal i gang med å ta i bruk løsningene. Næringen vil ha gevinster i form av tidsbesparelser. De vil bruke mindre tid på å finne fram til gjeldende reguleringsbestemmelser og effektivisere byggesaksprosessen ved at søknadene blir riktig utfylt første gang de sendes til kommunen.

Tiltak 75 Automatisering av byggesaksprosessen

Dep KDD

Status Vedtatt, under gjennomføring

I kraft 2026

Omtale I revidert nasjonalbudsjett for 2025 er Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) bevilget ti millioner kroner for å automatisere byggesaksprosesser. Midlene skal gå til å automatisere kommunens vedtak om igangsettelse, brukstillatelse og ferdigattest. Igangsettingstillatelsen er en viktig milepæl for oppstarten av byggeprosjekter. Dersom det kun gjenstår mindre vesentlige arbeider, kan man søke om midlertidig brukstillatelse. En midlertidig brukstillatelse er tidsbegrenset og skal etterfølges av en søknad om ferdigattest. Ferdigattest markerer den formelle avslutningen av en byggesak. Dette gis når det er dokumentert at arbeidet er utført i tråd med tillatelsen og regelverket.

I saksbehandlingen av disse tre vedtaksprosessene, har kommunene tre ukers saksbehandlingsfrist. Vilårene for å gjøre vedtak er allerede definert i rammetillatelsen. Saksbehandlingen kan automatiseres da det i stor grad handler om å kontrollere innsendt dokumentasjon opp mot registre og allerede definerte krav. Rask behandling av disse søknadene vil redusere risiko og kapitalbinding og ha store gevinster både for utbygger og forbrukere. Foreløpige vurderinger fra DiBK viser et stort gevinstpotensial ved å automatisere vedtak om igangsettelse, brukstillatelse og ferdigattest. Kommunene behandler rundt 80 000 byggesaker i året, og dersom man legger til grunn at kommunene bruker anslagsvis 1–2 timer på en ferdigattest i dag, vil automatiseringen innebære en besparelse på 80 000–160 000 timer per år i kommunene. Automatisering av disse tre vedtaksprosessene vil gi gevinster i form av tidsbesparelse for næringen, som ofte må beregne å vente i tre uker før de får vedtaket fra kommunen. Etter planen lanseres løsningen i 2026 med en trinnvis innføring.

Tiltak 76 Landbruksdirektoratets forenklingstiltak

Dep LMD

Status Gjennomført

I kraft 2023–2024

Omtale Landbruksdirektoratet har gjennomført omfattende digitalisering av søknadsprosesser for å gjøre det enklere for brukerne og mer effektivt for forvaltningen. En ny digital løsning for tilskudd ved produksjonssvikt og offentlige pålegg ble fullført i 2023, og håndterte store søknadsvolum under tørke- og flomkrisen. I 2024 ble flere ordninger digitalisert, som tilskudd til matkorn, gjødselleveranser, nydyrking og nye vekstgrupper. En ny løsning for strømstøtte automatiserer innhenting av forbruksdata og beregning, noe som gir raskere og enklere utbetalinger. Kartløsningen i eStil RMP er forbedret for regional miljøstøtte, mens eStil PT har fått nytt brukergrensesnitt for produksjonstilskudd. Reindriftsforvaltningen er også digitalisert, med høy andel digitale innsendinger og vesentlig raskere behandling av tilskudd.

Landbruksdirektoratet har over flere år satset på åpne data og etablert en skybasert datadelingsplattform som forenkler deling av data med næring, forskere, offentlige aktører og innbyggere. Plattformen støtter direktoratets mål om datadrevet forvaltning. I 2024 ble automatiserte publiseringsrutiner innført for statistikk om produksjonstilskudd, frukt- og grønntpriser og miljøprogrammer. Samlet statistikk fra flere tilskuddsordninger gjøres nå tilgjengelig både internt og eksternt, og styrker transparens og effektivitet i forvaltningen.

I 2024 utviklet direktoratet et moderne system som forenkler registreringsarbeidet for eggpakkerier og automatiserer hele prosessen i direktoratet til utbetaling av tilskudd og innkreving av avgifter. Dette eliminerte en rekke manuelle oppgaver, reduserte tidsbruken i forvaltningen med 75 prosent, forenklet arbeidet for eggpakkeriene og ga direktoratet et system som er enkelt å vedlikeholde i fremtiden.

Tiltak 77 Mattilsynets forenklingstiltak

Dep	LMD
Status	Gjennomført
I kraft	I kraft 2021–2025
Omtale	Mattilsynet har iverksatt fire forenklingstiltak med tydelig effekt for næringslivet, særlig innen kjøttkontroll, eksport, veiledning og rapportering. KjøttkontrollSystemet (MAKKS) gir slakteriene bedre oversikt over dyr som skal inn i matkjeden. Systemet gjør kjøttkontrollen mer effektiv og risikobasert ved å samle og dele sentral informasjon digitalt, noe som gir tidsbesparelser og økt kvalitet i arbeidet. Mattilsynet jobber langsiktig med å forenkle og effektivisere eksportprosesser gjennom digitalisering. Prosjektet automatiserer saksbehandlingen, standardiserer sertifikatene og tilpasser dem internasjonale krav. Dette muliggjør hel-elektronisk utveksling når mottakerland er klare. I 2024 ble 109 983 helsesertifikater utstedt, en økning på 15 pst. Om lag halvparten ble behandlet automatisk, noe som har gjort saksbehandlingen raskere og mer forutsigbar, samtidig som økt arbeidsmengde håndteres uten ekstra bemanning. Eksportløsningen, lansert i 2021, automatiserer sertifikatutveksling. I 2024 ble over 55 000 sertifikater utstedt. Løsningen styrker eksport og forenkler prosesser. Ny digital innholdsplattform gjør det enklere for næringslivet å finne og bruke veiledning fra Mattilsynet på digitale flater, og legger til rette for videre utvikling av brukervennlige tjenester. Tverrfaglige produktteam har utviklet nye skjemaer og løsninger (bl.a. Digi-Plant og rapporteringsverktøy innen akvakultur) som forenkler innmelding og gir høyere datakvalitet. Dette gir næringen bedre oversikt, mindre feil og økt effektivitet.

Tiltak 78 Mineralkompasset – en datadrevet tilgjengelighetsanalyse for metaller og industrimineraler i Norge

Dep	NFD
Status	Gjennomført
I kraft	Desember 2024
Omtale	Mineralkompasset ble lansert i desember 2024 og er et nytt informasjonsverktøy som kan bidra til bedre informasjon for næringen og dem som berøres av mineralvirksomhet. Verktøyet er en sammenstilling av data fra en rekke offentlig etater, som kan være et hjelpemiddel for kommuner og mineralnæringen i avklaringsfasen og planlegging av et mulig mineralprosjekt. Mineralkompasset er ikke ment å erstatte konsekvensutredning i arealplanlegging, men skal være et informasjonsverktøy som kan bidra til å identifisere forhold som kan bidra til usikkerhet i mineralprosjekter, slik at næringsaktørene og kommunene har et best mulig informasjonsgrunnlag.

Tiltak 79 Nye kunngjøringsskjemaer for offentlige anskaffelser – eForms

Dep	NFD
Status	Gjennomført
I kraft	01.10.2023
Omtale	For offentlige anskaffelser er det utviklet nye kunngjøringsskjemaer, kalt eForms. Disse ble i Norge innført for anskaffelser over EØS-terskelverdi i oktober 2023 i forbindelse med lansering av ny versjon av databasen for offentlige anskaffelser, Doffin. Skjemaene videreutvikles løpende for å ivareta rapporteringskrav i henhold til nytt regelverk fra EU. Innføringen av eForms skal bidra til bedre datakvalitet i kunngjøringer og gir bedre datagrunnlag for å fremme bærekraft og innovasjon i offentlige anskaffelser. eForms skal gjøre det lettere for leverandører å delta i offentlige anskaffelser, og redusere den administrative byrden for oppdragsgivere.

Tiltak 80 Justervesenet – forenklingstiltak

Dep	NFD
Status	Gjennomført
I kraft	2021–2025
Omtale	Justervesenet har gjennomført flere forenklingstiltak. Enkelte måleinstrumenter med lav økonomisk risiko, som spylevæskedispensere og oljemålere i verksteder, er unntatt fra krav om samsvarsvurdering. Dette reduserer kostnader og byråkrati for små aktører. Den digitale selvbetjeningsløsningen «Din side» gir brukere enkel tilgang til egne data og forenkler innsending av pålagt informasjon. Dette sparer tid og gir bedre oversikt. Tilsyn med internkontroll hos brukere og servicefirmaer styrker kompetansen og reduserer behovet for Justervesenets egne kontroller. Dette kan gi betydelige besparelser, fra 1 000 til 50 000 kroner per bedrift. Videre er rapporteringsplikten for plombebrudd lempet for utvalgte bransjer, som butikker og bensinstasjoner. Dette gjelder rundt 7 000 aktører og sparer næringen for omtrent ett årsverk i administrasjon. Digitale kalibreringsbevis effektiviserer dokumentasjon og muliggjør sømløs integrasjon i bedriftenes systemer.

Tiltak 81 Elektroniske fartøysertifikater

Dep	NFD
Status	Gjennomført
I kraft	2023–2025
Omtale	Alle fartøyssertifikater er nå tilgjengelig i elektronisk format hos Sjøfartsdirektoratet. Sertifikatene er i samsvar med internasjonale retningslinjer, utarbeidet av FNs Sjøfartsorganisasjon IMO. Å gå bort fra papirsertifikater til elektroniske fartøysertifikater med digital signering, har sin fordel i at det er tryggere og enklere å dele med befraktere, havner, flaggforvaltninger, forsikringsselskaper og andre interessenter.

Tiltak 82 Nordic Smart Government and Business

Dep	NFD
Status	Gjennomført
I kraft	2025
Omtale	Nordic Smart Government and Business (NSG&B) skal føre til en enklere hverdag for nordiske små og mellomstore bedrifter (SMB) gjennom å legge til rette for at finansielle data kan utveksles smartere og raskere. Tiltaket vil også bidra til en enklere innrapportering til det offentlige. Virksomhetene settes i stand til å utnytte digitaliseringens muligheter på et område som er relevant for alle bedrifter; kjøp, salg, bokføring, rapportering, innsikt i egen drift og beslutningsunderlag. Ved å bidra til digital dokumentasjon av kjøp og salg, skapes det datagrunnlaget som bedriften trenger for å kunne dokumentere og rapportere bærekraften i det den produserer. NSG&B har skapt en solid plattform for videre samarbeid, og fremtidige faser vil fokusere på implementering av løsningene og å realisere de økonomiske gevinstene. I mai 2025 lanserte Brønnøysundregistrene en ny søketjeneste, som gjør det mulig å hente ut kvalitetsdata om virksomheter i Norge, Sverige, Finland og Island. Med denne tjenesten får de tilgang til pålitelige og strukturerte virksomhetsdata. Med tjenesten kan næringslivet redusere tid brukt på manuelle kontroller og risiko knyttet til samarbeid over landegrenser. I praksis betyr det at bedrifter kan gjøre raske og sikre vurderinger før de inngår avtaler internasjonalt. Dette kan gi store besparelser og bidra til mer trygg og transparent forretningsdrift.

Tiltak 83**Fiskeridirektoratet – forenklingstiltak**

Dep	NFD
Status	Gjennomført / Vedtatt, under gjennomføring
I kraft	2023–2025
Omtale	1. Forenklet rapportering for havbruksnæringens miljørapportering: Nytt it-system for havbruksnæringens miljørapportering (såkalte B-undersøkelser) gir enklere rapportering og økt nytte av dataene. Tidligere har denne rapporteringen gått som pdf-filer, uten mulighet for hensiktsmessig gjenbruk av dataene. Med ny løsning går saksflyten digitalt fra konsulent via oppdretter til saksbehandler, og Fiskeridirektoratet deler deretter dataene åpent via API og i sin kartløsning Yggdrasil. 2. Ny felles søknadsløsning for akvakultur, på tvers av ulike myndigheter: Akvakulturportalen er en samhandlingsplattform for myndigheter som behandler søknader om akvakulturtillatelser. Fiskeridirektoratet lanserte en minimumsversjon av akvakulturportalen i januar 2023. Nye søknadsskjema for ny lokalitet, og endring av lokalitet, etter laksetildelingsforskriften ble samtidig tilgjengelig for oppdrettsselskaper på Min Side. Direktoratet har gjennom organiseringen av prosjektet lagt opp til sterk grad av brukermedvirkning fra fylkeskommuner, sektormyndigheter og næringen. I 2024 har det blitt jobbet med tekniske og innholdsmessige forbedringer av portalen og Min side. I 2025 planlegges det å forbedre eksisterende skjema, og samtidig utvikle nye skjema, herunder skjema for søknad om forskningstillatelser og søknader om tillatelse til andre særlige formål. Videre planlegges det utredning av langsiktig arkivløsning, samt å få klagebehandlingsløpet inn i portalen.

Tiltak 84 Kystverket – forenklingstiltak

Dep NFD

Status Gjennomført / Vedtatt, under gjennomføring

I kraft 2021–2025

Omtale Kystverket har etablert en rekke digitale løsninger og systemer som forenkler maritime prosesser og gir bedre beslutningsstøtte – med stor nytte for næringslivet.

SafeSeaNet Norway gjør det mulig for rederier og havner å sende og gjenbruke obligatoriske meldinger digitalt. Dette gir mindre manuelt arbeid, bedre informasjonsflyt og mer effektiv havneanløpslogistikk. Systemet brukes også til kontrollformål, for eksempel ved håndheving av havneforbud.

NAIS, en åpen tjeneste for sanntids sjøtrafikkinformasjon, gir næringslivet mulighet til å følge skip i norske farvann via API. Dette forenkler transportplanlegging, logistikk og overvåkning av sjøtrafikk.

Kystdatahuset tilbyr historiske AIS-data og anløpsinformasjon, tilrettelagt for næringslivet. Dette reduserer behovet for dyre konsulenter i planprosesser og søknader, og gir tilgang til lett forståelig og nyttig innsikt i maritim trafikk.

FiskInfo gir fiskere relevante data fra det offentlige på riktig tidspunkt, og bidrar til bedre planlegging, redusert ressursbruk og mer effektiv rapportering. Det gagnar også miljøet ved å gi bedre oversikt over og gjenfinning av tapt fiskeredskap.

AURORA er et kommende verktøy for automatisert rapportering og risikovurdering for havnesikkerhet. Det lover betydelige kostnadsbesparelser og raskere saksbehandling for havneiere, og gir sanntidsinnsikt i sikkerhetsstatus.

Routeinfo hjelper navigatører med ruteplanlegging gjennom standardiserte og kvalitetssikrede ruter til norske havner, og reduserer risiko for navigasjonsfeil. Dette støtter trygg og effektiv ferdsel langs kysten.

MarU, utslippsmodellen for maritim sektor, gir detaljert innsikt i klimautslipp fordelt på skipstyper og områder. Den gir et solid grunnlag for grønne investeringer og utvikling av nullutslippsinfrastruktur.

I tillegg utvikler Kystverket tre nye digitale tjenester som vil styrke effektiviteten og tilgjengeligheten for næringslivet og offentlige aktører. Prosjektet for digitale arealplaner og automatisk arealanalyse gjør det mulig å analysere reguleringsplaner automatisk, noe som forenkler planprosesser og gir raskere avklaringer. Med digital selvbetjening og saksbehandling etableres en brukervennlig portal som forenkler søknader og gir bedre veiledning – til fordel for både næringsliv og kommuner. Til slutt skal HAIS gi brukere tilgang til historiske AIS-data, noe som er nyttig for analyser, transportplanlegging og forskning. Alle tre tiltak støtter effektiv samhandling, reduserer ventetid og bidrar til bedre beslutningsgrunnlag.

Tiltak 85 Bærekraftsrapportering i Regnskapsregisteret

Dep NFD

Status Gjennomført

I kraft 28.03.2025

Omtale EU-direktivet om bærekraftsrapportering (CSRD) har blitt vedtatt . Ved å samle inn og tilgjengeliggjøre bærekraftdata gjennom Regnskapsregisteret, får virksomhetene én felles kanal for rapportering. Dette reduserer behovet for manuell innhenting og bearbeiding av data, og frigjør tid og ressurser til virksomhetenes egen bærekraftige omstilling. Standardisering av krav og integrering av bærekraftsrapportering i eksisterende systemer, som årsregnskapet, vil bidra til at rapporteringen blir en naturlig del av selskaps øvrige rapportering. Dette gir bedre oversikt, lavere kostnader og gjør det enklere å dokumentere bærekraft overfor kunder, investorer og andre interessenter. For SMB-er åpner det også for frivillig rapportering som kan styrke synlighet og konkurransekraft i markedet. Det er estimert at rundt 62 foretak er pliktig å innrapportere fra 2025 t.o.m. 2027.

Brønnøysundregistrene har utviklet en løsning som gir foretakene muligheten til å starte med innrapportering. Det er ønskelig å utvikle en løsning for å motta og tilgjengeliggjøre strukturerte bærekraftsrapporter på ny register-plattform, både for de pliktige og de som frivillig vil rapportere.

Tiltak 86 Forenklet innrapportering om slakting av fisk

Dep NFD

Status Vedtatt, under gjennomføring

I kraft 2022–2025

Omtale I dag rapporteres slakting tre ganger: (1) Ukentlig til Mattilsynet (slakmelding), (2) månedlig til Fiskeridirektoratet (biomasserapport), (3) årlig til Fiskeridirektoratet (statistikk/lønnsomhetsundersøkelse).

Det forventes å være potensial for forenkling av innrapportering om slakting av fisk. Fiskeridirektoratet har etablert en moderne løsning for å dele kvalitetssikrede biomassedata med offentlige aktører. Dataene leveres via et API (Application Programming Interface), og autentisering og autorisering mot API-et gjøres ved hjelp av Digitaliseringsdirektoratets nasjonale fellesløsning «Maskinporten». Det er også under utvikling en API-løsning som gir næringen tilgang til aggregerte produksjonstall. Løsningen sørger for sikker autentisering og tilgangskontroll for datautveksling mellom virksomheter (maskin-til-maskin). API'et tilbyr biomassedata på et maskinlesbart format.

Mattilsynet har siden august 2022 begynt et omfattende arbeid med å fornye og forbedre dagens innrapportering om settefisk, slakt og lakselus; primært drevet fram av et ønske om at det skal være mer effektivt, fleksibelt og lett å rapportere til tilsynet. Som en del av dette arbeidet og Mattilsynets ordinære dataforvaltning er tilsynet i gang med å flytte rapportering fra Altinn 2.0 til Altinn 3.0 (Altinn Studio). Dette vil blant annet gi større handlingsrom til næringen om hvordan den ønsker å rapportere, samt tillate flere teknologileverandører å utvikle egne rapporteringsprodukter. Overgangen fra Altinn 2.0 til 3.0 gjør skjemaene bedre ved at de blir mer intuitive, brukervennlige, det gir bedre data med bruk av validering, samt enklere for systemleverandører å koble API på skjemaene som forenkler rapporteringen. Lakselus-skjemaet ligger allerede på Altinn 3.0, slakt og settefisk står for tur.

Fiskeridirektoratet utvikler en maskin-til-maskin løsning for rapportering av månedlig biomasserapporter som skal være på plass når Altinn 2.0 saneres sommeren 2026. Løsningen publiseres etter planen høsten 2025. Løsningen vil være tilgjengelig for alle utviklere og teknologileverandør, samt oppdretter med «in-house» IT støtte, og åpner for utviklingen av nye rapporteringstjenester av forskjellige former og kompleksitet.

Tiltak 87 Digital våpenforvaltning

Dep	NFD, JD
Status	Vedtatt, under gjennomføring
I kraft	2025
Omtale	Brønnøysundregistrene og Politiet utvikler en ny digital våpenforvaltning. Brønnøysundregistrene utvikler nytt nasjonalt våpenregister, mens Politiets IT-enhet utvikler nytt saksbehandlingssystem for politiet. Brønnøysundregistrene utvikler også en heldigital prosess for kjøp og salg av våpen som forenkler dagens papirbaserte prosess betydelig. Løsningen vil i tillegg fjerne behovet for den kvartalsvise papirrapporten som forhandlerne av våpen i dag sender inn til våpenkontorene i politidistriktene. Når løsningen settes i produksjon høsten 2025, vil også de laminerte våpenkortene som utstedes til den enkelte våpeneier, bli erstattet av digitale våpenkort. Kjøp og salg av våpen er i dag en papirprosess. Denne prosessen vil bli digital, og næringslivet vil dermed spare tid på prosess og rapportering. Nyttevirkningene er ikke beregnet. Data vil være tilgjengelig i sanntid, noe som gir ytterligere besparelser for samfunnet.

Tiltak 88 Direktoratet for mineralforvaltning – digitalisering og forenkling av søknadsprosess for konsesjoner

Dep	NFD
Status	Vedtatt, under gjennomføring
I kraft	2025–2026
Omtale	Formålet med DMFs digitaliserings- og forenklingsarbeid for søknadsprosess for konsesjoner har vært å heve kvaliteten på konsesjonsbehandlingen i DMF, samt å gjøre søknadsprosessen enklere for søker. DMF tilbyr nå et samlet register over konsesjoner både internt og til omverden. Saksbehandlere har dermed fått full oversikt over arealplanarbeider og tidligere mineralaktivitet i området for konsesjonssøknaden. Det er utviklet en ny og intuitiv konsesjonsveileder på DMFs nettside som forenkler arbeidet for søker, samtidig som søknadskvaliteten dermed forventes å stige. DMF har utviklet en ny løsning for å søke og behandle søknader gjennom Altinn og Dialogportalen, og forventer å kunne implementere dette i løpet av 2025/26. Dette vil gjøre dialog mellom næring og DMF enda enklere. Kontinuerlig kommunikasjon med søker vil gi mulighet for tidligere oppstart for en del av uttakene. Tiden fra konsesjonssøknaden sendes inn til vedtaket er klart kan reduseres. Samlet sett medfører tiltakene forenklinger og effektivitet for næringen, samt høyere samlet verdiskaping i samfunnet, samtidig som de setter DMF i stand til å drive helhetlig ressursforvaltning på systemnivå i større grad enn tidligere.

Tiltak 89 Jernbanedirektoratet – forenklingstiltak på jernbaneområdet

Dep	SD
Status	Gjennomført
I kraft	Juni 2022, desember 2023
Omtale	Ny rapporteringsløsning for togoperatørene: Fra juni 2022 kan togoperatørene levere rapporteringsdata elektronisk. Dette erstatter ressurskrevende manuell rapportering og gir fleksibel tilgang til data. For togoperatørene innebærer dette reduserte administrative kostnader og mer effektiv ressursbruk. Systemet gir også bedre beslutningsgrunnlag uten ekstra innsats fra operatørene. Reiseaktivitetsmodellen FRAM, lansert desember 2023: Modellen automatiserer passasjertelling og inntektsfordeling mellom Vy og Ruter, samt mellom togoperatørene som kjører på Østlandet. Tidligere måtte Vy-gruppen justere tall manuelt for hver avgang, men nå brukes maskinlæring for å estimere manglende data. Dette fjerner behovet for manuell rapportering og fysisk datainnsamling. For togoperatørene betyr det mindre tidsbruk og lavere utgifter, samt mer nøyaktige analyser til støtte for kommersielle og driftsmessige avgjørelser.

Tiltak 90**Digitalisering av søknader innen trafikant- og kjøretøyområdet**

Dep

SD

Status

Gjennomført / Vedtatt, under gjennomføring

I kraft

2024–2025

Omtale

Digitalisering av transportløyver og kjøretøyopplysninger forenkler hverdagen innen transportbransjen. Virksomheter kan nå sende, endre og si opp løyvegaranti digitalt, samt få oversikt over egne løyver på Din Side. Dette gir raskere saksbehandling, bedre datakvalitet og økt brukervennlighet. Digital tilgang til kjøretøyopplysninger gjør det mulig å hente eierinformasjon og integrere kjøretøydata direkte i egne systemer. Dette gir sanntidsdata, reduserer manuelt arbeid og gir mer effektive og automatiserte prosesser. Samtidig arbeider Statens vegvesen med å effektivisere godkjenningsprosessen for tunge kjøretøy i tett dialog med bransjen. Målet er kortere behandlingstid som gjør at kjøretøy raskere kan tas i bruk og reduserer forsinkelser i næringslivets logistikk.

Et digitalt system for arbeidsvarsling (skiltforskriften kap. 14) gir enklere søknads- og arkiveringsprosesser. Vegtrafikksentralen registrerer veimeldinger til yrkessjåfører, og det arbeides med å gjøre søknadsstatus for arbeidsvarslingsplaner tilgjengelig for virksomheter. Selvbetjeningsløsningen har vært i bruk i over tre år og har ført til lavere tidsbruk og økt fleksibilitet. Med rundt 15 000 årlige søknader gir dette betydelig besparelse. Selv om gevinsten foreløpig er under 50 millioner kroner, forventes dette å øke. Tiltakene reduserer behovet for manuell administrasjon og gir klare forenklingseffekter for transportnæringen.

Verksteder kan nå bestille verkstedkort digitalt, noe som sparer tid og eliminerer behovet for fysisk oppmøte på trafikkstasjon – en årlig besparelse på minst 900 timer. Fra høsten 2025 blir det mulig for transportforetak å søke om fellesskapsløyve via Din Side, med digital betaling og forventet raskere saksbehandling og bedre datakvalitet. I tillegg har Statens vegvesen lansert elektroniske søknader for godkjenning av trafikkklærere, tekniske ledere og kontrollører, noe som forenkler og effektiviserer prosessene betraktelig. Videre vurderes automatiserte løsninger for godkjenning av politiattester og trafikkskoler for ytterligere effektivisering.

For å forenkle arbeidet til bompengeselskapene utvikles en løsning som gir tilgang til eierinformasjon om utenlandske kjøretøy, basert på EETS-direktivet. Dette muliggjør mer effektiv fakturering av utenlandske bompasseringer, og reduserer tapte inntekter. En foreløpig avtale med Nederland gir allerede fra april 2024 tilgang til slike data. Tiltaket gir bompengeselskapene bedre verktøy og reduserer manuelt arbeid.

Tiltak 91 Statens jernbanetilsyn – forenklingstiltak på jernbaneområdet

Dep	SD
Status	Gjennomført
I kraft	2021, videreutviklet versjon 2023
Omtale	Nytt digitalt søknadsskjema for driftstillatelser for fornøyelsesinnretninger ble utviklet av Statens jernbanetilsyn (SJT) i 2021. Den oppdaterte versjonen av skjemaet har mer innebygd veiledning, noe som i sin tur vil føre til at en høyere andel av søknader har tilstrekkelig dokumentasjon første gang de sendes inn. Søknadsskjemaet ble i 2023 ytterligere forbedret med mer spissede varianter for ulike typer søknader. Det blir med dette mindre behov for å hente inn supplerende dokumentasjon, noe som igjen vil gi kortere saksbehandlingstid. Et løpende arbeid for SJT er utvikling av digitale og nettbaserte tjenester. Digitale veiledningsmøter er kostnadseffektivt for både SJT og virksomhetene.

Tiltak 92 Luftfartstilsynet – forenklinger på luftfartsområdet

Dep	SD
Status	Gjennomført / Vedtatt, under gjennomføring
I kraft	2024–2026
Omtale	Luftfartstilsynet har gjennomført flere tiltak som gir direkte forenkling for næringslivet. I 2024 ble ti digitale skjema lansert på Altinn 3, noe som reduserer dobbeltregistrering og gir bedre datakvalitet og muligheter for automatisering. I tillegg er Norsk Luftfartøysregister nå tilgjengelig på nett, med oppdatert informasjon for myndigheter og næringsliv. Digitale løsninger for rapportering og ferdighetskontroller er også utvidet, noe som effektiviserer kontroll og dokumentasjon betydelig. Luftfartstilsynet har videre fire tiltak under arbeid som vil forenkle prosesser for luftfartsnæringen. Flere nye digitale skjema på Altinn 3, inkludert for bakgrunnsjekk og med mulighet for online-betaling, er under utvikling. Samtidig forbedres mottaksløsninger for sømløs integrasjon med økonomi- og statistikkssystemer. En ny løsning for godkjenning av sikkerhetskontrollører skal gi bedre prosessflyt og automatisert samhandling. Det utvikles også digitale løsninger for søknader om personsertifikater og for håndtering av tilsyn og avvik. Begge skal gi høyere datakvalitet, redusert behandlingstid og mindre manuelt arbeid – til stor nytte for aktører i luftfartssektoren.

Referanser

Botnevik, J.O., I. Nystuen, T. Randem, S. Slotta, I. Tenge (2025). *Deling av presis stedfestet skifteinformasjon i landbruket*. NIBIO rapport 45/2025.

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (2024). *Fremtidens digitale Norge*. Nasjonal digitaliseringsstrategi 2024–2030.

Draghi, M. (2024a). *The future of European competitiveness. Part A: A competitiveness strategy for Europe*. European Commission.

Draghi, M. (2024b). *The future of European competitiveness. Part B: In-depth analysis and recommendations*. European Commission.

Europakommisjonen (2025a). *A Competitiveness Compass for the EU*. Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. COM (2025) 30.

Europakommisjonen (2025b). *A simpler and faster Europe*. Communication on implementation and simplification. COM (2025) 47.

Finansdepartementet (2021). *Prinsipper og krav ved utarbeidelse av samfunnsøkonomiske analyser*. Rundskriv R-109.

Finansdepartementet (2024). *Perspektivmeldingen 2024*. Meld. St. 31 (2023–2024).

HM Treasury (2025). *A new approach to ensure regulators and regulation support growth*. An Action Plan setting out the government's approach to regulation and regulators. Policy paper.

Jensen, R. og A. Langseth (2024). *Use of non-survey data in official statistics*. Statistics Norway. (Presentert på UNECE Expert Meeting on Statistical Data Collection and Sources 2024).

Letta, E. (2024). *Much more than a market – Speed, Security, Solidarity. Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens*. Report.

Nærings- og handelsdepartementet (2013). *Regjeringens forenklingsarbeid. Status for tiltak i handlingsplanen «Tid for nyskaping og produksjon» 2008 til 2012*. Rapport.

Nærings- og fiskeridepartementet (2018). *Forenklingsarbeidet for næringslivet 2011–2017*. Rapport.

Nærings- og fiskeridepartementet (2021). *Forenklingsarbeidet for næringslivet 2017–2021*. Rapport.

Oslo Economics (2020). *Kartlegging av bruk av elektronisk faktura*. Rapport utarbeidet for Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet, mai 2020.

Regelrådet (2025). *Årsrapport 2024*.

Statistisk sentralbyrå (2025). *Årsrapport 2024*.

Vista Analyse (2025). *Samfunnsøkonomisk analyse av endringer i krav til e-faktura mellom virksomheter og digital bokføring*. Rapport 2025/21, utarbeidet for Skattedirektoratet.

Sluttnoter

- 1 Det vil si at forenklingstiltak for perioden 2011–2017 inngikk i beregning av måloppnåelse.
- 2 Se Nærings- og handelsdepartementet (2013) og Nærings- og fiskeridepartementet (2018 og 2021) for oppsummeringer av forenklingsarbeidet i de senere år.
- 3 Vedtak 3.6.2021 i sak: Representantforslag om å redusere næringslivets administrative kostnader med 20 prosent innen 2025, jf. Dokument 8:239 S (2020–2021), Innst. 565 S (2020–2021).
- 4 ERP står for Enterprise Resource Planning. ERP-systemer samler funksjoner som regnskap, innkjøp, økonomistyring, HR og prosjekter i én helhetlig løsning.
- 5 Formål og delmål som gjengis er hentet fra samarbeidserklæring for OPS Landbruk med virkning fra 1.7.2024.
- 6 Statistisk sentralbyrå (2025), punkt 2.4.
- 7 European Economic Area, Standing Committee of the EFTA states, 9 July 2025. EEA EFTA Comment on the Omnibus proposals: "While broadly supportive of the Omnibus proposals presented so far and the aim of reducing unnecessary administrative burdens for SMEs, the EEA EFTA States high-light the importance of ensuring that the simplification agenda does not undermine key targets and objectives related to climate, environment and social rights."
- 8 Europa-parlamentets og rådets direktiv (EU) 2025/794 af 14. april 2025 om ændring af direktiv (EU) 2022/2464 og (EU) 2024/1760 for så vidt angår de datoer, fra hvilke medlemsstaterne skal anvende visse krav til virksomheders bæredygtighedsrapportering og due diligence
- 9 <https://forenklingsradet.se/>
- 10 Förordning (2024:183) om konsekvensutredningar
- 11 <https://www.regelradet.se/>
- 12 <https://implementeringsradet.se/>
- 13 <https://regelforum.dk/>

- 14 DSOPs timesatser for 2025 er 658 kroner for banker og forsikringsselskaper, 802 kroner for bobestyrere, 716 kroner for eiendomsmeglere og 615 kroner for andre bedrifter.
- 15 Se Oslo Economics (2020) og Vista Analyse (2025) for omtale av tidligere beregninger.
- 16 Anslaget til Oslo Economics (2020) på antall fakturaer i 2019 er benyttet. Disse er fremskrevet til 2028 ved å benytte vekst i bruttoprodukt for Fastlands-Norge for perioden 2020–2024, og en vekst på 1,7 pst. per år for perioden 2025–2028. Forutsetninger B2C: Totalt antall fakturaer er 289,4 mill. i 2028 og 336 mill. i 2037. I null-alternativet går markedsandel elektronisk faktura fra 95,0 til 99,9 pst. i samme periode. Ved alternativet der det innføres krav om pliktig e-fakturering i B2B antas det at antall pdf/papir-fakturaer reduseres med 50 pst. sammenlignet med nullalternativet. Forutsetninger B2G: Totalt antall fakturaer er 23,2 mill. i 2028 og 27,0 mill. i 2037. For øvrig er samme forutsetninger som for B2C benyttet.
- 17 Det antas at 30 pst. av pdf/papir-fakturaene blir trykt og sendt. Samme kostnad som Oslo Economics (2020) la til grunn, er benyttet, dvs. enhets trykkekostnad lik 4 kroner og portokostnad lik 8 kroner. Nåverdi over 10 år er lik 125 mill. kroner. Sparte porto-kostnader etter ti år er ikke aktuelt siden det forutsettes at andelen med elektronisk faktura i B2C da er tilnærmet 100 pst.
- 18 B2C og B2G utgjør til sammen om lag 7,5 pst. av samlet nytteverdi, mens B2B utgjør 92,5 pst. av samlet nytteverdi.

Utgitt av:
Nærings- og fiskeridepartementet

Publikasjonskode: W-0067 B
Omslagsillustrasjon: Colourbox, Streamline

Design: Departementenes sikkerhets- og
serviceorganisasjon 08/2025